

FRENK LARAMI

BROJ 227

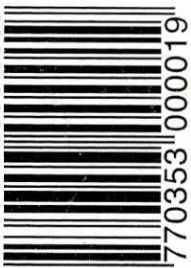
6200 DIN.

DOŠAO JE HOLIDEJ

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

OMČA

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000019

★ **DOK HOLIDEJ** ★

227

BEN TAGART

OMČA

NIŠRO FORUM-OUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 227

Glavni i odgovorni urednik
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala
Ben Taggart
THE LONG DROP

Recenzija
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Prevod i adaptacija
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor
Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik
Đorđe JOVANOVIĆ

Ilustracija na naslovnoj strani
Branislav PERKOVIĆ
Branislav KERAC

Naslovna strana
Ferenc BARAT

Korektori
Julijana PAP
Žuzana URBAN

Štampa: 26. VI 1989.
Tržište: 7. VII 1989.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Zorka ĆIRIĆ. Naslov originala: Ben Taggart — THE LONG DROP. Copyright: UNIVERSUM PRESS.

Sva prava se zadržavaju, uključujući prava na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično, ili na bilo koji drugi način.

Godišnja pretplata za inostranstvo u stranoj valuti: Austrija 83 ATS, Australija 9,5 AUD, Francuska 40 FRF, Švedska 42 SEK, SR Nemačka 13 DEM, Švajcarska 9,5 CHF, SAD 7 USD. Uplate slati na devizni račun: Vojvodanska banka. Osnovna banka Novi Sad 65700-620-219-1089 „Forum“. Novi Sad sa obaveznom naznakom: Pretplata za „DOK HOLIDEJ“.

Oslobodeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, br. 413-279/73 od 10. maja 1973. godine.

Mali grad u Nevadi, Stilvoter, kupao se u drhtavoj izmaglici podnevne jare kada se sa planinskih padina približio jedan konjanik. Jahao je sam, držeći se starog indijanskog puta koji se sa planinskih padina okomito spuštao u travom obraslu dolinu gde se na obali srebrnaste rečice dizao Stilvoter kao uvek budan stražar. Kod jedne gromadne stene na ulazu u dolinu put se raćvao i konjanik je krenuo zapadnim krakom. Bio je to put koji je vodio pravo u glavnu ulicu ovog stočarskog grada.

U dolini je vladala zapara, ali je Gat Steret bez zadržavanja nastavio da jaše ka udaljenom gradu. Na pašnjacima su goveda nepomično stajala i preživela u šarenom hladu retkog drveća a sa druge strane žičane ograde ranča „Bar G.“ jedan mršavi kauboj zainteresovano je posmatrao konjanika odeverog u crno, koji je na svom doratu prolazio pored niza drvenih stubova.

Slab nalet vrelog vetra digao je nekoliko oblacića prašine kada je Steret konačno stigao do grada. On je poterao svog oznojenog mrkova pored stare trgovačke stanice izgrađene od brvnara i nove zgrade banke i ušao u kratku široku ulicu koja je delila Stilvoter na dva dela.

Na početku ulice, Steret je zategao vođice i hladnim pogledom vodnjikavih očiju prešao celom dužinom ulice. U hladovini nastrešnica bilo je malo građana, ali Steret je znao da ga oni pažljivo posmatraju. No

Gat Steret je bio naviknut na te kradomice bačene poglede jer su ga na sličan način dočekivali uvek kada je dolazio u neki nov grad.

Znao je šta su ti ljudi gledali, a znao je i o čemu su tiho razgovarali.

Prvo što je svaki posmatrač zapazio bila je ružna opekotina duž celog desnog obraza.

Bio je to Steretov žig, nešto kao njegov znak raspoznavanja. Taj ožiljak na licu identifikovao ga je isto kao i sumorno crno odelo koje je nosio i nisko pripasan revolver na desnom bedru.

Svi su, naravno, znali ko je on. Znali su isto tako zbog čega je došao u grad... da ubije nekog čoveka.

Steret je stiskom kolena poterao konja niz ulicu. Bilo je to kao da je ujahao u avetinjski grad i da sa trotoara na njega zure prazne oči mrtvaca. U tišini koju je remetio samo mukli bat konjskih kopita po prašini prošao je pored škole. U dvorištu se igralo tuce dece i kada je naišao deca su prekinula igru i radoznalo se zagledala u njega, sve dok ih prsata učiteljica nije poterala unutra kao što kvočka šireći krila štiti svoje piliće od slučajne opasnosti.

Prošao je pored zgrade šerifske stanice, ali je sićušni i nervozni šerif Set Duli ostao u svojoj kancelariji iza zatvorenih vrata. Baš kao što je Steret znao da će biti. Ispred njega nalazio se salun, tih u po-

dnevnoj žegi, a trojica dokoličara sedeli su lenjo ispruženi na trotoaru i posmatrali ga opreznim očima.

Steret je zaustavio konja ispred njih i osmehnuo se, ali su mu oči ostale bezizrazno prazne i preteće.

— Tražim jednog čoveka — rekao je tiho. — Taj čovek se zove Vilen.

Niko nije odgovorio, samo se jedan debeljuškasti čovečuljak sa kratkom bradom mašio duvankese. Pored bradatog dokoličara ležao je opružen melez duboko usadenih zlih očiju. Treći je bio neki stariji čovek. Izgledao je nekako izgubljen a drhtavom rukom pridržavao je grlić ispražnjene boce od viskija.

— Gde je Vilen? — ponovio je Steret.

Oni su, naravno, znali gde je. Mogao je to da vidi ispisano na njihovim licima. Bojali su ga se, bili su uplašeni njegovim prisustvom koje se nad njih nadnosilo kao smrt sablasno raširenih krila, ali ipak, niko nije hteo da prokaže Vilena.

— Ja sam vas, momci, nešto pitao — rekao je Gat Steret i glas mu je odjednom postao leden i zao. Mašio se rukom ka bedru i prstima dotakao dršku revolvera; bio je to namerno učinjen pokret sa ciljem da ostavi utisak na prisutne i taj cilj je dostignut. Starac je ispustio flašu i naslonio se leđima uz zid saluna.

— Pa — promucalo je. — Čini mi se da je opšte poznato gde Tom Vilen obično obitava. Da, to je opšte poznata stvar. — Kolebalo se i sve vreme je gledao u vrhove svojih čizama. — Naći ćete ga... u njegovoj poslovnici. Odmah preko puta crkve.

Steret je okrenuo konja i uputio se ka crkvi dva bloka zgrada dalje građevini koja je svojim belim zvonikom dominirala gradom. Jahao je

lagano razmišljajući o stotinu dolara u džepu svojih pantalona i još dve stotine drugih koje će naplatiti kada Tom Vilen bude mrtav. Nije osećao nikakvu mučninu zbog toga — ta slabost utrнула je u njemu pre mnogo godina, možda već onda kada je treći put iznajmio svoje revolveraške usluge. Za njega je Vilen bio samo još jedna meta, kao životinja koju treba loviti i ustreliti. Pri tome ne naročito skupocena životinja jer cena od tri stotine dolara nije bila impresivna ni za nekog mnogo beznačajnijeg revolveraša nego što je Steret.

Kada ustreli Vilena jednostavno će odjahati iz grada, metodično urezati još jedan zarez u dršku svog revolvera i odjahati dalje na zapad. Neće proći mnogo vremena pre nego što ga neko opet najmi za sličnu uslugu.

Dojahao je do stilvoterske crkve Svete Bogorodice i zategao vođice da bi se okrenuo u sedlu i bacio pogled na dugačku zgradu od brvana na drugoj strani ulice. Njegove vodnjikave zle oči obuhvatile su prizemno zdanje i impozantan napis na velikom panou prikucan iznad ulaznih vrata. „Transportna kompanija Igl — prevoz putnika i robe“. Steret je poterao konja preko ulice do privežišta, lagano spustio svoje mršavo čvornovato telo iz sedla i popeo se na drveni trotoar koji je zaškipao pod njegovom težinom. Dugački koščati prsti obuhvatili su kao kandža mesinganu kvaku i on je širom otvorio vrata.

Za pisacim stolom iza dugačke teže sedeo je sredovečan čovek sa prosedim zaliscima. Sedeo je nagnut nad sto, zadubljen u hrpu papira pred sobom. Još jedan čovek, mnogo stariji od prvog, zagledao se preko naočara u visokog došljaka i

sporo mičući noge uputio mu se u susret.

— Vilen? — zapitao je Steret.

— Ja sam Vilen — rekao je čovek iza pisaoćeg stola, digavši glavu i upravio pogled ka senci koja je zaklanjala svetlost sa širom otvorenih vrata. Zatim je lagano ustao.

Steret je obuhvatio pogledom čoveka koga je došao da ubije i setio se onoga što mu je rečeno. Umesto leve noge Vilen je imao drvenu protezu... bio je bogalj. To, međutim, za Stereta nije značilo ništa. Meta je meta, razlike nema.

— Ja sam Steret — predstavio se revolveraš.

— Steret? — ponovio je Vilen i nabrao obrve mučeći se da se pri-seti imena.

— Gospode, Bože! — prošaputao je drugi čovek užurbano i pogled mu se zadržao na ružnom ožiljku. — Tome... to je... on je Gat Steret, najamnik... revolveraš.

Vilenova drvena noga je muklo trupnula o pod i on je zastao na pola puta između pisaoćeg stola i tezgice. Vlasnik transportnog preduzeća je pobledeo.

— Šalje vas Ejms — izustio je Vilen kao da nema daha.

— Da, šalje me Džejk Ejms, Vilene — rekao je revolveraš paleći uzgred cigaretu.

— Računao sam da će tako biti. Kratkonogi kepec nije imao hrabrosti da lično dođe.

— Preći ću direktno na stvar — rekao je Steret. — Kako izgleda vi ste od njega nešto ukrali?

— Šta... kako to mislite?

Steret se osmehnulo. Vilen je kao Vilenu iznad obrva izbijaju sitne graške znoja poput bezbrojnih glava čioda. Taj čovek je znao da stoji oči u oči sa smrću.

— Znae vi dobro šta mislim, Vi-

lene — rekao je revolveraš. — Mister Ejmsu je ukradena žena, a krađa žene je krupna stvar... krupnija od obične krađe.

— Keti je došla k meni svojom slobodnom voljom.

— Nije u tome stvar — rekao je Steret i osmeh je nestao s njegovog lica. — Ona pripada drugom čoveku, Vilene. Njen muž je Džejk Ejms i ona se zove gospoda Ejms. Ona nosi njegovo prezime a to je isto kao da nosi njegov žig. Misis Ejms je kod vas... što znači da ste je ukrali.

— To je prokleta laž...

— Vi to mene nazivate lažovom, Vilene? — zapitao je Steret blago.

— Ovaj... naravno ne — izustio je Vilen i zagrenuo se. Bacio je kratak pogled do svog starijeg ortaka, ali Henri Ferel je stajao kao sleden od straha. — Ja sam rekao da Ejms laže. Dozvolite da vam objasnim kako se to desilo...

— Ne interesuje me kako ste ukrali tuđu ženu — rekao je Steret i uvukao dim duboko u pluća.

— Čujte...

— Ali me itekako interesuje nešto drugo, Vilene — rekao je Steret. — Veoma me interesuje činjenica da ste me nazvali lažovom. To je teška uvreda.

Sitne graške znoja na Vilenovom čelu pretvorile su se u zrnca kada je posle tih revolveraševih reči u odaji zavladała tišina. Znoj mu se počeo sliivati niz lice, ali Tom Vilen je osećao kao da mu neka hladna ruka steže srce. Shvatio je revolveraševu očiglednu takliku. Steret je htio da ga natera da prihvati obračun.

— Sterete, za ime božje, saslušajte me — pokušao je Vilen krajnje očajan. — Keti je kod mene došla jer je ona tako htela. Ejms... Ejms je obična pijandura i ništarija. Tu-

kao ju je, čak je jednom pokušao da je ubije. Ja sam joj ponudio pristojan dom...

— On te ne sluša, Tome — šapnuo je Ferel zureći u bezizraznu masku od Steretovog lica. — Zar ne shvataš, on je plaćen da... da...

— Mora me saslušati — izustio je Vilen promuklim glasom. — Sterete, postoji još jedan razlog zašto vas je najmio, a taj drugi razlog je glavni i nema nikakve veze sa njegovom ženom. On je posedovao preduzeće za prevoz putnika...

— Ejmsovo prevozničko preduzeće — dopunio ga je Ferel.

— Ja sam ga eliminisao iz posla, nastavio je Vilen. — Konkurencija je bila poštena ali on je suviše naplaćivao i izgubio je mušterije. Sve je bilo fer, ali on se zakleo da će mi se osvetiti i...

— Prestanite da blejite kao neka blentava ovca, Vilene — rekao je Steret. — Ne dajem ni pet para na priče o transportnim preduzećima i svemu ostalom, tiče me se samo jedno... vi ste mene nazvali lažovom. Nadam se da ćete ostati iza toga što ste rekli.

— Nisam vas nazvao lažovom — usprotivio se Vilen bleđ u licu kao okrečen. — Vi ste se uhvatili za jednu reč...

— Mister — zacvileo je Ferel — zar ne vidite? Tom je bogalj. Ne možete...

— Čini mi se da bi za tebe bilo bolje da zavežeš gubicu, stari jarche — obratio mu se Steret i presekao Ferela pretećim pogledom.

Henri Ferel je nemoćno stisnuo pesnice.

— Dakle, Vilene — rekao je revolveraš glasom od koga je podilazila jeza. — Kako ja gledam na ovu stvar, time što ste me nazvali lažovom vi ste me izazvali. Vidim da

nosite revolver i računam da umete da ga iskoristite. — Steret se ponovo osmehnuo. — Naravno, ako ste kukavica, Ejms će možda biti zadovoljan ako vam dam samo dobru pouku. A to bi, možda, bilo interesantno. Ne sviđa mi se ta vaša drvena noga, Vilene. Mišljenja sam da bi vam jedna nova i lepša dobro došla, a kada moji kuršumi izrešetaju tu vašu dasku sigurno će vam trebati druga. Dakle, šta kažete, šta više volite?

Vilen nije ništa odgovorio.

Steret je slegnuo ramenima.

— Dobro, proveriću onda da nas neko možda ne omete u razgovoru — rekao je okrenuvši leđa Vilenu pogledao kroz otvorena vrata na ulicu...

Bio je to jedan od omiljenih Steretovih trikova rezervisan za ovakve komplikovane i teške situacije. Kao pravi profesionalac uvek je nastojao da ostane u granicama zakona. Pravilo je bilo da žrtva mora prva potegnuti oružje, ali Vilen se kolebao. Trebalo ga je navesti da se odluči i okretanje leđa bilo je ona slamka na vagi koja je trebalo da doprinese odluci. Revolveraš je stajao nepomičan kao kip i bajagi osmatrao ulicu, znajući da se iza njega odigrava Vilenova lična drama. Vilen se zaista borio sam sa sobom, jer je verovao da mu se pružila prilika koja mu se više neće ukazati.

Onda je Steret odjednom začuo pljesak šake po koži futrole.

— Ruke uvis Sterete! — povikao je Vilen potežući revolver.

Steret se okrenuo. Munjevito je pružio ruku i izvukao revolver brzom koja se nije mogla pratiti okom. Revolver je blesnuo u snopu sunčanih zraka koji su dopirali kroz otvorena vrata. U trenutku kada se

cey Vilenovog revolvera izravnala sa ciljem na koji je uperena, revolverašev pištolj je grmnuo kao tresak groma. Tane je otvorilo rupu između Vilenovih očiju i on se zaljuljao, a krv mu je potokom pokuljala i razlila se po licu. Zatim je prevoznik tresnuo na zemlju i ostao nepomično da leži...

— Blagi Bože! — izustio je Ferel gubeći dah.

— Računam da si sve video, stari jarče — rekao je revolveraš ravnodušnim ali pretećim glasom. — Vilen je potegao prvi... i to kad sam mu bio okrenut leđima. Je li tako?

— On... on je samo hteo da... da vas natjera da dignete ruke uvis... — promućao je Ferel.

— Prvi je potegao — ponovio je Steret oštrije. — To je važno i ti si to video. Savetovao bih te da to ne zaboraviš kad te budu pitali.

Revolveraš je izašao na pustu ulicu. Trotoari su bili prazni a vrata kancelarije šerifa Dulija još uvek su bila zatvorena. Steret je pojahao konja i poterao ga sredinom ulice. Niko nije otvorio vrata da proviri, niko se nije usudio da izađe iz kuće i ubica je mirno odjahao iz grada da naplati svoj krvavi račun i da u dršku revolvera ureže još jedan zarez.

*

Sunce je bilo blizu zalaska za horizont i granitni nadgrobni spomenici bacali su na tlo oštru senku pri umirućem sjaju dana. U udaljenom, senovitom uglu stilvoterskog groblja dizao se jedan nov nadgrobni spomenik i dve osobe su stajale pored humke jasno ocrtane u sumraku koji se bližio. Jedna od njih bio je visok muškarac sa „kalifornija” šeširom u ruci. Druga je bila vitka

žena i dosezala je visokom muškarcu tek nešto preko ramena. Prohladni večernji povetarac poigravao se njenom dugačkom središom kosom.

— Žao mi je što nisam ranije saznao, misis Ejms, došao bih i ranije — rekao je Dok Holidej. — Tom mi je bio prijatelj, — dodao je tihim glasom gledajući napis uklesan na kamenu.

Napis je bio vrlo prost. „TOMAS ARTUR VILEN — 1831—1876 — POČIVAJ U MIRU.”

— Sećam se da vas je Tom ponekad pominjao, mister Holideje — rekla je Ketij Ejms. — Jednom mi je čak rekao da nikada nije imao tako... — zastala je za trenutak — ... izuzetnog čoveka za prijatelja. Zaista je šteta što sam vas upoznala u ovakvoj prilici.

Ketij Ejms je bila krhke građe, na neki način je čak izgledala bolešljiva i nije ostavljala utisak žene dovoljno privlačne da bi se muškarci oko nje tukli. Pa ipak, Tom ju je očigledno voleo. Kratko vreme pre toga kada je pronašao kuću u kojoj je stanovala, Ketij je ponavljajući Ferelovu verziju pucnjave u stanici diližanse, grcajući ispričala pojedinosti o tom događaju. Iz volensne ljubomore i želje za osvetom, njen muž koga je napustila najmio je profesionalnog revolveraša da ubije Toma Vilen, ali je taj plan doneo gorke plodove i samom Ejmsu. Posle smrti Toma Vilen, Ejms je nađen mrtav. Bio je ubijen metkom u glavu. Ketij je pretpostavljala da je njen muž pokušao da prevari Stereta i da izbegne da mu plati drugi deo ugovorene cene, pa ga je Steret verovatno ubio...

— Tom mi je bio prijatelj — rekao je Holidej kratko. Pogledao je humku crne zemlje koja je pokrivala mrtvački kovčeg i stavio svoj

„kalifornija” šešir na glavu. — Ne znam da li vam je Tom pričao, on mi je jednom spasao život.

— Ne, nije mi to pričao.

— To liči na njega. Bio je skroman i nenametljiv i nije primao pohvale čak ni za ono što je zaslužio. Da, bio je previše skroman.

— Tom je bio divan čovek, mister Holideje. Nameravali smo da... da se uzmemo ako budem uspela da dobijem razvod. Živela sam sa njim kao njegova žena... tako nismo bili venčani. Naravno, ljudi su nas zbog toga osuđivali, ali to Tomu i meni nije smetalo. Nismo dozvolili da nam smeta. Mi smo se voleli.

— Uveren sam da je tako bilo.

— Mister Holideje — rekla je Ketiti ozbiljno — Henri je rekao da je to u stvari bilo ubistvo. Vi ste znali Toma, on... nije bio revolveraš. Kada mu je Steret okrenuo leđa, Tom je potegao revolver ali samo iz jednog razloga: htio je da natera Stereta da dignu ruke, ali...

— Steret se munjevito okrenuo, opalio i ubio ga. To je jedan od najstarijih trikova revolveraškog zanata, misis Ejms. Naravno, Tom to nije znao...

— Šerif Duli mi je objasnio da je to kako je Steret postupio sasvim po zakonu... jer je Tom potegao revolver na njega — rekla je Ketiti.

— Da, to je ozakonjeno ubistvo — priznao je Dok.

Visoki pustolov je pogledao na zapad ka planinama.

— Rekoste da je taj Steret ubio i vašeg muža?

— Tako misle mnogi.

— Gde je nađen leš?

— Ispred njegove kuće na zapadnom putu. To je oko pola milje dalje od raskrsnice kod starog hrasa.

— Dobio je što je zaslužio. Na žalost, time Tomov život neće biti vraćen.

— Neće. Ni stotinu takvih kao što je on ne vrede jednog Toma.

— Da, ali tu se više ništa ne može. Jedino što čovek može da poželi to je da Steret bude kažnjen. Kad kažem kažnjen ne mislim na zakonsku kaznu jer pred zakonom on nije ubica.

— Nego? Na kakvu ste kaznu mislili?

— Da što pre naide na nekoga bržeg od sebe... A to će mu se desiti ako ga sretnem. Bez obzira kada tu bude.

— Hoćete li ga potražiti?

Holidej se zamislio i opet pogledao prema zapadu.

— Možda. U svakom slučaju ovaj svet je mali i pre ili posle ljudi se sretnu.

— Kažu da je visok, koščat i...

— Ne trudite se, lako ću saznati njegov opis.

Zacutali su. Neko vreme se čulo samo šuškanje suve trave na vetru.

— Lonac sa vodom je na šporetu. Spremiću vam kafu kod kuće.

— Drugom prilikom, misis Ejms.

Holidej se okrenuo i pošao. Spuštao se sumrak ali kada se na izlazu iz groblja okrenuo, Vilenov nadgrobni spomenik se još jasno video.

Pre nego što su se rastali na raskrsnici, Ketiti je progovorila.

— Mister Holideje, moj život više ništa ne može popraviti, ali ako nadete ubicu mog Toma... osvetite ga... I mene.

U njenom glasu bilo je mržnje, ali daleko više gorčine. Verovatno da joj je mračna vizija života odnela iz srca svu energiju tako da nije imala dovoljno snage ni za mržnju. Holidej je shvatio da je zaista volela Toma.

— Naći ću ga. Kad tad ubica će platiti svoj zločin — rekao je Holidej i okrenuvši se udaljio se u sumraku.

Bilo je rano leto 1877. godine, leto nešto toplije nego što se moglo očekivati za to doba godine. Čovek po imenu Dok Holidej sedeo je na kaminu pored male ognjarske vatre i pripremao doručak. Rano jutarnje sunce mlako je zračilo su dalekog horizonta dizujući se iznad istočne ravnice, ali za nekoliko časova ono će pripeći tamošnji pejzaž kao uzarena pećnica. Njegov doručak, komad sušenog mesa i slaninice, cvrčao je na primitivno napravljenom drvenom ražnju, a lončić sa spremijenom kafom grejao se na ivici vatre. Njegov konj Arab, koga je kupio u postaji dilažanse kod Igl Roud Krosinga, čupkao je travu ispod velikog oraha u očekivanju nastavka putovanja. Posle juče pređenih trideset milja bio je sasvim odmoran i Dok je očekivao da će ga lak preneti do sledeće stanice ispred planinskog lanca dalekog tridesetak milja. Za samo jedan dan plemenita životinja se sasvim prilagodila novom gospodaru i Dok je skoro žalio što će se na sledećem konačistu rastati. Ipak, putovanje dilažansom bilo je mnogo udobnije.

Holidej je skinuo ražanj sa vatre i počeo jesti meso koje je prijatno mirisalo na prženu slaninu. Bacio je pogled na zapad gde su se vrhovi Santijago planina zabadali u čisto plavo nebo kao poerneli zubi. Odlučio je da pokuša da stigne do njih pre podnevne žege i da nastavi da jaše u njenoj senci prema planinskom prolazu.

Nalio je kafu u lončić i srknuo. Bila je ukusna.

Četvrt časa kasnije pojahao je konja i okrenuo se ka planinama. Za trenutak je ostao tako sedeći u sedlu zamišljen.

U toku minulih godinu dana lutajući bez cilja presao je četvrtinu kontinenta vecinom dilažansom, ređe vozom, a katkad na konju kao sada. Nekoliko puta naišao je na Steretov trag ali uvek je Steret bio nekouko daleko ispred njega. Nije ga posebno trazio ali se raspitivao za njega. Jednom prilikom, početkom godine, desilo se da je Steret napustio jedan grad u Nevadi samo nekouko časova pre njegovog dolaska. Put ga je vodio u istom pravcu kojim je on otišao, ali kada je Holidej posao, zanjini, revolveraš je odjednom nestao bez traga kao da je u zemlju propao. Nešto kasnije u Vini Velsu čuo je od gradana da se ubica uputio na jug ka Border Riveru, nekih dve stotine milja daleko. Kada ga je mesec dana kasnije put doveo u Border River, saznao je da Steretova noga nikada nije kročila na ulicu toga grada. Očigledno da se negde na putu dugačkom dve stotine milja revolveraš predomislio i da je promenio pravac. Ali gde, kada i u kom pravcu je otišao to niko nije znao.

To je bilo pre nekoliko meseci i od tada Holidej je obišao dobar deo Nevade i Teksasa raspitujući se uvek za čoveka sa ružnim ožiljkom na licu. Nekoliko puta saznao je nejasne, nedovoljno uverljive podatke za koje se brzo ispostavilo da su bili netačni. Jednom prilikom mislio je da će ga sigurno sresti. Skoro stotinu milja išao je tragom čoveka sa ožiljkom na licu da bi na kraju utvrdio da je to neki drugi čovek, melez problematičnog zanimanja koji sa Steretom nije imao nikakve veze. Pre toga, u jesen prošle godine, dva puta je čuo za ime

Steret ali se oba puta ispostavilo da to nije čovek koga traži. Jedan Steret je bio službenik banke, a drugi kveker koji po religioznom uverenju čak nije smeo da nosi revolver...

Stiskom nogu Holidej je poterao Araba.

Počinjao je još jedan dan jahanja po vrelom suncu. Ta poslednja godina činilo se Holideju najdužom godinom njegovog života. Možda zbog toga što je zima bila hladna i vetrovita a proleće kratko, preskočivši odmah i vrelo leto ispunjeno žegom i prašinom. Tako je prošla cela godina potucanja, besmisla i uzaludnog napora da stigne do nečega čemu nije znao pravi smisao. Ceo život izgledao mu je kao fatamorgana, ali je poslednja godina bila najteža. Možda zbog toga što je počeo da stari, ali bez obzira na sve. Dok nije nameravao da se odrekne takvog života. Šta bi, uostalom, radio? Karijeru zubnog lekara na istoku nije više mogao početi, a golicava draž avantura mamila ga je neodoljivo kao pijanca alkohol. Konačno, obećao je Ketijima da će je osvetiti i dužnost mu je bila da održi reč.

Ponekad, dok je za stolom neke usputne krčme usamljen ispijao svoj brendi i gledao kako se dim cigare vijugavo diže uvis, sećao se kako mu je Vilen spasao život i pitao se da li za to treba da mu zahvali ili da ga mrzi. Život mu nije bio naročito lep ali bi još manje bilo lepo ostatu na podu saluna izbušen mecima drumskih razbojnika. Bila su petorica toga dana i Holidej je u najboljem slučaju mogao da računa da će izaći na kraj sa trojicom, ali petorica su bili previše i za njega. Neminovno bi ga čekao kraj na brdu čizama da se nije umešao Vilen. Holidej nije znao zbog čega je

Vilen to učinio a ni sam Vilen nikada nije dao jasan odgovor na to pitanje. Ipak, umešao se i Holidej je preživeo. Posle toga svako je otišao na svoju stranu: Holidej u život litalice, a Vilen u Stilvoter gde je počeo biznis prevoznika. Nekoliko puta Holidej je čuo da Vilen dobro napredujete i to je bilo sve.

Holidej je lagano izjahao uz jedan kameniti usek i za sobom ostavio more trave. Retka granata stabla oraha rasla su tu i tamo pored puta, a crvenkast tepih žalfije širio se dalje prema suvom koritu presahlog potoka./

Visoko ispravljen u sedlu približavao se planinskom prolazu. Izgledao je vitak i mišićav — pripadao je onoj vrsti ljudi koji, dok hodaju gradskim trotoarom, privlače poglede zainteresovanih žena. Retko kada su se pogledi ljudi zadržavali na njegovom licu. Mnogo češće se oči pogledale ka revolveru u nisko pripasanoj uglačanoj futroli od crne kože. A kada bi posle toga ljudi digli pogled do njegovog lica, tamo ih je čekao pogled njegovih sivoplavih očiju, hladan kao dah severca. Posle toga ljudi su brzo zaključivali da je najbolje izbegavati ga.

Konačno je stigao do planinskog prolaza kada su popodnevne senke počele da se šire. Tu je ugledao prvog čoveka koga je njegovo oko ugledalo od polaska na put, Indijanca na neosedlanom konju. Bio je to Apač a sedeo je na svom poniju bez pokreta, tako da su konj i konjanik ličili na kamenu statuu. Apac je samo posmatrao konjanika koji je jahao kroz prolaz i malo zatim dodirnuo je petama slabine svog konja i udaljio se kroz stenjar. Holidej se prisetio da jaše ivicom indijanske teritorije, poslednjeg

uporišta indijanskog poglavice Vitoria i njegovih Apača.

Desetak minuta kasnije stigao je do kraja prolaza i zaustavio se na njegovom prašnjavom rubu. Ispod njega pružala se dugačka, duboka dolina. Bila je toliko dugačka da je bilo potrebno najmanje pola dana jahanja da se dužinom pređe s kraja na kraj, a popreko nešto manje. Odmah ispod prolaza put se spuštao niz travnu padinu do potoka koji je svetlucajući na suncu vijugao kao zmija, praveći široke meandre. Zatim je put presecao pravo preko pašnjaka bogatih travom prema udaljenom gradu u sredini doline koji se nazirao u drhtavoj izmaglici dnevne žege. Tu i tamo Holidej je video brvnare i kolibe razbacane po dolini, ali su se njegove oči konačno okrenule ka severu gde je okružena velikom površinom pašnjaka dominirala jedna velika, belo obojena zgrada. Zgrada je ličila na stari srednjevekovni zamak. Holidej je zapalio cigaru rešen da nekoliko minuta odmori svog Araba.

Još jedna od mnogih dolina, rekao je sebi.

II

Ostavivši za sobom široko otvoren izlaz Santijago Pasa. Dok Holidej je pošao retko korišćenim putem u dolinu, stigao do potoka i pregazio preko plitkog gaza, praveći pod Arabovim kopitama penušave mutne gejzire na mestu gde je voda inače bila plitka i mirna.

Izašavši na drugu obalu Holidej je izabrao pravac prema zapadu i prošao pored dve kolibe napravljene od blata i slame. Prva na koju je naišao bila je očigledno napuštena. Druga koliba bila je izgrađena

ispod jednog džinovskog oraha i njen vlasnik ogradio je jedan deo od nekoliko ara pašnjaka za povrtnjak, svinje i ovce. U prolazu je zapazio farmera i njegovu ženu, na tremu ispred ulaza u kuću. Oboje su ga netremice gledali i njihove oči otkrile su mu neku vrstu brige ili straha koja je prošla kada su naseljenici, videli da će konjanik bez zadržavanja proći svojim putem. Očigledno da nisu imali simpatije za nepoznate ljude.

Nešto dalje napred Holidej je ugledao još jednu kolibu; očigledno da su naseljenici u velikom broju koristili prednosti zakona o naseljavanju. Novi zakon, donet 1862. godine, omogućavao je naseljavanje do tada nenaseljena teritorije i dopuštao je svakoj naseljeničkoj porodici da zauzme stotinu šezdeset ari zemljišta. Ako bi naseljenik pet godina zadržao i koristio zauzeto zemljište ono je postajalo njegovo vlasništvo. Posle usvajanja zakona, bujica naseljenika krenula je na zapad u kolima pokrivenim amjevima koja su im često dugo vremena bile kuće, sa jednom jedinom zajedničkom čežnjom — da utole glad za zemljom...

Prilazeći bliže kolibi zapazio je da su zemljani zidovi kolibe bili čadavi i da na porazbijanim i polomljenim prozorima vise komadi pocepanih zavesa. Povrtnjak je bio izgažen, ograde poobarane i polomljene a primitivno sklepan krov od dasaka i ter papira delom raskomadan. Ispred polurazrušene i opustošene kuće ležala je naduvana konjska lešina šireći otužan, težak zadih. Komadi nagorelog nameštaja bili su razbacani na verandi oko kolibe. Miris vatre i dima još se osećao u vazduhu iako su nagoreli ostaci bili hladni.

Holidej je nastavio da jaše.

Put je malo skrenuo da bi se opet pridružio toku potoka prolazeći pored niza vrba nanizane opuštenih grana. Više od jedan čas jahao je pod pokrovom toplote koja je kao balzam prijanjala uz telo. Malo dalje put se opet razdvojio od potoka i još jednom je naišao na niz naseljeničkih imanja od kojih su mnoga bila napuštena.

Dok je jahao ka prevoju jednog obraslog uzvišenja, odjednom je začuo krik, prodorno jasan, iz nedalekog izvora. Krik se proneo iznad njegove glave i odjeknuo u dolini da bi konačno zamro u mirnom prostanstvu, ali Holidej je instinktivno spustio ruku na dršku revolvera. Krik je dopro iz blizine, sa druge strane travnog brdskog prevoja i Holidej je oprezno poterao konja u tom pravcu kroz gustu travu koja ga je šušteći dodirivala po krajevima uzengija. Došavši do vrba zastao je u senci jednog velikog oraha.

Nedaleko ispod njega nalazila se farma jednog naseljenika. Mala zgrada bila je ugrađena u okomitu padinu a ispred zgrade jedna mlada žena stajala je ispred naperene cevi dugačke puške u rukama jednog pobednički iscerenog nevaljalca. Uplakana plavkosa devojka očajnički je upirala pogled u oblak prašine koji se dizao odmah pored kuće gde su se na život i smrt rvala dva čoveka.

Jedan od njih bio je sitnije fizičke građe i bio je vrlo mlad, ženskastog lica. Onaj drugi znatno jači i stariji stezao ga je rukama za grlo. Odjednom je koleno jačeg pogodilo mladića u stomak i zgrčivši se on se otkotrljao. Njegov snažni protivnik je skočio da ga dočepa hrabren i podstrekavan od dvojice ljudi

koji su stajali u blizini. Holidejev pogled skrenuo je do dvojice bradatih nevaljalaca koji su sa strane posmatrali tuču kao dva lešinara koji vrebaju plen. Jedan od njih držao je u ruci „vinčesterku“, a drugi konopac na čijem je kraju bila vezana... omča!

Dok je Holidej posmatrao scenu, mladić je ustao. Devojka je opet prodorno vrisnula jer je bradonja zamahnuo puškom i udarac kundačka u lice oborio je mladića kao psa udarenog teškom motkom. Grdosija je ustao i počeo rukom otresati crvenkastu prašinu sa svog odela.

— Odličan udarac, Bronte — pohvalio je čoveka s puškom. — Možda je odmah trebalo da smirimo lupеža. Uštedeli bismo sebi svu ovu muku.

— Možda nije trebalo da ga tako jako udarim — odgovorio je čovek s puškom. — Želeo bih da bude svestan kada ga budemo vešali da dobro oseti zatezanje konopca oko vrata. Ovako gađ neće ni osetiti šta mu se desilo.

— Ispašće kao da vešamo mrtvog čoveka — rekao je Džoe, treći nasilnik, onaj sa konopcem u ruci. On da je slegnuo ramenima i pogledao prema velikom orahu iza štale. — Čini mi se da će ono divo biti dovoljno dobro.

— Da — složio se Bront osmotrivši onésvešćenog farmera opruženog na zemlji. — Svršimo s tim vražjim poslom pa da krenemo dalje.

— Ne! Oh, ne... prijavlji gadovi! Ubice! — povikala je izbezumljena devojka očajnički kada je Bront dohvatio farmera za nogu i počeo ga vući ka visokom drvetu.

Holidej je sedeo u sedlu i posmatrao ne dajući glasa od sebe. To što se događalo nije ga se ticalo, tim pre što su se širom Divljeg za-

pada takve i slične scene ponavljale stotinama puta. Na neki način bio je oguglao na prizore vešanja. Konačno, nije znao ništa o događaju koji se pred njegovim očima odvijao. Možda je mladić bio neki lopov i možda je zaslužio ono što će dobiti. Možda je taj mladi čovek bio neki opasan nevaljalac.

Pa ipak, odlučio je da se umeša. Farmeru je pretio linč, što se samo po sebi nije uklapalo u njegovu predstavu o pravdi i, drugo, sve to odigralo se pred očima jedne uplašene žene, što se još manje slagalo sa njegovim pojmovima o humanosti. Morao je, dakle, da smiri igru.

Pustolov je izvukao revolver iz futrole i poterao konja niz padinu. Bujna trava prigušila je bat konjskih kopita tako da je njegovo približavanje ostalo neprimećeno. Uostalom, nasilnici su bili suviše zauzeti svojom žrtvom koju je Bront dovukao u senku velikog oraha.

— Dovedi tvog konja, Džoe — rekao je Bront naslanjajući pušku na stablo. — Postavićemo ga u sedlo, namaknućemo mu omču oko vrata... i onda ćemo poterati konja.

— Ubice! Prijava ubice — vrištala je devojkica. — On... on vam ništa nije učinio! Zašto to radite?

— Pripaži na curu Trig — rekao je Džoe čoveku sa puškom i cev „vinčesterke“ dodirнула je devojčina prsa. — Mislim da bismo se mogli malo poigrati s njom kad njen brat istegne papke na konopcu. Zaslužili smo.

Na to je devojkica odjednom zgrabila Trigovu pušku i okrenula cev uvis. Puška je opalila. Vođena instinktom samoodržavanja, ona je svom snagom zarila koleno nasilniku u donji trbuh i Trig se presavio od bola. Hitro kao košuta ona se izvila ispred njegovih ispruženih

ruku i potrčala prema svom bratu. Ali Džoe se isprečio ispred nje. Pokušala je da ga obiđe ali joj se bradati nevaljalac podrugljivo nasmejao i bacio se prema njoj. Dograbivši je obema rukama, srušio ju je na zemlju i pritisnuo je svojim gromadnim, teškim telom. Devojkica ga je počela udarati pesnicama po licu ali to nije zaustavilo razbojnika. Uz gađan osmeh, njegova medveđa šaka pohlepno se zagnjurila ispod njene haljine. Devojkica je prodorno vrisnula.

— Silazi s nje... ili ću te poslati u pakao!

Džoe je odskočio od devojkice i ostao čučeci u prašini kao životinja vezana da namami tigra. Sasvim blizu stajao je zbunjeni Trig i rukom pritiskao povređeni stomak. Bront i grdosija stajali su ispod drveta za vešanje zureći u usamljenog jahača koji je zategao vođice i zastao u podnožju travne padine.

— Ko... ko ste vi, do đavola? — zarežao je Bront.

— Nije važno ko sam ja, nego ko ste vi i šta radite ovde? — odgovorio je Dok pitanjem.

— Šta radimo to je naša stvar, mister i za vas bi bilo bolje da se pokupite i odete oдавде.

— To neće moći — rekao je Dok. — Bar dok ne čujem odgovor na moje pitanje.

Za to vreme Trig je trepćući gledao došljaka. Pogled mu je kao prikovan počivao na revolveru u njegovoj ruci.

— Je li to niklovani „linkoln“, mister? — zapitao je.

— Da — odgovorio je Holidej držeći uperen pištolj.

— Znaš li ko je ovaj čova, Bront? — izustio je Trig, lagano uklanjajući od tela ruku koju je do tada držao blizu drške revolvera.

— Ne, Ko je on?

— Holidej. Čuveni Dok Holidej. Jesi li čuo za njega?

— Čuo sam — rekao je Bront napravivši ružnu grimasu lica. — Jesi li siguran?

— Mislim da jesam. Sve se slaže: košulja, kravata, šešir... niklovani „linkoln“. Ako nisi znao, on je dosta poznat... vrlo je brz.

— Baš me briga što je poznat — rekao je Bront arogantno. — Meša se u naš posao a to ne dozvoljavam. Gubi se odavde, Holideje!

— A ja ne dozvoljavam da mi neko naređuje šta da radim — rekao je Holidej kratko. Palcem je zategao obarač svog šestometka. — Ni ti ni bilo ko drugi!

— Ne mešaj se u ovo Holideje! — upozorio ga je Bront. — Ne mešaj se u pravdu ovog područja. Klejton je presekao ogradu ranča „Dijamond“ sa očiglednom nametrom da krade stoku. Ljudi su ga videli...

— To je laž! — kriknula je devojka skočivši na noge. — To je gola laž, Bronte Džeksone, i ti to dobro znaš. Lejf se nikada nije ni približio vašoj ogradi. Vi ste samo izmislili izgovor da ga ubijete.

Onda se okrenula Holideju.

— Mister, znate li zašto hoće da ubiju mog brata? Reći ću vam. Smatraju da ću ja, kad Lajf bude mrtav, morati da napustim ovu farmu... kao mnogi drugi naseljenici koje su već prinudili da odu. Oni su sa ranča „Dijamond“ mister, a vlasnik „Dijamonda“ želi da za sebe prigrabi svaki komad slobodne zemlje. Pošto mu naseljenici smetaju, on je protiv njih poslao svoje plaćenike.

— Hoćeš li otići odavde, Holideje? — zarežao je Bront Džekson nestrpljivo.

— Kad budem spreman za odlazak, što za sada još nije slučaj.

— Mi treba da završimo jedan posao, mister — zarzao je grdosija.

— Vešanje se odlaže — naredio je Holidej. — Uzmite svoje konje i lepo odjašite odavde.

— Vi... niste ovlašćeni da nam naređujete šta da radimo — rekao je Džoe hrapavo.

— Od vešanja nema ništa — ponovio je Dok. — Utuvite to sebi u glavu.

Pustolov je budno motrio na četvoricu nasilnika koji su značajno izmenjali poglede.

— Ovim ćeš sebe uvući u grdne neprilike, prijatelju — rekao je Džonson. — Trgni se dok još možeš.

— Na konje i odlazite — naredio je Dok britkim glasom.

Odjednom je revolver Bronta Džeksona blesnuo na suncu, iskočivši iz futrole brzinom zmije zvečarke. Ali Holidejev pokret ruke bio je brži i metak iz njegovog revolvera pogodio je Džeksona u rame i polomio mu ramenu kost. Nevaljalac je bolno kriknuo i ispustio revolver. Ponet snagom udara kuršuma on se zateturio i svom težinom tresnuo o stablo oraha. Krv je poprskala ispucalu koru drveta na koje je ostao naslonjen dok je levom rukom pritiskao ranu.

— Da li još neko želi da zaigra ulogu heroja? — zapitao je Holidej hladno.

Džoevi prsti već su stezali dršku revolvera ali kada je video šta se desilo, brzo su se trgli dalje od oružja. — Hajdemo odavde — rekao je.

Sva četvorica su se kao jedan uputili ka svojim konjima sa Brantom Džeksonom koji se teturio iza ostalih. Popeli su se u sedla, ne-

prekidno praćeni budnim Holidejevim okom i njegovim naperevim revolverom. Poterali su konje pored onesvećenog Lejfa opruženog na zemlji, ali kada je došao naspram Holideja, Džekson je malo usporio.

— Primi jedan mali savet od mene, Holideje. Beži što pre odavde! — rekao je. — Beži iz ove doline... jer ako ostaneš, svega mi na svetu postaraću se da te pošaljem u pakao.

Posle tih reči Džekson je okrenuo konja i odjahao za ostalim ljudima sa ranča „Dijamond”. Holidej je sačekao da pređu potok pre nego što je spustio zapet obarač i vratio revolver u futrolu. Onda je petama poterao Araba preko prašnjavog dvorišta do devojke koja je klečala pored svog brata.

— Lejf je još uvek onesvećen, mister — rekla je digavši pogled do visokog konjanika koji se nadneo nad nju.

— Uneću ga unutra, mis.

Holidej je sjahao iz sedla. Prilažeći, ugledao je veliku ružnu modru oteklinu na farmerovom licu tamo gde je dobio udarac kundakom koji ga je onesvestio. Krv mu je curila iz slomljenog nosa, a bujna plava kosa bila mu je razbarušena i uprljana prašinom. Holidej se saгнуo, uzeo ga u naručje i ponio ga prema kolibi. Devojka je otvorila ulazna vrata pred njim i Dok je za njom prošao kroz jednu dosta veliku prostoriju koja je služila za dnevni boravak i ušao u malu spavaću sobu. Tu je spustio farmera na rasklimatani drveni krevet.

— Biće sa njim sve u redu, devojko — utešio ju je Holidej — ali od ovog udarca lice će mu pomodreti i može se deformisati. Biće

potrebno da mu lekar namesti polomljeni nos.

— Onda će nos ostati takav kakav je — rekla je ona sa gorčinom.

— Kako to mislite? Zašto?

— Doktor Ketrou neće da leči farmere, mister Holideje, — rekla je. — Nije hteo da dođe kod Mišenovih čak ni onda kada se misis Mišen porađala. Da se nisu našle dve tri iskusne farmerske žene, ona bi verovatno umrla na porođaju. — Začutila je za kratko vreme a onda nastavila. — Izvinite mister Holideje ja sam baš neučtiva. Nisam vam ni zahvalila. Ali vidite i sami, zbunjena sam...

— Nije to važno, ali niste mi rekli ni svoje ime.

— Ja sam Melodi Klejton — rekla je.

— A ja se zovem Džon Holidej — predstavio se Dok zvanično.

— Mister Holideje — rekla je somotski mekim glasom i digla pogled do njegovih očiju — spasli ste život mom bratu. Kako mogu da vam zahvalim za to... ako je uopšte moguće zahvaliti za tako nešto.

— Moguće je... i to dosta lako — rekao je Dok i osmeh je probio skramu ozbiljnosti na njegovom licu. — Danas sam dosta dugo jahao i dan je bio vreo. Ožedneo sam i dobro bi mi došla kafa.

— Spremiću vam i nešto za jelo — rekla je devojka osmehujući se.

— To je najmanje što mogu da učinim za vas, mister Holideje.

— Hvala vam, jer... ne duguje te mi ništa.

Melodi Klejton je zaklimala glavom. — O, da, dugujem vam mnogo, i neću to zaboraviti. Ni ja ni moj brat.

Onda se brižno nadnela nad svog onesvećenog brata, pažljivo prateći pogledom dizanje i spuštanje

njegovih grudi. Pokrila ga je ćebedom i pošla pored Holideja u dnevnu sobu. Dok je pošao za njom.

— Sedite mister Holideje — pozvala ga je pokazujući mu stolicu pored stola — i osećajte se kao kod svoje kuće.

Holidej se spustio na stolicu i izvadio cigaru iz tabakere. — Smem li? — upitao je i ona je klimnula glavom.

Devojka se zabavila poslom pored štednjaka na drva i Holidej je primetio da je za ženu dosta visokog rasta i da je lepo građena. Bila je visoka i vitka kao vrbe pored kojih je prošao. Dugačka glatka plava kosa padala joj je niz ramena, skrivajući delimično njene uzdignute nabujale grudi. Požudna Džoeva ruka otkinula je jedno dugme na njenoj bluzi i Dok je kroz raskriljen razrez mogao da vidi nagoveštaj zaobljene nabrekli beline. Pustolov je izbegao da zamišlja šta se skriva dublje ispod zategnute pamučne tkanine i vratio se na njeno lice, prefinjeno i ozareno nekom smirenom lepotom. Imala je jasne, pametne kao smaragd zelene oči i sočne, čulne usne.

— Ostava nije baš prepuna — rekla je kao da se izvinjava — ali pripemću vam povrće i pržene krompire.

— To će biti sasvim dovoljno, mis Klejton — rekao je Dok paleći cigaru.

— Jeste li samo u prolazu? — zapitala je stavljajući drva u vatru.

— Tako nekako.

— Zaista! — Prizvuk njenog glasa otkrio je izvesnu meru razočaranja. Melodi se nešto dvoumiša. — Mister Holideje, zašto se ne zadržite u dolini da nam pomognete? Mislim da kažem, ono što se do-

godilo nije vas se ništa ticalo, a vi ste ipak...

— Ne volim zakon linča — izjavio je Holidej prekinuvši je. — A još manje mi se sviđa ako zlostavljaju onoga ko će biti obešen. Postoji tu neka granica između čoveka i zveri.

Dok se povrće pržilo u tiganju, Melodi je pripremila kafu i donela lonac na sto i nasula mu kafu u šolju.

Holidej je srknuo toplu mirišljavu kafu. — Koliko dugo živite ovde, mis Klejton?

— Skoro godinu dana. U stvari, mi smo prvi naseljenici farmeri u ovoj dolini. Prešli smo kolima više od hiljadu milja da bismo zauzeli komad slobodne zemlje. Ali nismo dočekani sa dobrodošlicom... bar kad je u pitanju jedan određeni rančer.

— Do sada još nisam sreo rančera koji je nekog naseljenika dočekao raširenih ruku — rekao je Holidej suvo.

— Ovaj o kome ~~je~~ reč dočekao nas je mržnjom i zastrašivanjem, mister Holideje — konstatovala je devojka kratko.

— Mislite na vlasnika ranča „Diamond”?

— Da. On se zove Ejb Bakster — izbacila je ona kao iz topa.

— A ovo što se danas dogodilo trebalo je da bude primer njegove mržnje i zastrašivanja?

— Najpre nas je samo opomenuo... Lejfa i mene, rekao nam je da se odselimo sa njegovog pašnjaka. „Njegovog” pašnjaka, govorim vam baš njegove reči. A činjenica je u stvari da je on slobodnu državnu zemlju koristio za napasanje svoje stoke, za njega je ta zemlja bila slobodna ali samo za njegovu upotrebu i omogućavala mu je da uzgaja više stoke nego

što bi mogao na svojoj sopstvenoj zemlji. Posle našeg dolaska u dolinu je došlo još naseljenika i svi su zauzeli po jedno parče slobodnih pašnjaka. Nakon toga, Baksterovo upozorenja pretvorila su se u potezanje oružja, vešanje i paljevinu naseljeničkih kuća. Verovatno ste pri dolasku u dolinu videli one zapaljene kolibe i brvnare, mister Holideje.

— Zapaljene i nekoliko napuštenih, da, video sam.

— To je slika ovdašnje stvarnosti — rekla je ona zamišljeno. — Mnogi su se već odselili.

— Posle posete ljudi sa „Dijamonda“?

— Da — potvrdila je.

— A šta je sa ostalim rančerima u dolini? Kako se oni ponašaju? Ili možda Bakster poseduje većinu zemljišta?

— Postoje još samo dva velika ranča. Tom Kramer je vlasnik ranča „Dugi rogovi“, a braća Uren poseduju ranč „Dabl Y“. Ne bih mogla da kažem da obožavaju naseljenike ali oni do sada nisu pokušavali da nas oteraju kao što to radi Bakster.

Holidej je povukao dim iz cigare i odbio nekoliko kolutova koji su se raspršili u izmaglicu. — A šta na sve to kaže predstavnik zakona? Ta ideja o naseljavanju Zapada usvojena je u Kongresu i to je sada zakon, sviđalo se to rančerima ili ne.

— Šerif? Šerif Bert Mani? Mister Holideje, nemojte me zasmijavati — rekla je Melodi sa odvratnošću u glasu.

— Je li i on u Baksterovom džepu?

— Ne bih baš upotrebila tu reč, ali mislim da je on dovoljno uplašen da se drži Baksterove linije,

odnosno da zažmuri onda kada to Baksteru odgovara.

— To znači da ste vi naseljenici prepušteni sami sebi?

— Sami sebi... kao što vidite.

Melodi je otišla do sope da proveri da li se njen brat osvestio a onda se vratila da posluži spremjeno jelo. Holidej je okušao hranu.

— Ukusno je, mis Klejton — rekao je. — Možda ćete pomisliti da vam laskam ali iako sam prošao dosta restorana od Sent Luisa do Friska, odavno nisam jeo nešto ovako lepo pripremljeno.

Melodi se nasmešila i nasula sebi šolju kafe. Razmišljala je o onome što je Trig rekao kada se ovaj čovek pojavio. „To je čuveni Dok Holidej“. A kada je onako, skoro bezbrižno, sredio Bronta Džeksona njen spasilac je nesumnjivo pokazao po čemu je toliko „čuven“. Uhvatila je sebe da joj pogled kao zalepljen počiva na njegovom nisko pripasanom revolveru i za trenutak je osetila treperenje nade u srcu. Ali ta nada je odmah bila potopljena logikom. Koliko je mogla da proceni, njen gost je bio putnik namernik, možda litalica. U dolini se našao slučajno, na prolazu ka nekom drugom cilju. Bilo bi gubljenje vremena predložiti mu nešto. Uostalom, Holidej je već dovoljno učinio za nju i njenog brata. Možda je trebalo ostati na tome i ne tražiti nešto nerealno...

Gledala ga je dok je jeo spremljeni obed. Dopadala joj se čvrstina njegovih energičnih, tvrdih vilica i način kako ju je s vremena na vreme gledao preko stola. Njegov pogled je nosio u osnovi nešto hladno i zagonetno, ali je upijajući se u njeno lice primao neki sjaj i toplinu i to joj se dopadalo. Mnogo vremena je prošlo otkako ju je

neki muškarac tako gledao. Možda previše vremena. U izvesnom smislu ona je živela kao izgnanik, bar u društvenom smislu. Povremeno je viđala naseljenike, ali većina njih bili su oženjeni. Bilo je, naravno, muškaraca koji su pogledali na nju, ali to su uglavnom bile svinje kao Džoe Hasket, kauboj sa ranča „Dijamond“ koji je nešto ranije hteo da je napastvuje. No, dok je sedela za stolom preko puta Doka činilo joj se da takvog muškarca nikada nije srela, čak ni ranije, pre nego što je došla u dolinu.

— Mis Klejton, možda biste mogli da mi pomognete — prekinuo je Dok njena razmišljanja. — Ja sam u prolazu ali uzgred tražim jednog čoveka. Poslednji put kada sam o njemu nešto čuo rekli su mi da se uputio u ovom pravcu. Njegovo ime je Steret.

— Steret?

— On je revolveraš. — Dok je otpio gutljaj kafe. — Ima ožiljak na licu.

— Žao mi je, mister Holideje, ali ne poznajem ga — rekla je devojka sa žaljenjem. — Tačnije rečeno, nikada nisam čula za njega.

Holidej je završio sa jelom i zapalio cigaru. Ona ga je netremice gledala.

— A... zašto tražite tog čoveka... Stereta?

— Imam jedan neraščišćen račun s njim.

— Nameravate da ga ubijete?

Holidej je kratko vreme ćutao. Odbio je gust dim.

— Da, mis Klejton — rekao je konačno.

— Onda svakako imate neki iak razlog za to.

— Ubio je mog prijatelja.

— Shvatam.

Zapazila je mutan oblak olujnog

gneva u njegovim očima... gneva koji nije ublažilo proteklo vreme.

Tišinu je odjednom poremetio šum grebanja cipele po drvenom podu. Vrata spavaće sobe su se otvorila i u dnevnu sobu je posrćući ušao Lejf Klejton. Klataći se na ulazu u odaju ličio je na pijanog čoveka. Melodi je skočila i pritrčavši mu obgrlila ga rukama oko vrata.

— Lejf... hvala bogu... — zaustila je zastala jer se mladić naslonio na nju a tanak mlaz krvi pocurio mu je iz nosa. Kao kleštima se uhvatio sestri za ramena. — Lejf, da te upoznam sa čovekom koji ti je spasao život...

— Spasao... život...

— Da. Oni su hteli da te obese, Lejf, ali se mister Holidej umešao i spasao ti život. U toku tog događaja on je pucao i ranio Bronta Džeksona.

Lejf je zamućenim očima zurio u stranca za stolom.

— Mister, mnogo vam hvala...?

— promućao je Lejf jer mu se u glavi još uvek vrtelo od dobijenog udarca.

— Gospodinovo ime je Holidej — rekla je Melodi.

— Holidej? — prošaputao je Lejf. Zatreptao je i pustio sestrina ramena za koja se do tada grčevito držao. — Nije valjda Dok Holidej?

— Tačno, to sam ja — rekao je Dok.

Melodi je sa čuđenjem gledala svog brata koji je zurio u visokog pustolova ispunjen nevericom.

— Dok Holidej pustolov i... revolveraš? — zapitao je zaboravljajući u iznenađenju da zatvori usta.

— Neki me tako nazivaju.

Devojka je tek tada došla do reči. — U čemu je stvar, Lejf? Šta je toliko čudno?

— Melodi — progovorio je Lejf promuklim glasom — ti nisi bila na posljednjem sastanku u Vinovoj kući, ali da jesi bila bi isto tako začuđena igrom slučaja. Tamo je pomenuto mister Holidejevo ime. — Lejf je posrćući pošao napred i čvrsto dograbio Holidejevu šaku. Bio je to topao stisak ruke, stisak pun zahvalnosti. — Mister Holideje, hvala vam što ste mi spasli život.

— Rekoste da je moje ime pomenuto na nekom sastanku — rekao je Dok zavalivši se na stolici. — Šta je to bilo?

— Bio je to specijalan sastanak naseljenika, mister Holideje — obnio je Lejf. — Nekolicina nas sastali smo se da pokušamo da stvorimo front protiv nasilnika sa ranča „Dijamond“. Pozabavili smo se i mogućnošću da angažujemo nekog revolveraša i Vin Lojd je rekao kako bismo bili srećni ako bismo mogli naći nekog kao što je Dok Holidej. Pomenuo je da je pre šest meseci bio u Send Kriku. Pretpostavljam da se sećate šta je bilo u Send Kriku, mister Holideje.

Holidej je uzdahnuo. Opet ista priča, glasine, glasine, glasine.

— Sećam se. Morao sam da ubijem dvojicu izazivača — rekao je šupljim, neživotnim tonom.

— Vin je ispričao da ste ih obojicu sredili... u salunu. Bio je tamo. Uveravao nas je da je to bio najbrži potez pištoljem koji je u životu video.

Holidej je otresao pepeo sa cigare. Sećao se Send Krika i dvojice plaćenika. Bar je veravao da su plaćenici jer se nijednog nije sećao niti su mu oni nagovestili zbog čega su ga izazvali. Kasnije, kada ih je poslao tamo gde pripadaju, čuo je da se jedan zvao Tejlor, a drugi

Mak Krejl i da su došli iz Antelopa.

— Na tom sastanku pomenuta su i druga imena. Kao, na primer, Klajm, pa Hejls i drugi. Ali nijedno nije pobudilo toliko interesovanja kao vaše. Kakva slučajnost da se odmah posle toga nađete u našem kraju čak u našoj kući!

— Događa se i to. I za koga ste se odlučili?

— Za Klajma. Vin je trebalo da stupi u kontakt sa njim.

— I?

— Vin mi je pre dan dva rekao da još nije dobio odgovor.

— Koliko ste ponudili Klajmu? — zapitao je Dok.

Lejf se kratko kolebao. — Dve stotine dolara.

— To je razlog što niste dobili odgovor od njega — rekao je Holidej suvo. — Većina revolveraša njegovog kalibra naplaćuje oko pet stotina dolara... zavisno od slučaja.

— Ne možemo dopustiti sebi da toliko platimo jednog revolveraša, mister Holideje.

— A kolika je vaša tarifa, mister Holideje? — zapitala je Melodi iznebuha.

Holidej se sumorno nasmešio. — Mogu li dobiti još malo kafe, mis Klejton?

— Naravno.

Gledajući kako mu devojka naličava kafu u šolju, Holidej je ugasio opušak cigare.

— Ne znam šta ste tačno čuli o meni — progovorio je uzimajući šolju od devojke — ali čini mi se da moram da budem sasvim otvoren. Neki me nazivaju revolverašem ali ja to nisam. Ja ne iznajmljujem revolver. Ne kažem da sam anđeo, naprotiv, tamo gde se ja krećem revolveri se vrlo često potežu. Potezao sam ga i ja, ali

uglavnom iz drugih razloga, ne za novac. Na moju nesreću, zao glas se daleko čuje i većina me smatra revolverašem. U svakom slučaju, ja nisam profesionalac kao Klajm, Hejls i drugi, no to je priča za sebe, dugačka priča.

— Gonite li tog Stereta?

— Na neki način dá.

— Stereta? — promrmljao je Lejf sluđen zagonetkom zvanom Dok Holidej.

— Ti si bio u nesvestici kad smo razgovarali o njemu — rekla je Melodi.

— Jeste li vi čuli za njega?

Naseljenik je odmahnuo glavom.

— Ne.

Holidej je srknuo kafu. Koliko puta je proteklih šest meseci čuo isti takav odgovor? Pa ipak nikada nije bio sasvim obeshrabren. Znao je da je svet mali i da će kad tad sresti svog čoveka... možda baš onda kada se bude najmanje nadao.

— Mister Holideje, verujem da je tačno to što ste rekli... ali zašto ne biste učinili jedan izuzetak? — zapitala je Melodi odjednom.

— Možete zaraditi tih dve stotine dolara... možda čak i malo više — dodao je Lejf ohrabren.

Holidej je izvesno vreme ćutao zamišljen. Imao je dovoljno novca ali čak i da nije, iznajmljivanje revolvera nije bio njegov način da ga zaradi. S druge strane, mada Klejtonovima nije dugovao ništa, oni su mu se dopadali. Bili su poštjeni ljudi. Farmeri, su ove zemlje. Ali svejedno, nije hteo da se angažuje tako kako su Klejtonovi predlagali, nije hteo da se obavezuje. On je bio čovek revolvera, čovek od akcije, ali usamljeni vuk koji stupa u akciju onda kada hoće i toliko koliko hoće. Ako je želio da pomogne onda je to moralo

da ostane u granicama isključivo njegove volje, uključujući i odustanak...

— Molim vas pomozite nam, mister Holideje — rekla je Melodi molećivo. — Ako bude znao da uz sebe imamo čoveka kao što ste vi, Bakster će dva puta razmisliti pre nego što pošalje svoje nasilnike da napadnu naše domove.

— Koliko ljudi ima Bakster?

— Oko trideset, ali to su sve obični kauboji. Glavna nevolja dolazi od grupe zlikovaca i revolveraša koje posebno plaća, neke od njih ste danas videli. Tu je na primer, Bront Džekson, to je onaj koga ste ranili. Tu je i Džoe Hasket. Onda dođu Trig i Reb O'Nil, onaj debeli snagator koji se rvao sa mnom. Sve sami birani lupeži spremni na najgore zločine.

— Nisi pomenuo Vanderpira — opomenula ga je Melodi.

— Klaus Vanderpir je nadzornik ranča, Baksterova desna ruka.

— Koliko ima naseljenika?

— Dvanaestak. Ali mi nismo revolveraši, mister Holideje.

— I protiv sebe imate petoricu revolveraša?

— Tako je.

Nastala je duga pauza.

— Mister Holideje — prošaputala je Melodi očiju sjajnih od iščekivanja — mislite li... mislite li da biste mogli da ostanete i pomognete nam?

— Pre svega želim da vam kažem jedno: vašu borbu morate voditi vi sami. Vaše šanse za pobedu biće time veće ukoliko ste odlučili na borbu. Ne kažem da van u nekoj situaciji neću pomoći... kao što sam danas učinio, ali na to nemojte previše računati. Tako će za vas biti najbolje. A sada, molim za još jednu šolju vaše izvrsne kafe.

Melodi ga je poslužila. Trudila se da se osmehne, ali je bila razočarana.

III

Sa zalaskom sunca Dok Holidej je ujahao u glavnu ulicu gradića Tiera koji se nalazio u središtu doline. Prašina na ulici još je bila topla dok je pustolov lagano jahao sredinom ulice. Vlasnici trgovina spremali su se da zatvore trgovine za taj dan, a građani su hitali svojim kućama.

Konjanik je prošao pored niza drvenih pojila za stoku i našao se u centru grada. Tu se glavna ulica širila u mali trg oivičen trima crkvama, jednom bankom, kockarnicom, i salunom sa nazivom „Veliki konj”. Između mormonske crkve i „Velikog konja” nalazila se mala čvrsta građevina sa natpisom iznad ulaza na kome je najavljivano da je to zgrada gradski zatvor i da je Bert Mani gradski šerif.

Holidej je prešao trg, zategao vođice svog zelenka i skliznuo iz sedla. Zakoračio je na trotoar od debelih dasaka i čvrstim korakom se uputio ka vratima gradskog zatvora.

— Udite, Holideje — pozvao ga je nečiji glas iz unutrašnjosti zgrade.

Pustolov je pritisnuo kvaku i otvorio vrata. Čovek koji je stajao pored prozora i pušio cigarilos bio je mršav kao motka. Imao je blizu trideset pet godina i na prsima kožnog prsnika nosio je šerifsku značku.

— Poznajete me? — zapitao je Dok

— Ne lično — rekao je šerif — ali slušao sam o vama, a sada sam čuo da ste u dolini.

— Ko vam je to rekao... Bront Džekson?

Šerif je zažmirio. — To je moja stvar, Holideje.

Na šerifovom licu ogledalo se unutrašnje nezadovoljstvo i dosada. Ne govoreći ništa, udaljio se od prozora i stao iza stola.

— Vi ste Mani, je li tako?

— Šerif Mani za vas.

— Onda ste vi čovek sa kojim sam došao da razgovaram.

Mani je nervozno otresao pepeo sa cigarilosa. — Pre nego što počnete, Holideje, imam ja nešto da kažem.

— Slušam vas, šerife.

— Vi ste prilično... poznati — počeo je.

— Pa šta?

— Revolveraši nisu dobrodošli u Tieri, a nisu dobrodošli ni u ovoj dolini — izbacio je Mani kratko i jasno.

— To je šteta — primetio je Holidej uz sleganje ramenima — jer nameravam da izvesno vreme ostanem ovde.

— Vraga ćete ostati.

— Vi znate zakon, Mani — podsetio ga je Dok. — Ne možete bez razloga nekoga oterati iz grada.

— Imam razlog — kresnuo je šerif.

— Koji razlog? Recite!

— Vi ste opasan revolveraš i to je dovoljan razlog.

— Nisam revolveraš, a sem toga u tom slučaju morali biste oterati iz grada Džeksona, O'Hilove i one druge lupeže koji jašu za ranč „Dijamond”.

— Nemojte me učiti kako da radim svoj posao, Holideje.

— Tražim samo da budete dosledni. Ako oterate one nevaljalce sa „Dijamonda” ja ću rado odjahati — rekao je Dok. — A sada, pošto ste vi rekli što ste hteli, da kažem i ja

svoje. Je li vaša zbirka zakona ažurirana?

— Naravno da jeste — rekao je Mani tmurno.

— Onda sigurno sadrži i Zakon o naseljavanju?

— Tako je — potvrdio je Mani nategnuto.

— Vaša dužnost kao šerifa je da u skladu sa Zakonom naseljenicima pružate pomoć i podršku. Oni imaju pravo da žive u ovoj dolini... i što je još važnije imaju pravo da žive u miru.

— Naravno da imaju — rekao je Mani posle kratke stanke.

— Zašto onda dopuštate da ih Baksterovi nasilnici terorizuju?

— Koliko dugo ste u ovoj dolini, Holideje?

— Dovoljno dugo da znam šta se događa.

— Dovoljno dugo da čujete naseljeničku verziju — rekao je Mani sedajući na stolicu. — Ali postoji i druga verzija, Holideje, i ona izgleda otprilike ovako: većina tih takozvanih razmera i ovčara nisu ništa drugo nego obične štetočine, prava kuga za ovaj kraj. Ne toliko zbog toga što zauzimaju slobodnu preriju već zato što većina njih provodi vreme u krađi goveda. Kladih se da vam niko nije rekao za Kalidža i Haridija. Oni su uhvaćeni na delu kad su krađi stoku sa ranča „Dabl Y“. Vlasnici ranča braća Uren nisu nikadvi zagrizeni neprijatelji naseljenika, ali su mirno pristali na odluku da krađljivci budu obešeni.

— U raču, utvrđeno je da su dvojica naseljenika krađljivci stoke. Da li to znači da su i ostali lopovi?

— Ljudi kažu da je većina njih istog soja.

— Ko kaže? Ljudi kao što je Bakster?

Manijev cigarilos je dogoreo i on je ugasio opušak u pepeljari.

— Dopustite mi da vam nešto kažem, Holideje — rekao je šerif. — Vi ste došli ovamo i uskoro ćete otići. Što se mene tiče ukoliko brže odete utoliko bolje. Ali ja ću ostati ovde... ostaću šerif stočarskog grada. Moglo bi se otići i dalje pa reći Baksterovog grada. Ja moram da živim ovde, Holideje. Naravno, lako je grupi glupavih senatora da donesu neki zakon koji sa njima nema nikakve veze, lako im je jer ne moraju da sprovode taj zakon u dolini kojom od vajkada vladaju stočari.

— Drugim rečima, Mani, vi nećete sprovoditi taj zakon jer se plašite Bakstera.

— Nisam to rekao.

— Čitam to na vašem licu.

— Rekao sam samo da dolina pripada stočarima... i da su naseljenici lopovi.

— Pre nego što odem hoću da kažem samo dve stvari — rekao je Holidej smireno.

— Koje dve stvari? — izustio je Mani resko.

— Prvo, odlučio sam da izvesno vreme ostanem u dolini... da bih pomogao naseljenicima. Ako neki od Baksterovih ljudi samo priđe blizu nekom naseljeniku, postaraću se da tog nevaljalca dovedem ovde... i vi ćete ga staviti u zatvor, Mani.

Šerif Mani je posiveo u licu. — A šta je to drugo?

— Ako vi niste u stanju da štitate zakonitost, to ću učiniti ja... makar to značilo da dejstvujem potpuno sam.

— Slušajte vi, polovni revolverašu...

— Ne oslovljavajte me tako, Mani — rekao je Holidej sav ukrućen.

Mani je zurio u njega. — Rekli ste šta ste hteli, a sada se gubite iz moje kancelarije.

— Ne pre nego što mi odgovorite na jedno pitanje.

— Šta sad još?

— Da li je kroz grad prošao neki čovek po imenu Steret?

— Nikada nisam čuo za njega.

Holidej se uputio vratima. — Kad sam već tu, ako slučajno naletite na doktora Ketroua recite mu da ću doći kod njega sa Lejfom Klejtonom. Lejf bi hteo da mu namesti slomljeni nos.

— Ketrou ne leči naseljenike.

— Leči... počeo od sutra — rekao je Holidej okrećući leđa i udaljio se u sivilo predvečerje koje se spuštalo.

U salunu „Veliki konj” i kockarnici svetiljke su već bile upaljene. Mada nije bio željan da vidi unutrašnjost saluna, odlučio je da svrati na piće i provede tamno pola časa pre nego što potraži prenoćište.

Proveo je Araba preko prašnjavog trga i ušao u salun. Unutra je bilo isto kao u mnogim drugim koje je video. Vazduh je ispunjavao opor miris lošeg viskija, a duvanski dim lebdeo je ispod tavanice kao neprozirna magla. Jedna salunska zabavljačica osmehnula mu se i pošla prema njemu, ali on se napravio da je ne vidi i prišao do šanka. Devojka je dirljivo napučila usta i poklonila pažnju jednom čelavom bankarskom službeniku koji je na povratku s posla svratio da se okrepi pićem.

— Brendi — rekao je Holidej uslužnom konobaru.

Dok je čekao da bude uslužen osvrnuo se po salunu i u senci balkona ugledao grupu ljudi. Svi su bili pognuti nad kartama, ali Holidej je ipak mogao da razabere ko su oni. Bront Džekson sedeo je leđima okrenut šanku. Rame mu je bilo pokriveno navijenim zavojima. Pored njega sedeo je Trig O'Nil, dok se nasuprot njih smeškajući se nad gomilom žetona, nalazio Džoe Hasket...

— Vaše piće, mister.

Holidej je platio i otpio gutljaj brendija.

Nije zapazio kada je mesnata figura Reba O'Nila izronila iz jedne od soba na spratu i nadvila se preko ograde balkona.

— Hej, Džek! Džek Sotele!

Njegov povik uronio je salun u tišinu i sve oči okrenule su se ka šanku. Tek tada su i ostali jahači sa ranča „Dijamond” primetili visokog pustolova i Trig je skočio na noge kao oparen.

— Šta... šta nije u redu? — promucio je Sotel.

— Zar je ovaj salun promenio princip koga se do sada držao, Sotele? — zapitao je Reb razdraženo.

— Ne razumem...

— Od kada je to promenjena praksa pa se ovde služe i oni koji to ranije nisu mogli?

— Ne shvatam... o kome je reč? Ko su ti?

— Naseljenici... i obožavaoci naseljenika.

— Mi... nismo promenili politiku, Reb — odgovorio je Sotel pribivši se dok je O'Nil sišao niz stepenice.

— Možda to i nije Sotelova greška — rekao je Reb O'Nil glasno. Došavši do dna stepenica zastao je i pritisnuvši značajno pesnice na kukove zauzeo stav ratobornog petla. — Možda čovek nije znao jer mu niko nije objasnio s kim ima posla.

— Onda će ja prisvojiti sebi tu čast — izustao je Reb resko. — Sotele, upoznaj se sa jednom mnogo značajnom osobom. Pred tobom je Dok Holidej, obožavalac lupeža naseljenika.

Drhteći celim telom Sotel je ustuknuo korak dalje od šanka a muskulozni kauboj sa „Dijamonda” se uputio preko saluna ka šanku.

— Reb je u pravu. Džek — rekao je Trig. — To je ona smetenjačina i

budala koja je danas stala na stranu farmera. On se umešao i sprečio da izvršimo pravdu nad lupežom za koga je dokazano da je krao stoku.

Trig se ponašao bezobrazno. Kao Reb, i on se osećao sigurnim jer se uzdao u brojnu nadmoć svojih prijatelja. Ali to nije pokolebalo Doka.

— Pravdu?! — zapitao je Holidej podrugljivo a glas mu je odjeknuo kao zviždanje severca. — Ja bih to radije nazvao pokušajem ubistva.

— Zaveži farmerski prišipetljio! — prasnuo je Reb. — Ako nisi znao postoji samo jedno gore od indijanskog prišipetlje... a to je pseto koje staje na stranu smrdljivih naseljenika, ili farmera ili kako god hoćeš da nazoveš te otrovne zmiје.

— Mislim da bi za tebe bilo bolje da povučesh to što si rekao i da se izviniš, čoveče — rekao je Dok lažno blagim glasom. — Mislim da bi bilo bolje da ponizno klekneš i zamoliš za oprostaj.

— Je li? A ko će me naterati na to? Uloge su se iznenile, prijaško. Prošli put ti si nas održao na nišanu jer si nam se privukao kao neki kukavni prerijski kojot. Ali sada je drukčije...

Reb nije završio već je zakoračio ka Holideju očigledno sa namerom da počne tuču. No dočekala ga je Holidejeva pesnica koja se munjevito pružila i pogodila ga u usne kao čekić. Čulo se krckanje zuba i Reb se zateturao i pao preko jedne stolice.

Iznenajenje je bilo toliko da niko od Rebovih drugova nije pokušao da se umeša. Reb je bio poznati ubojica i svi su računali da će lako smlaviti protivnika. Dobijeni udarac izazvao je u njemu nekontrolisani bes i, ustavši sa poda, on se ustremio na Doka. Pustolov ga je čekao ležerno naslonjen laktovima na šank ali ne skidajući pogled sa

njega. Kada je Reb došao na rastojanje od oko dva metra Dok se odupro laktovima na šank i odbacivši se od poda dočekao ga udarcem oba stopala u prsa. Napadač je odleteo kao odbačen iz katapulta rušeći sve iza sebe.

Našavši se na podu Reb je prstima napipao grlić flaše i zgrabivši je skočio i jurnuo kao razjarena zver. Oduševljeni gosti saluna okupili su se da vide tuču.

— Ubij farmerskog prišipetlju! — viknuo je neko.

No nisu svi delili tu želju. Neki od gostiju izgleda da su bili više nego zadovoljni što je Reb do tada izvukao deblji kraj.

Reb je pošao napred sa flašom zamahnutom na udar kao tomahavkom. Holidej je skočio ustranu i flaša je uz prasak tresnula o šank, razbivši se u stotine komadića. Neka salunska zabavljačica je vrisnula videvši Reba sa razbijenim grlićem flaše u ruci. Odsjaj svetlosti petrolejke žućkasto je blesnuo na komadu nazubljenog stakla a onda je Reb ponovo jurnuo.

Ovoga puta nije bilo šale. Reb je u ruci imao strahovito opasho oružje. Holidej je skočio dva koraka ustranu, munjevito potegao revolver i opalio. Staklo se raspršilo u Rebovoj ruci i komadi su ga porezali po šaci. Svima u salunu je zastao dah jer niko nikada nije video da neko tako brzo poteže revolver. Zaprepašćeni Reb je stajao zureći u svoju krvavu šaku, a Holidej je u tren oka priskočio i zadao mu udarac revolverom po slepoočnici. Nevaljalac je pružio ruku ka futroli za revolver ali ga je Dok preduhitrio i on se srušio na pod kao vreća. Krv mu je tekla iz šake i posekotine na čelu.

— Da li još neko želi da me spre-

či da na miru ispijeni svoje piće?
— zapitao je Dok.

Svi su skrenuli pogled sa Holideja na nepokretno telo na podu posutom strugotinom... i niko se nije javio.

— Onda u redu — rekao je Dok Holidej i bez žurbe nalio sebi još jednu čašu brendija.

Svi gosti a sa njima i jahači sa „Dijamonda” vratili su se svojim kartama i piću, a jedna zabavljačica je sela za klavir i zasvirala. Vrlo lagano Trig O'Nil i Džoe Hasket izašli su ispod balkona. Ljudi su šapatom propratili njihov postupak kada su ova dvojica dohvatili onesevećenog Reba sa poda i poneli ga ka leptir vratima. Bront Džekson je ostao za stolom i nastavio da gnevno zuri u Holideja.

— Sotele — progovorio je Dok gledajući netremice barmena.

— Ovaj... izvolite, ser? — javio se Sotel bojažljivo.

— Sledeći put kada dođem ovamo možda ću dovesti nekoliko mojih prijatelja naseljenika — rekao je pustolov razvlačeci reči iz kojih je izbijao mraz pretnje. Pružio je ruku i sa šanka uzeo svoju čašu. — Ti ćeš ih, naravno, učtivo poslužiti kao sve ostale goste. Jasno, je li?

— Ovaj... jasno, ser, — rekao je Sotel kolebajući se.

Holidej je ispio piće iz čaše. Onda je čvrstim korakom prošao između stolova za poker do leptir vrata i izašao u noć. Iznad Tiera na tamnom nebu sijao je pun mesec, veliki, okrugao i tajanstven. bacajući čudne žućkaste senke na gradski trg. Holidej je prišao Arabu sa namerom da ga povede do gradske štale i da posle toga potraži prenočište u nekom pansionu, kada je začuo nečiji glas

— Halo, Džone Holideje.

Glas je zvučao nežno kao šapat iz prošlosti.

Holidej se okrenuo i ugledao siluetu vitke žene ogrnute šalom. Stajala je u senci na početku ulice, a slab večernji povetarac poigravao se njenom plamenom crvenom kosom.

— Ebi — izustio je Dok. — Ebi Barčard.

— Dugo se nismo videli, Dok.

— Ebi... šta ti radiš ovde u Tieri?

Ona nije odgovorila i Holidej je poveo konja ka početku ulice. Prošlo je pune tri godine otkako ju je poslednji put video, ali je za to vreme u samoći besanih noći često mislio na nju, na devojkicu koja ga je iskreno volela a koju je on ostavio bez objašnjenja. Znao je da će shvatiti da njih dvoje ne mogu početi život zajedno, jer on je bio samo usamljenik lutačica. I ona je razumela.

Prišao je i video da ona na sebi ima svetlocrveni kostim salunske zabavljačice.

— Šta radim ovde? — osmehnula se sa gorčinom. — Radim... kod „Velikog konja”.

— A gde je Klej? — zapitao je nabravši obrve.

— Klej je mrtav.

— Žao mi je što to čujem. Ebi — rekao je stisnuvši je za mišicu.

Bila je vitka i još uvek božanstveno lena, ali joj je lice bilo izmenjeno. Sa njega je nestalo mirno nemišljenosti koja ju je krasila a dčci su joj dobile tužan izraz.

Ona ga je pogledala i zaustila da nešto kaže ali je u tom trenutku kao grom iz dubine pakla, grmnuo pucanj. Metak je silćući doleteo iz mraka i napravio rupu u zidu nekoliko santimetara od Holidejeve glave. Holidej je zgrabio de-

vojku i pružio se sa njom u prašinu u momentu kada je drugi metak zviznuo iznad njihovih glava i udario u kamen negde u ulici.

Kada je odjeknuo i treći hitac, Dok je ugledao siluetu zgrčenog čoveka pored korita za pojenje stoke na drugoj strani skvera i izvukao revolver. Šapnuvši Ebi da ne diže glavu sa tla počeo je puziti ka početku ulice koristeći ivicu trotoara kao zaštitu. Strelac je još jednom opalio i sjaj mesečine blesnuo je na cevi „vinčesterke”.

Holidej je nanišanio i preko nišana ugledao bradato lice Džoe Hasketa, a zatim i njegova mršava ramena. Hasket se spremao da ustane i pobegne. Šestometak u Holidejevoj ruci je poskočio i on je začuo tup udar kuršuma i telo. Hasket je ispustio pušku u korito sa vodom i zaljuljao se pre nego što je pao licem u prašinu.

Neko je raskrilo leptir vrata saluna. Holidej je ustao i vratio revolver u futrolu. Čvrstim korakom pošao je praćen Ebi odmah iza njega. Ljudi su već čučali pored Hasketa koga je šerif Mani okrenuo na leđa.

— U grudi — konstatovao je neki kauboj ozbiljno.

— Još uvek diše — rekao je drug.

Mani je pogledao pustolova. — Nije vam trebalo mnogo vremena da počnete pucnjavu, Holideje.

— Nisam ja počeo — rekao je Dok suvo.

— Hasket je počeo — umešala se Ebi. — Čekao je Doka u zasedi. Bila sam ovde i sve sam videla.

— Svejedno — nastavio je Mani natmureno. — Nema ni čestitih pola časa otkako ste u gradu a već...

— Suviše pričate, Mani — presekao ga je Holidej. pogledavši na Hasketovo telo. — Dok vi brbljate

ovaj nevaljalac će iskrvariti i umreti. Umesto šupljeg razglabanja mogli biste da pozovete doktora.

Mani ga je besno pogledao a onda prasnuo.

— Pozovite Ketrouta.

— Odmah, mister Mani — odzvaao se neki glas.

Mani se uspravio ne skidajući pogled sa pustolova. — Vaše prisustvo u Tieri nije mi po volji.

— To ste mi već jednom jasno rekli, šerife — rekao je Dok i okrenuvši se pošao prema svom konju.

— Dok... — progovorila je Ebi.

— Hvala što si se založio za mene, Ebi — rekao je.

— Dok, ja, istina... radim kod „Velikog konja”, ali stanujem na drugom mestu. — Stavila mu je ruku na podlakticu. — Imam sobu odmah iza pekare... u pansionu gospođe Voker. Tamo je mirno. Možemo poći tamo ako nemaš ništa protiv.

Dok ju je pogledao prisećajući se prošlosti.

— Hajdemo. Ali moram prvo ostaviti konja.

Vodeći Araba pošao je pored devojke poprečnom ulicom koja ih je ubrzo dovela do gradske štale. Tu je predao konja dremljivom štalskom momku uz napomenu da ga dobro istimari i nahrani, a zatim, uzevši putnu torbu sa sedla, pošao sa Ebi. Bilo je mračno i blag noćni povetarac nosio je miris njene kose do njegovih nozdruva. Baš kao nekad.

Ona ga je povelala uz stepenice do sobe broj 5. Soba je bila mala ali dovoljno prostrana, sa mermernim umivačnikom, jednim širokim krevetom, ormarom, stolom i dve stolice. Izbledeo tepih pokrivaao je deo poda, a ispod starog prozorskog kri-la duvala je promaja. Ebi je zapali-

la staru petrolejku. Mada relativno udobno, soba je bila daleko od luksuza koji je Ebi delila sa Klejom, pomislio je Dok.

— Klej je bio... suviše mlad da umre — izustio je.

— Dvojica razbojnika sačekali su ga jedne noći i zatražili da im preda dnevni pazar — počela je priču Ebi. — Klej je odbio i oni... oni su ga ubili. Sa dva metka u glavu. Ta dva metka napravili su me udovicom.

— Ali, otkuda ti ovde? Klej je imao kuću...

— Opterećenu hipotekom — rekla je ona sa gorčinom. — Sa hipotekom od temelja do krova. Uzeo je zajam da finansira biznis. Pošto nisam uspela da prodam trgovinu, banka je zatražila otplatu i ja sam se našla na ulici. — Začutala je. — Dok...

— Da... reci?

— Ja sam postala... prostitutka — rekla je iskreno. — Nisam mogla da nađem nikakav drugi posao... i ostalo mi je ili to ili da umrem od gladi. Najpre sam samo zabavljala gospodu u mojoj sobi... a onda... onda sam morala da radim i u salunima. Naposljetku sam došla ovamo. U Tieru. U „Velikom konju“ daju veći procenat, mada, priznajem, kauboji znaju da ponekad budu malo grubi.

— Prešla si dugačak put od doline Langhorn — rekao je Dok prikrivajući sažaljenje.

— Predugačak — složila se ona — ali nisam imala drugog izbora.

Dok je stajao pored prozora i gledao grad pred sobom. — I ja imam neka iskustva o tome — promrmljao je za sebe. Sa prvog sprata mogao je da vidi ulicu i deo skvera. Do tog momenta gomila se bila razišla i kroz noćni vazduh dopirala je muzika iz saluna.

— Znam zašto si došao u dolinu — rekla je.

— Otkud to možeš da znaš?

— Jedan jahač sa „Dijamonda“ je pokušao da te ubije a to znači da svakako pomažeš naseljenicima. U svakom slučaju grad bruji o tome šta si danas učinio za onaj naseljenički par. Po onome što je Džekson ispričao ti si se umčšao i sprečio ih.

— Da, pomogao sam nekim naseljenicima — potvrdio je.

— Porodici Klejton, je li tako?

— Da.

— Melodi Klejton je... lepa žena — rekla je salunska devojka i pogledala ga u oči.

— To sam zapazio.

Ona mu je prišla.

— Nekada si zapažao i mene.

— Da, nekada... U stvari, ti si i sada vrlo privlačna.

— Ali sam prostitutka... da li to hoćeš da kažeš?

— Ne. Šta to može značiti za mene... lutalicu, takoreći probisvetu. Ja ne dajem mnogo za lažni sjaj. A ono pravo... ti imaš i sada.

— Iako sam... drolja?

Holidej joj je stavio ruku na mišicu. — Suviše gruba reč za tebe.

— Hoćeš li onda ostati kod mene... noćas? — zapitala je sa neskrivenom nadom.

— Ne, Ebi. Ono što je jednom završeno ne treba ponovo počinjati.

— A jednog dana?

— Jednog dana? — Zamislio se i oči su mu potamnele. — Možda Ebi, ako me pre toga ne pogodi metak.

Ona mu je obavila ruke oko vrata i pripila se uz njega. Njene usne našle su njegove i pripile se u dug poljubac. Dok je izdržao dodir i onda je blago ali odlučno odvojio njene ruke od sebe.

— Laku noć, Ebi. Slatko spavaj.

— Laku noć — šapnula je Ebi žalosno. — Mama Voker je u parteru. prva vrata desno. Ima dovoljno praznih soba.

Holidej je izašao i tiho zatvorio vrata za sobom.

IV

Sunce se dizalo na nebu bez oblaka kada se sledećeg jutra Dok Holidej vraćao u Tieru. Pored njega truckao se stari jednopreg Klejtonovih, sekući metalom okovanim točkovima zapečen put. Na sedištu su sedeli Melodi i nejn brat. Lejf je držao uzde. Lice mu je bilo modro od udarca kundakom.

Holidej je poveo jednopreg uz glavnu ulicu pravo prema ordinaciji doktora Ketroua koja se nalazila do „Teksas banke“. Lejf je sišao iz kola i zakucao na vrata.

Otvorio je visok čovek naboranog lica. Doktor Ketrou je imao sive riblje oči i nervozno je treptao.

— Šta je? — zapitao je oštro.

— Potrebno mi je lečenje, doktore — rekao je Lejf. — Mislim da mi je slomljena nosna kost i da je treba namestiti.

Doktor je pogledao pored farmera i ugledao Holideja. Pogled mu se spustio do niklovanog revolvera u futroli od crnog boksa. ali se i dalje dvoumio. Ovlažio je jezikom suve usne.

— Je li vam Mani preneo moju poruku, doktore? — zapitao je Dok.

— Ovaj... da — potvrdio je doktor Ketrou.

Holidej je zapazio grčenje doktorovog lica.

— Tom čoveku je potrebna pomoć, doktore — rekao je Holidej smirenim tonom.

Ketrou je pogledao pored kola ne bi li video da li neko posmatra.

— Hajde, ulazite čoveče — rekao je odjednom. — Ne zadržavajte me.

Kroz jedan čas imam zakazanu operaciju.

— Mi ćemo se postarati za nabavku, Lejf — rekao je Dok mlađiću koji je odmah zatim ušao u ordinaciju.

Melodi je sa olakšanjem odahnula.

— Rekoste da ste uspeli da dobijete piće u salunu, ali mislim da će sledeći cilj biti teži — rekla je okrećući se Doku. — Znao, vlasnik trgovine je oduvek odbijao da usluži naseljenike... još od prvog dana kada smo došli. Klem Kingsvud je oženjen Baksterovom kćerkom.

— Pa kako ste se onda snabdevali?

— Sami smo gajili žito i povrće — rekla je Melodi. — A u maloj trgovačkoj postaji koju vodi Carli Sam prodavali su nam ostalo... za gotov novac. Nevolja je u tome što Carli nema veliki izbor.

— Kingsvud će nas uslužiti.

— Trgovina je niže u ulici.

Holidej ju je ohrabrio pogledom i klimnuo glavom. Ona je prihvatila vodice.

— Onda idemo tamo.

Jednopreg je zakloparao prašnjavom ulicom, prema Kingsvudovoj trgovini mešovitom robom. Jedan stari Indijanac sedeo je na trotoaru leđima naslonjen na džak krompira i jastrebovskim okom posmatrao devojkicu koja je sišla iz kola. Dve gradske dame u dugačkim haljinama i sa šeširom na glavi udostojile su Melodi prezrivim pogledima, a onda žurno nastavile kuda su pošle.

Melodi je ponela korpu za namirnice. Holidej je pošao za njom u džunglu hrane, gvozdених alatki, nameštaja i odeće. Dok se približavac tezgji zapahnuo ga je miris duvana. Četiri kupca čekali su da budu usluženi i Melodi je iskoristila

priliku da razgleda haljine obešene na rafovima.

Čovek iza tezge bio je mršav, pacovskog lica. Pogledao je Melodi sa dosadom i nastavio razgovor sa gradskim propovednikom koji je kupovao so.

Kingsvud je uslužio svu četvoricu mušterije, namrštio se na Melodi i namerno joj okrenuo leđa, praveći se da stavlja cenu na robu. Devojka je čekala ispred tezge.

— Gospodine Kingsvud.

On se pravio da ne čuje.

— Htela bih brašna i kafe.

— Gospodice! — progovorio je Klem Kingsvud umornim glasom ne trudeći se da se okrene. — Mislim da sam bio krajnje jasan. U ovoj trgovini ne služimo naseljenike, ili kako već sebe nazivate. Ne služimo takođe ni crnce, meleze ili Indijance. Kažu da Čarli San nema ništa protiv da služi uljeze u dolinu...

— On često nema ono što mi treba.

— Pa šta? — Kingsvud je slegnuo ramenima. — To nije moj problem.

— Kingsvude — obratio mu se Holidej ledeno — kad razgovarate sa damom uobičajeno je da se okrenete prema njoj.

— Ovo je moja trgovina i ponašam se kako ja hoću.

— Okreni se, Kingsvude! — rekao je Dok glasom zapetim kao obarać puške. — Okreni se ili ću preći tamo da te ja okrenem... a to ti neće prijati.

Trgovac se lagano okrenuo i zagledao se u čoveka pored Melodi Klejton.

— Vi ste Holidej, je li? — zapitao je natmureno.

— Tako je.

— Da vam kažem nešto, Holideje. Čuo sam dosta o vama. U stvari, mislim da već ceo grad zna za

vas... i na čijoj ste strani. Priča se da od dolaska u Tieru maltretirate ljude. Pa lepo, ja znam svoja prava. U mojoj trgovini mi ne možete naređivati i služiću koga ja hoću. A sada se čistite odavde... niste poželjni.

— Ovoj dami je nešto potrebno — rekao je Dok naglašeno sporo, naglašavajući svaku reč — i ti ćeš je uslužiti.

— Čuli ste me: nepoželjni ste.

— Ako je ne uslužiš, moraćemo da se poslužimo sami i da platimo koliko smatramo da treba platiti.

— Vraga ćete smeti.

Vrata koja su vodila u Kingsvudov stan otvorila su se škripeći i na njima se pojavio visok tamnopusli čovek. Bila je to osoba strogog izraza lica, tankih stisnutih usana i tankog nosa. U načinu kako je gledao bilo je neke arogancije. Izvadio je cigaru iz usta.

— Usluži ih, Klem... ovoga puta.

— Odmah — rekao je Kingsvud.

— Ejb Bakster — šapnula je Melodi.

— To sam i mislio — promrmljao je Holidej a novodošavši je njišući se ušao u trgovinu.

— Šta želite? — zapitao je Kingsvud.

— Brašno i kafu, molim — rekla je Melodi.

— Klem je moj zet — progovorio je Bakster stojeći pored tezge. — Čini mi se da bi trebalo da se predstavim. Ja sam Ejb Bakster, vlasnik ranča „Dijamond“. — Kratko je pogledao Holideja i usiljeno se osmehnulo. — Po svemu sudeći vi ste taj čuveni Holidej.

— Tako je.

Bakster je prekrstio ruke na grudima. — Vi ste se sreli sa nekim mojim ljudima, Holideje — rekao je odmerivši ga oštro.

— Da.

Kingsvud je počeo da meri brašno.

— Oni su mi pričali o vama, Holideje — rekao je rančer — i po onome što sam čuo, očekivao sam nešto drugo. Priznajem da ste me iznenadili.

— Čime?

— Pa svojim izgledom. Vi mi više ličite na salonskog udvarača nego na čoveka od oružja.

— Izgled može da vara.

— Tačno — složio se Bakster i opet se šturo osmehnuo. — Izgleda da ste uprkos izgledu na velikom glasu.

Holidej nije ništa odgovorio i Bakster je odbio dim i seo na težu.

— Kilogram kafe — zatražila je Melodi.

— Da, na glasu — nastavio je Bakster. — Zbog toga sam iznenađen da takav... džentlmen pomaže kradljivcima stoke. Čuo sam dosta o vama i ovo se ne uklapa.

— Uzalud se zamarate, Bakster — rekao je Holidej. — Pomažem onome kome hoću i sad sam došao da omogućim mis Klejton da kupi šta joj treba.

— Penavljam — naglasio je Bakster ponovo. — Mnogo sam iznenađen da se čovek kao vi spusti tako nisko...

Holidej je namerno ignorisao rančera. — Želite li još nešto Melodi?

— Treba mi so i meso u konzervama — odlučila se.

— Čuo si, damu, Kingsvude — rekao je Dok.

— Koliko vam plaćaju, Holideje? — zapitao je Bakster glasno.

— To je moja stvar.

— Ma koliko da je ja ću vam dati trostruko, ako prihvatite da radite za mene. — Bakster se osmehnuo kada je devojka sa strepnjom

pogledala Doka. Još uvek osmehnut, Bakster je zakačio palce za revere sakoa. — Trostruka nagrada, mislim da vredi razmisliti o tome, Holideje.

— Za mene ne.

— Šta je to što vas vezuje za bandu kradljivaca stoke i zemlje? — Bakster se kiselo osmehivao. U jednom momentu pogled mu se zadržavao na vitkoj liniji devojinog tela. — Aha, možda ipak ima nešto... to jest neko. Možda vaš posao donosi neke... ovaj... posebne koristi.

— Ako ne zavežete tu vašu priljavu gubicu Bakstere, ja ću vam je zatvoriti — presekao ga je Dok ledeno.

Osmeh je nestao sa Baksterovog lica. Očni kapci suzili su njegove riblje staklene oči, a gnev je kao rumeni talas osvojio njegove obraze.

— Možda, kažem možda ipak ne shvatate s kime govorite, Holideje. — izustio je Bakster.

— Znam s kim govorim — rekao je Dok. — Sa Baksterom, stočarskim baronom i najmoćnijim čovekom u ovoj pokrajini. Sa Baksterom koji poseduje polovinu ovog grada. Sa zmijom koja pokušava da naseljenike otera sa njihove zemlje zato što loće tu zemlju za sebe. Da, znam s kim govorim.

Bakster je podrhtavao od gneva. Na boku je imao pripasan revolver i u jednom momentu ruka mu je pošla naniže. Ali odmah zatim ruka se mlitavo spustila.

— Idite sa vašim paorskim prijateljima Holideje, ali dobro razmislite. Vi radite za kradljivce i uljeze. A možete da radite za mene uz trostruku zaradu. — Stavio je žustro cigaru u usta. — Možda bismo čak mogli da vam priuštimo i posebne koristi koje sada uživate.

— Koliko to iznosi, Kingsvude? — obratio se Dok trgovcu.

— Dolar će podmiriti sve.

Devojka je platila.

— Bakstere — obratio se Holidej rančeru dok je devojka pakovala namirnice u korpu — vi ste dosta govorili i sada saslušajte vi mene. Ja sam biram svoje prijatelje. I budite sigurni da nikada neću izabrati vas.

— Gubite se odavde! — prasnuo je rančer.

— Još nešto Bakstere — rekao je Dok. — Smatram vas lično odgovornim za sve što vaši nasilnici urade. Ako makar prstom taknu nekoga od mojih prijatelja doći ću u grad da vas potražim.

Holidej se okrenuo i sa Melodi izašao na svetlost dana. Ona ga je gledala očima sjajnim od oduševljenja i Dok joj je pomogao da se popne na sedište.

— Svratićemo po vašeg brata pa ću vas otpratiti na vašu farmu.

*

Dan je prošao mirno i grad se vratio uobičajenom tempu. Pošto se posle ručka odmorio u svojoj sobi u pansionu Mame Voker, Dok je sačekao da žega umine i pred zalazak sunca pojahao je svog Araba i uputio se na farmu Klejtonovih. U to vreme počeli su da pristižu i prvi naseljenici. Neki od njih sa celom porodicom dolazili su iz večernjeg sivila ka maloj farmi. Lejfa Klejtona i njegove sestre. Holidej je sedeo u hladu oraha pušeći cigaru. Čekao je da se svi okupe.

Prvi se dovezao Bil Fehner. Bio je po verskom uverenju mormon, a građen kao bik. Sa njim su se dovezele i dve njegove žene, starija stidljiva i krhka, a druga mlađa blizila se dvadesetoj. Fehner je stigao u dolinu ubrzo posle Klejtonovih. Njegova farma naslanjala se na istu granicu ranča „Dijamond“.

Za njim je došao Hans Malkard. Bio je to visok čovek sa bujnom plavom kosom koja mu je padala na čelo. Malkard je bio ovčar...

Posle Fehnera i Malkarda dojahao je Dejv Najt i njegov sin Erik. Ova dvojica Teksašana zauzeli su svoje parče zemlje tek pre četiri dana i jahači sa „Dijamonda“ su ih već posetili.

Rali Klark je došao hramajući i kada ga je video, Holidej se setio Toma Vilena, bogalja sa drvenom nogom.

Odmah posle zalaska sunca dojahali su Luk Veb i Ridž Hosking zajedno sa ženama. Veb je bio omlen čovek sa dosta lepim licem. Miss Eva Veb je bila ljupka vesela žena starija od trideset godina, deset godina mlađa od svog muža. Hosking je malo govorio. Kad je došao klimnuo je glavom u znak pozdrava i seo pored svoje žene.

Poslednji je došao Vin Lojd. Vidivši Holideja prosto je skočio s konja i pritrčao Doku.

— Ja vas znam, mister Holideje — rekao je vatreno, uhvativši Doka za ruku. — Bio sam u Send Kriku... onda kada ste...

Holidej je klimnuo glavom i umirio ga smirenim pokretom ruke. Lejf Klejton je otvorio sastanak i obratio se prisutnima, dok je Holidej pušeći slušao.

— Mislim da znate zašto sam vas pozvao. Na poslednjem sastanku razgovarali smo o tome da najmimo nekog revolveraša. Bilo je reči o jednom određenom čoveku ali... izgleda da on nije prihvatio našu ponudu. Nije čak ni odgovorio na naše pismo.

Začuo se sumoran, tih žagor. Holidej je zapalio novu cigaru, a Klejton je nastavio. Doku je sada bilo jasno zašto je Bakster naročito nišanio Klejtona. Taj mladi farmer je

očigledno bio vođa naseljenika, možda zbog toga što se prvi doselio, ali možda još više zbog toga što je bio čvrst i nepokolebljiv. No, bez obzira na razloge, svi su ga uvažavali.

— Prema tome prepušteni smo sami sebi — nastavio je Lejf Klejton. — Srećom za nas u dolinu je došao čovek o kome je bilo reči na prošlom sastanku: Dok Holidej. Mister Holidej nije pristao da se za novac angažuje na našoj strani ali... možda bi nam mogao pomoći na neki drugi način.

— Dok Holidej bi bio pravo rešenje — rekao je Vin.

— Plaćićemo i više — dodao je Veb vatreno.

— Ne znam šta bi nam moglo koristiti više od dobrog revólvera? — zapitao je Hosking malodušno.

Holidej je ustao sa svoga mesta pod orahom i prišao skupu. Izvadio je cigaru iz zuba i pogledao ozbiljna lica naseljenika. Osetio je njihovu napetost, strepnje i nadu.

— Ne volim mnogo da govorim i biću kratak — rekao je. — Pravo rešenje ste vi i niko drugi. Morate se osloniti samo na sebe, morate biti jednodušni i... morate dobro proučiti svog protivnika. Ja ću vam u tome pomoći. Bakster je kao i svi nasilnici — ne voli kad mu se uzvрати istom merom. On voli da zada udarac i da se na tome završi. Do sada je tako i bilo. Moj savet je da uzvratite istom merom kada jahači sa „Dijamonda“ napadnu nekoga od vas. Na primer, ako čujete pucnje sa susedne farme treba da pođete u pomoć napadnutom. Ne smete ostati kod kuće u nadi da će vas ostaviti na miru. Umesto toga skupite se i dajte im dobru porciju njihovog sopstvenog leka. Time ćete pomoći susedi ali i samom sebi.

— Zvuči pametno — klimnuo je glavom Veb.

— Podsećam vas da mi nismo revólveraši — rekao je Hasking suvo.

— Nosite oružje, je li tako? Ona ga i iskoristite, to je sve — primetio je Holidej.

— Pokušaćemo — rekao je Malkard.

Deset minuta kasnije ljudi su se počeli razilaziti.

Najpre je otišao mormon sa svojim ženama a onda su i ostali počeli da odlaze. Holidej je pušio i posmatrao ih kako se udaljuju. Svi oni prešli su veliki put da bi ostvarili svoj san o posedu i domu, a ispostavilo se da je taj san zbog pohlepe Ejba Bakstera postao strašna mora. Uhvatio je sebe da gleda u udaljenu svetlost kuće na ranču „Dijamond“. Svetlosti su sijale kao kula svetilja u noći. Jednoga dana možda će se ugasiti.

— Hoćete li kafu? — zapitala ga je Melodi.

— Mogao bih.

Neko vreme ostali su u ćutanju pijući kafu. Konačno je Lejf odlučio da pođe na počinak i udaljio se umornim korakom.

— Čini mi se da je vreme da i ja pođem — rekao je Dok.

— Mister Holideje, žao mi je što ne mogu da vas zadržim na prenoćištu.

— Imam sobu u gradu, mis Klejton. Tamo mi je sasvim udobno. Viđemo se sutra.

— Laku noć — rekla je ona drhtavim glasom.

Holidej se uputio ka staji gde je bio vezan njegov konj. Noćni povećtarac je pirkao i donosio miris sena i trave iz prerije, a visoko na nebu blistao se mesec. Čuo je zatvaranje vrata i zaključio da se i Melodi povukla na spavanje, ali kada je tre-

nutak kasnije začuo korake po travi okrenuo se i ugledao vitku Melodinu siluetu obasjanu mesečinom. Devojka mu je prišla.

— Mislio sam da ćete do sada biti u krevetu — rekao je Dok naslonivši se na zid staje.

— Pa... htela sam ali...

— Ali šta?

Ona je ćutala.

Zrak mesečine blesnuo joj je u oku i zaigrao na njenom licu.

— Pitala sam se da li mogu da učinim... nešto za vas.

Oči su joj blistale obećanjem. Sledećeg sekunda pružila je ruke i obgrlila ga oko vrata. Njihove usne su se spojile. Melodine usne su se otvorile nežno, stidljivo, ne požudno kao usne Ebi Barčard. Za trenutak Dok se kolebao a onda je odvojio njene ruke od svog vrata.

— Ne, Melodi, ne činite to. Možda biste jednog dana žalili zbog toga... jer život ne prašta greške.

Osmehnulo se i pojahao konja. Melodi je ostala na mesečini osluškujući topot kopita njegovog konja...

V

Kao obično Holidej se probudio dosta kasno i potrajalo je dok je ustao, obrijao se i navukao odelo. Pre nego što je izašao iz sobe, proverio je da li mu se revolver lako vadi iz futrole i namestivši šešir dublje na čelo izašao u hodnik. U prolazu je pozdravio gospođu Voker koja je radila u bašti sa cvećem.

Na ulici je bilo malo prolaznika i oni koje je sreo sa snebivanjem su mu se uklanjali s puta. Učinilo mu se da u njihovim očima zapaža neki neodređen strah i nedoumicu. Slično je bilo i sa retkim gostima...

saiunu, a krčmar mu je pozeleo dobar dan ali je izbegao da ga pogleda u oči. Bili su to za Doka suviše poznati znaci da bi dugo ostao u nedoumici. Nešto se spremalo i to nešto rđavo.

Doručkovao je i posle popušene cigare i brendija otišao do štale gde je uzeo svog konja. Štalar je bio ćutljiv i Dok je bez mnogo reči pojahao Araba i uputio se ka preriji. Hteo je da iz prikrajka posmotri farmu Klejtonovih jer je slutio da će sledeći Baksterov udar biti usmeren baš tamo.

Posle dužeg jahanja izbio je na šumom obraslo uzvišenje nedaleko od kuće Klejtonovih. Dan je bio sunčan ali se u retkom šumarku gde još uvek zadržala sitna rosa na travi. Posle stotinu metara jahanja kroz šumu ugledao je obrise kuće ali i još nešto što ga je nateralo da stane kao ukopan.

Grupa konjanika sa svih strana približavala se kući, konjanika sa oružjem u ruci i opkoljavala kolibu Klejtonovih kao kandža. Holidej je izbrojao deseticu i svi su držali oružje na gotovs.

Jedan od konjanika bio je šerif Mani. Nagnut u sedlu, šerif je u ruci držao dugačku crnu „vinčesterku“, a pored njega jahao je Ejeb Bakster sa šestometkom u ruci i ciničnim pobedonosnim osmehom na neobrijanom licu. Holidej je prepoznao i Reba O'Nila, ali sem rančera on je bio jedini sa „Dijamond“ ranča Ostali su, izgleda, bili građani. Holidej je poterao konja ka njima i kada ga je spazio Reb je unezvereno pogledao Bakstera.

— Dobar dan, Holideje — pozdravio ga je Mani bez topline.

— Zbog čega ste svi ovde? — zapitao je Holidej osmotrivši krug lju-

di sa oružjem. — Zar nije neučtivo tako dolaziti nekome u posetu?

— Ovo nije poseta već potera — graknuo je šerif i Baksterovo lice se razvuklo od zadovoljstva. — Svi ovi ljudi su moji pomoćnici, položili su zakletvu i zbog toga držite ruke dalje od revolvera.

— Dobro, ali niste odgovorili na moje pitanje.

— Ovde smo zbog Klejtona — rekao je Bakster kratko.

— Došli smo da ga uhapsimo — dodao je Mani.

— A zbog čega, do đavola?

— Zbog krađe stoke. — Bakster se hladno smeškao. — Ja sam vam predložio Holideje, da su svi paori lopovi. Oni će vam ukrasti sve na šta mogu da stave šapu, ali ovoga puta Klejton je pogrešio. Pokušao je da ukrade moju stoku usred bela dana... video ga je jedan vrlo pouzdan svedok.

Potera je opkolila kolibu. Dvojica su stajali na padini iznad kolibe, a ostali su napravili polukrug ispred kuće. U tom trenutku je istrčala Melodi i odmah ugledala Doka.

— Mister Holideje, šta je ovo? — prošaputala je, gledajući uplašeno u upereno oružje.

— Mani tvrdi da su ovi ljudi njegovi pomoćnici — rekao je Dok. — Oni kažu da je vaš brat kradljivac stoke.

— To je odvratna laž! — planula je Melodi.

— Možda bi trebalo nešto da čujete, devojko — rekao je Mani ozbiljno. — Jedan svedok je prijavio Lejfa da je ukrado stoku sa „Dijamonda“. Dolazeći ovamo videli smo u stoku. Eno je tamo iza brega, na vašoj zemlji.

Bakster se osmehnuo.

— Šta? — kriknula je devojka. — To nije istina.

— Videli smo, gospođice — potvrdio je jedan od konjanika. — Videli smo stoku svojim očima... i sva nosi žig „Dijamonda“.

— Mora biti da su goveda zakultala — branila se očajno Melodi.

— Postoji svedok koji je video krađu — podsetio ju je Mani.

— Ti... ti si to udesio, svinjo — obratila se Melodi Baksteru. — Ti si to podmetnuo Lejfu. Ti dobro znaš da on nije ukrado tvoju stoku...

— Traćimo vreme — promumlao je Bakster. — Došli smo da Lejfa Klejtona sprovedemo u zatvor.

— Bar niste nameravali da ga linčujete — procedio je Dok kroz zube. — Kao prošli put.

— Izvucite farmera napolje — rekao je Mani davši glavom znak trojici članova potere. — Verovatno sad spava jer je noćas zorom ustao.

— Holideje — progovorio je Bakster — ostanite gde ste. Ako se oduprete doći ćete u sukob sa predstavnicima zakona.

— Mister Dok...

— Ne možemo ništa da učinimo — rekao je Dok. — Bar za sada.

— Blagi Bože. Zar ćemo morati da stojimo i gledamo? — zajecala je.

Trojica članova potere oprezno su prišli kolibi.

— Klejtone! — povikao je Mani! — Klejtone, izadi!

Mali prozor pored vrata škripeći se otvorio. Kroz otvor je izvirila cev puške, a iza kundaka naziralo se blede lice Lejfa Klejtona.

— Ovde sam; Mani — doviknuo je Klejton resko. — Budan sam već izvesno vreme i sve sam čuo. Vi znate da nisam lopov. Znaate dobro da mi je ovo namešteno.

— To ćeš reći sudiji — rekao je Mani. — Za sada si uhapšenik. Ba-

ci pušku i izađi napolje, ruku d'gnutih uvis.

— Vraga ću izaći! — prasnuo je Klejton. Uper'o je pušku na trojicu ljudi koji su prilazili kolibi. — Ako pridete samo još korak prosuću vam mozak!

— Lejf, stanite! — umešao se Holidej i stao između pušćane cevi i trojice članova potere. — Lejf, poslušajte me. Mani je šerif, a ovi su ljudi njegovi pomoćnici. Nemate drugo rešenje nego da se predate. Ako počnete sa pucanjem stavićete se s one strane zakona i bićete bandit. U svakom slučaju njih je deseterica.

— Prvi put ste rekli nešto razumno, Holideje — rekao je Bakster.

— Lejf! — zavapila je Melodi preletevši pogledom po naperenim puškama. — Mister Holidej je u pravu. Baci pušku. Borićemo se na sudu.

— Da se borimo protiv nameštenog suđenja? — promuklo je rekao Klejton još uvek stežući pušku.

— Nemate drugog izbora — rekao je Dok sasvim mirno.

Bakster je zainteresovano pogledao Holideja a onda digao pištolj. — Čuo si šerifa, Klejtone. Uhapšen si. Baci pušku.

Klejton je lagano olabavio stisak prstiju i puška je kliznula kroz prozor i uz mukli udar pala u prašinu. Lejf se udaljio od prozora i izašao napolje. Mani je poterao konja napred i jednom od trojice ljudi dobacio lisice. Uz zvonko metalno „klik“ lisice su segle farmeprve zglavke na rukama.

— Dovedite mu konja! — naredio je Mani.

Melodi je stajala skamenjena dok su dva čoveka ušla u štalu i osedlala jednog konja.

— Ko je taj takozvani pouzdan svedok? — zapitao je Dok.

— Ne mogu da otkrijem njegovo ime — rekao je Mani. — Mogu da kažem samo da nije sa ranča „Dijamond“. To je nezainteresovan svedok koji želi da pravda bude zadovoljena.

— Zašto mi onda ne kažete njegovo ime?

— Saznaćete ga uskoro. Klejton će sutra ujutro biti izveden na sud.

— A posle toga na vešanje — dodao je Bakster samouvereno. — Krađa stoke u ovoj zemlji je težak zločin.

Holidej je osetio grčevit stisak Melodinih prstiju na svojoj mišici.

— Nevin sam — rekao je Lejf kad su ga povelili. — Nikada nisam uzeo ni jedno june sa „Dijamonda“.

— Bojim se da ne izgleda tako, Klejtone — rekao je šerif, a onda se okrenuo Melodi.

— Uzgred rečeno, gospođice, bio mnogo ili malo kriv, vaš brat ima pravo na branioca. U Tieri ima advokat po imenu Melvin Hersi.

Posle toga potera se udaljila od vodeći uhapšenika. Melodi je bila bleđa kao kreč. — Mister Holideje, šta da radimo?

— Najpre ćemo otići da vidimo tog Melvina Hersija — rekao je Dok.

Kada su Holidej i Melodi ušli u njegovu kancelariju advokat je iz čaše pijuckao crno vino. U prvom momentu on kao da nije zapazio svoje klijente i praznim pogledom zurio je kroz prozor na ulicu. Imao je detinje, glatko izbrijano lice, kukast nos i debele usne.

— Gospodine Hersi — rekla je Melodi — potrebna nam je vaša pomoć.

Advokat se okrenuo i zablenuto je pogledao.

— Vi ste sestra onog farmera?

— Onda znači, znate?

— Šerif Mani mi je rekao da ćete navratiti. — Skrenuo je pogled do Holideja. — A vi ste...?

— Holidej.

— Ah da — promrmljao je Hersi i nasuo vino u čašu. — Čuo sam za vas, Holideje. Daću vam jedan savet, dobri čoveče. Budite oprezni inače i vama može zatrebati advokat.

— Ko vam je to rekao? — zapitao je Dok oštro.

— To ja vama kažem — rekao je Hersi nadmeno. — Ne znam nikoga ko se isprečio na putu mister Baksteru a da nije doživeo neprilike.

— Svoje savete sačuvajte za sebe. Sada smo ovde zbog Lejfa Klejtona — odrezao je Holidej kroz zube.

— Naravno. — Hersi je zurio u čašu sa vinom. — Recite mi koliko mogu da budem otvoren.

— Koliko vi hoćete — rekao je Dok.

— Po onome što sam čuo slučaj je jasan — počeo je da nagvažda advokat. — Jedan ugledan građanin video je kada je vaš brat presekao žicu ranča „Dijamond“ i oterao izvestan broj goveda. Vršeći svoju građansku dužnost svedok je obavestio predstavnika zakona i potera, sastavljena od građana, poslala je da uhapsi Klejtona i videla ukradena goveda. — Slegnuo je ramenima. — Mis Klejton, kakva se tu odbrana može dati?

— Lejf nije lopov, mister Hersi — rekla je Melodi, a suze su joj navrle na oči.

— To je samo vaša tvrdnja — predočio je Hersi.

— Lejf mi je brat... dobro ga poznajem.

— Zna ga i svedok, kako reče šerif Mani — rekao je advokat. — Mani nije otkrio identitet svedoka ali me je uverio da je svedok pouzdan, ugledan čovek i da nema nikakve veze sa Baksterom ili nekim drugim stočarom. Drugim rečima, taj čovek nema razloga da laže.

— Svedok svakako laže — prasnula je Melodi.

— A šta ćemo sa govedima na vašem imanju? — zapitao je Hersi. — Jesu li sama tu došla?

— To je Lejfu podmetnuto — umešao se Holidej.

— To morate da dokažete.

Holidej je izvadio cigaru iz tabakere. — Kako mi se čini vi niste zainteresovani da branite Klejtona?

— To nisam rekao — promrmljao je Hersi i srknuo vino.

— Ali ste, izgleda uvereni da je kriv.

— Pokušavam da vam objasnim kako će sud gledati na taj slučaj.

— Kao da je već završen?

— Iskreno rečeno da — rekao je Hersi ravnodušno.

— Mister Hersi — prasnula je Melodi — hoćete li vi da branite mog brata ili samo gubimo vreme?

— Ja lično smatram da bi Klejton trebalo da prizna krivicu i da zamoli za milost — rekao je advokat.

— Šta?

— Terenski sudija dolazi sutra. To je Šen Talbot, ja ga dobro poznajem. On je bogobojažljiv, pobožan čovek. Ako uhapšenik prizna krivicu postoji velika šansa da ga Talbot neće poslati na vešala. Ali prema optuženom koji tvrdi da je

nevin a sve činjenice govore da je kriv, on zna da bude strašno strog.
— Ali Lejf nema šta da prizna!
— usprotivila se Melodi. — On je nevin.

— Ako Klejton prizna krivicu i pokaže kajanje, Talbot će ga, verovatno, osuditi na dvadeset godina — promrsio je Hersi. Pogledao je devojkicu preko stola od kedrovine.
— Mis Klejton, mislim da je to bolje nego vešala.

— Ostavite glupe predloge — presekao ga je Holidej kao nožem.
— Zaboravite na Klejtonovo priznanje krivice i računanje na mlo-srde nekog biblijaša. Kao što je mis Melodi rekla, Lejf je nevin. Utuvite to u vašu tvrdu glavu. Hersi i pođite na sud da to dokažete. Ako ne možete, onda dignite ruke od slučaja. Lejf će se bolje braniti sam.

Hersi je iznenađeno zatrepao, brzo ispio vino iz čaše i rekao.

— Posetiću Klejtona. Ako ne želi da prizna krivicu, ja ću ga braniti... i nasojacu da dokažem njegovu nevinost.

— Voleo bih da počnete odmah — rekao je Dok ustajući.

— Naravno, ali ima nešto što bi trebalo da pre toga dogovorimo.

— A to je?

— Nagrada za moje usluge — rekao je Hersi.

— Koliko to iznosi?

Hersi je pogledao Melodi. — Braniću vašeg brata za pedeset dolara.

— Pedeset dolara? — prošaputala je ona bespomoćno.

— Ne brinite Hersi — rekao je Dok. — Dobićete svoju nagradu. Ja ću platiti.

— Mister Holideje! — uzviknula je Melodi.

— Videćemo se na sudu — do-

bacio je Hersi kada je Holidej otvorio vrata.

— I postarajte se da zaslužite tih pedeset dolara, Hersi — naglasio je Dok.

VI

Dok Holidej je pratio pogledom pokrete sudije Šena Talbota koji je nagnut preko svog sudijskog stola posmatrao visokog Indijanca ispred sebe okovanog u lance. Stari sudija je imao kao kremen tvrdo ozbiljno lice i prodorne tamne oči koje kao da su prodirale kroz čoveka.

Indijanac iz plemena Apača bio je optužen da je prethodne nedelje bio pijan.

— Pijanstvo je samo po sebi greh — rekao je sudija tankim prodornim glasom — a pijanstvo na dan prazničnog mira je dvostruko težak prekršaj. Zar nemaš poštovanja za dan posvećen Svevišnjem, Mršavi Vuče?

Zatvorenik nije odgovorio.

Dok je sudija izlivao tiradu o tome kako se treba vladati nedeljom, Holidej se osvrnuo po sudnici. Ugledao je Bakstera sa dvojicom svojih plaćenika. Sad su im se pogledi sreli, Holidej je na njegovom licu zapazio preziriv osmeh. No nezavisno od te maske znao je koliko je Klejtonov slučaj značajan za sve stočare. Ako naseljenik bude osuđen, to bi značilo da je „Dijamond“ zadao težak udarac naseljeničkoj stvari. Mesecima je Lejf Klejton bio nezvanični lider naseljenika, uporište njihovih prava. Ako on bude obešen ili osuđen na robiju, naseljenici će pokleknuti i izgubiti hrabrost.

— Mršavi Vuče — zaključio je sudija Talbot — presuda ovog su-

da je da sledećih pet godina provedeš u zatvoru.

Čekić sudije Talbota je udario o sto i šerif je izveo zatvorenika.

— Sledeći slučaj.

Mani se brzo vratio iz pobočne odaje sa okovanim Lejfom Klejtonom. Mladi naseljenik je bio neobrijan i neumiven, ali Holidej je na njegovom licu pročitao jasno ispisani prkos.

— Ovaj čovek je optužen za krađu stoke, časni sudijo — objavio je šerif Mani.

Sudija Talbot je nabrao obrve. — Kako je ime optuženom?

— Lejf Henri Klejton, časni sudijo.

— Ima li branioca?

— Klejton je moj klijent — rekao je Hersi ustajući.

Kao oštar kontrast svome branjeniku, Hersi je bio besprekorno odeven u tamno odelo, belu košulju i kravatu.

— Nastavite šerife — naložio je sudija.

Šerif je očigledno uživao u svojoj ulozi tužioca. Prišao je stolu i počeo svoje izlaganje.

— ... i kao dokaz toga pozivam na mesto za svedoke Viliijema Ingrama — rekao je Mani završavajući svoje dugačko izlaganje.

Ingram je ustao. Bio je visok, mršav sa kosmatom crnom kosom i grguravom bradom. Imao je, verovatno, više od trideset godina i njegovo sveže ispeglano odelo bilo mu je tesno pripijeno uz telo. Prošao je pored Holideja i Melodi i uputio se ka malom ograđenom postolju za svedoke. Službenik suđa mu je prišao.

— Stavite ruku na bibliju, mister Ingram — rekao je pompezno.

Ingramova ruka je podrhtavala. No stajao je bez pokreta dok je zakletva pročitana.

Šerif Mani je prišao postolju.

— Recite vaše puno ime.

— Viliijem Reks Ingram — izustio je bradonja.

— Recite sudu gde ste bili u sredu oko pet časova ujutro.

— Jahao sam u grad putem koji uz potok vodi pored ograde mister Baksterovog imanja.

— Ispričajte vaš m rečima šta ste videli.

Melodi je pobeležila od straha i ljutine kada je bradati svedok počeo svoje svedočenje.

— Zastao sam slučajno ispod jednog oraha da otpijem gutljaj viskija iz flaše, kad... — videvši izraz mrštenja na sudijinom licu, brzo se ispravio. — Ovaj, zastao sam da se odmorim. Pogledao sam niz put i video jednog konjanika kako prelazi preko potoka.

— Ko je to bio? — zapitao je Mani.

— Optuženi Klejton.

— To je laž — povikao je Lejf okrenuvši se advokatu. — Hersi, recite nešto.

— Klejtone — rekao je sudija Talbot preteći prstom optuženom — vaš branilac će kasnije imati šansu da svedoku postavi pitanja. U svakom slučaju vi morate biti mirni i poštovati ovaj sud.

— Ingram laže — rekao je ipak Klejton.

— Klejtone — ciknuo je Talbot. — Miruj.

— Nastavi — rekao je Mani svedoku.

— Video sam kada je Klejton sjahao i presekao žicu ograde ranča „Dijamond”. Onda je projahao kroz otvor i počeo da skuplja goveda na ranču mister Bakstera.

— I onda?

— Poterao ih je kroz otvor.

— Vi ste znači videli kako Klej-

ton krađe mister Baksterova goveda? — konstatovao je Mani.

— Da.

— Svedok je vaš, gospodine Hersi — rekao je Mani, smešeći se.

Advokat je razgledao svoje beleške i ustao. Holidej je na njegovom licu otkrio dosadu. Izgledalo je kao da se advokat sprema da odigra glupu ulogu i da želi da što pre okonča stvar.

— Samo nekoliko pitanja, mister Ingame.

— Izvolite.

— Koliko blizu ste bili od optuženog onog dana kada kažete da ste ga videli da ulazi na Baksterov ranč?

— Dovoljno blizu.

— Koliko je to? — insistirao je Melvin Hersi.

— Dovoljno blizu da mu jasno razaberem lice.

Članovi porote su izmenjali poglede i jedan od njih je klimnuo celavom glavom.

— A Klejton ipak nije video vas?

— Pretpostavljam da je bio koncentrisan na goveda — rekao je Ingram, što je izazvalo osmeh na nekim licima.

— I šta ste vi radili? Jeste li ga opomenuli da to ne radi?

— Ja sam miroljubiv čovek, mister Hersi — odgovorio je Ingram pritvorno skromno. — Nisam želeo da eventualno budem uvučen u neku pucnjavu.

— To vam je pametno, mister Ingame — rekao je sudija Talbot i nešto nalik na senku topline odjeknulo je u njegovom glasu. — Uvek sam govorio da nasilje rađa nasilje.

Ingram se osmehnuo krajem usta.

U Holideju je proključao gnev kada je video da se Hersi koleba i

povlači umesto da napada. Video je kako advokat ponovo lista svoje papire.

— To bi bilo sve, mister Ingame.

— Ne, nije sve — rekao je Holidej glasno i njegov glas je odjeknuo kao zapinjanje oroza.

— Mister Holideje, molim vas — uzviknuo je Hersi, užasnut narušavanjem pravila suđenja.

Sudija Talbot je žestoko zalupao čekićem po stolu. Bio je siv u licu.

— Ko je taj čovek, šerife?

— Zovem se Holidej — rekao je Dok, pre nego što je Mani odgovorio.

— Mister Holideje — rekao je sudija držeći dignut čekić — vi narušavate red i vređate sud.

— Želim da Ingramu postavim pitanje koje je Hersi zaboravio da pita, časní sudijo.

— Mister Holideje...

— Samo jedno pitanje, sudijo.

Kao hipnotisan, sudija je spustio čekić na sto. Hersi je slegnuo ramenima.

— Ovo je van pravila, mister Holideje — rekao je sudac meko — ali dozvoljavam vam da postavite to pitanje.

— Protestujem, Vaša Časnosti — skočio je Mani.

— Prigovor se odbacuje.

Holidej je izašao pred zamuklu publiku.

— Ingame, trebalo je da ti Hersi postavi jedno pitanje, a to je: koliko ti je Bakster platio da lažeš?

Bakster je skočio sa stolice kao zvečarka, nemoćan da progovori od besa. Svedok se počeo očajnički osvrutati podrhtavajući kao list jasike dok je sudac Talbot svom snagom lupao čekićem o sto.

Konačno je Talbot ustao. — Vratite se na svoje mesto, mister Holideje

— Vratću se, sudijo, ali mislim da je neko morao da postavi to pitanje.

— Dobro, postavili ste ga — rekao je Talbot.

— I očekujem odgovor — rekao je Holidej dok se Ingram spremao da napusti postolje.

— Mister Ingram! — rekao je sudija Talbot glasno.

— Molim?

— Niste odgovorili na pitanje.

— Šta?

— Odgovorite na pitanje.

— Ja... jedva da poznajem mister Bakstera — ušeptrljao se Vil Ingram. — I svakako ne bih lagao. Zakleo sam se da ću govoriti istinu.

— Onda možete napustiti mesto, mister Ingram — rekao je Talbot mirno.

Holidej se vratio u publiku i pre nego što je seo uhvatio pogledom izraz Baksterovog lica. Ingram je, istina, porekao optužbu ali publika ju je bar čula.

Serif Mani, uzdrman Holidejevini provokativnim pitanjem, nastavio je dokazivanje optužbe.

Na kraju je došao red na branioca da izloži stav odbrane. Pozvao je samo jednog svedoka, Melodi, koja je izjavila da je u kritično vreme njen brat popravljao ogradu na njihovoj farmi. Hersijeva odbrana bila je slaba i on je seo ne postigavši skoro ništa.

Sudija Talbot je poslao porotu na većanje i ona se vratila posle četiri minuta. Prvi član porote je ustao i pročistio grlo.

— Jeste li doneli odluku? — zapitao je sudija.

— Jesmo — izjavio je porotnik. — Našli smo da je optuženi Leif Klejton kriv za krađu stoke gospodina Bakstera.

Talbot je klimnuo glavom i upravo oči na farmera.

— Klejtone, imaš li nešto da kažeš pre nego što izrekнем presudu?

— Imam — rekao je Leif zagrcnuvši se — a to je ovo: nikada nisam ni blizu prišao Baksterovim goveđima. Nikada ne bih taknuo ništa od njegove prljave imovine. Sudijo, sve ovo je namešteno. Kao što je mister Holidej rekao „koliko je Bakster platio Ingramu”.

— Ni reč više! — zapretio mu je Talbot igrajući se svojim čekićem. — Ti si čudno drzak za čoveka osuđenog za zločin krađe stoke. Nadam se da ćeš se pomiriti sa Stvoriteljem pre zore u ponedeljak, jer ovaj sud presuđuje da u ponedeljak ujutro budeš izveden do drveta za vešanje i obešen. I neka se svevišnji Gospod smiluje tvojoj duši.

Baksterov bes je splasnuo i on je razvukao usne od uha do uha.

Melodi je zagnjurila lice u šake i zaplakala, a Mani je poveo osuđenika kroz sudnicu. Advokat je siegnuo ramenima i spakovao papire u svoju crnu torbu. Ljudi su zažagorili, a Bakster je ustao da pođe.

— Mir u sudnici! — naredio je Talbot. — Sledeći slučaj, šerife.

Holidej je izašao iz sudnice sa uplakanom devojkom. Nebo je bilo sivo i kiša je još uvek rominjala. Pridružila su im se dva farmera, Fehner i Malkard, koji su izricanje presude čekali napolju. Videvši uplakanu devojkicu, naseljenici nisu ništa pitali.

— Zar ne postoji baš ništa što možemo da učinimo? — vapila je Melodi očajno.

— Imamo vremena još do ponedeljka ujutro — rekao je Dok. — Smišlću nešto.

— Ingram je lagao — rekla je ojačeno.

— Znamo. To zna i Bakster. Ali

porota je poverovala svedoku i jedino to je važno — rekao je Dok, zagledan u zgradu suda. — Melodi, vratite se kući. Setio sam se da treba nešto da učinim.

— Ingram?

— Da, Ingram.

— Ne verujem da će vam se ukazati mogućnost da mu pridete. — primetio je Fehner. — On je pod zaštitom.

U tom trenutku Ingram je otvorio vrata.

Levo i desno od njega išli su Bakster i O'Nil dok je iza njega koračao korpulentni čovek odeven u kožno terensko odelo i plavu košulju.

— Klaus Vanderper — objasnio je Mormon Holideju. — On je Baksterov nadzornik.

Još dvojica ljudi sa „Dijamonda“ dočekali su ih na trotoaru i sva šestorica uputili su se ka svojim konjima.

— Kao da ima vojnu pratnju — primetio je Dok. — Bakster se osigurao da nekako ne mogu da pridem Ingramu. Izgleda da nemaravaju da ga odvedu na njegov ranč.

— Da primi novac — dodala je Melodi ogorčeno.

Jahači sa „Dijamonda“ stigli su do svojih konja.

— A gde živi taj Ingram? — zapitao je Dok.

— Pojma nemam — rekao je Fehner.

— Čuo sam da živi negde van grada — dodao je Malskard.

— Trenutno je najbolje da Bakster veruje da smo se predali — rekao je Dok tiho i pogledao prema stočarima. — Vratite se vašim kućama... svi.

Zatim se ležernim koracima uputio ka salunu. Nije se čak ni osvrnuo za sobom kada je širom raskrio leptir vrata i uputio se ka sanjku.

Džejk Sotel ga je natmureno gledao a onda nervojno nabrao obrve.

— Ša želite?

— Brendi.

Holidej je uzeo flašu i čašu i seo za stolicu pored prozora. „Veliki konj“ je bio skoro prazan i on je u tišini nasuo sebi piće u čašu. Posmatrajući šta se zbiva na skveru uočio je šestoricu konjanika koji su odlazili iz grada.

— Interesovaće te da saznaš nešto o Ingramu?

Dok Holidej je digao glavu.

Pred njim je stajala Ebi Barčard sa čašom u ruci i bledim osmehom na licu.

— Sedi Ebi — pozvao ju je.

Salunska zabavljačica je sela pored njega. Uklonila je rukom pramen nemirne kose sa lica i nagla se prema njemu.

— Jedan od naših šankista, Haranan, bio je u sudnici — rekla je. — Došao je ovamo malo pre tebe i ispričao sve što se desilo.

— Ingram je lagao.

— I ti nameravaš da ga dočepaš? — pretpostavila je.

— Ako budem saznao gde živi.

— Ja znam gde obično boravi — rekla je Ebi.

Holidej joj je nasuo piće u čašu, svestan da ga Ebi uporno gleda.

— Bakster je izabrao pravog čoveka da laže za njega — promrmljala je Ebi. — Malo ko zna gde Ingram živi. O njemu se zna samo da je kopač zlata i da s vremena na vreme dolazi u grad.

— Ali ti reče da znaš gde on živi — podstakao ju je.

Za trenutak se u njenim očima ogledala tuga i ona se zagledala u čašu a zatim kroz prozor.

— Gosti pričaju, Dok — rekla je Ebi. — Ljudi vole da pričaju o sebi... ženama kao što sam ja.

— I?

— Vil Ingram je zavučen negde gde se račva Blejz Krik. To je zapadne odavde negde duž puta koji su traperi napravili kroz indijansku teritoriju. — Ebi Barčard se kolebala. — Vil je često pričao o svojoj brvnari i o tome kako bi to mogao da bude naš dom.

Holidej je otpio gutljaj brendija. — Ali ti nisu prihvatila njegov predlog?

— Mnogo ljudi mi je dalo taj predlog.

Holidej je ustao. — Hvala Ebi. Odjahaću do Blejz Krika i potražiću Ingrama. Mislim da bismo nas dvojica imali dosta da razgovaramo.

— Dok...

— Da?

— Ostani malo sa mnom — pozvala ga je. — Ingram je otišao na Baksterov ranč pa ćeš do Blejz Krika stići mnogo pre njega, čak i ako se zadržiš čas dva.

— Drugi put, Ebi.

Devojka je napućila usne. — Znaš, Džone Holideje, polovina muškaraca u ovom gradu dala bi svoju nedeljnu platu da provede sa mnom jedan čas u mojoj sobi. Ima i takvih koji bi hteli da me uzmu za ženu, uključujući bankara Kirkvuda... i šerifa Manija.

— Zar i Mani?

— On bi žarko želeo da me ščepa. — Slegnula je ramenima. — Neko vreme bila sam u iskušenju. Znaš, brak bi me izvukao iz saluna. Ali ipak, ne bih se udala za policajca... pogotovo takvog kao što je Mani.

— Do viđenja Ebi — rekao je Dok i udaljio se.

Kiša je bila prestala i sunce je hrabro pokušavalo da se probije kroz sve tanje oblake. Svratio je u trgovinu i kupio jedan ogrtač za kišu, a onda u gradskoj štali uzeo svog Araba. Pojahao je i usmerio

ga za zapadu. Tamo se prerija pretvarala u tamne neravne brdske prevoje. Bila je to teritorija Apača, opasna teritorija, ali tamo negde iza tih prevoja nalazila se Ingramova brvnara i kada bude smatrao da je „vazduh čist“ sigurno će se vratiti kući. A tamo će ga Dok čekati.

Poterao je konja preko skvera. Bio je petak. Imao je dva i po dana da od Ingrama izvuče istinu i dovede ga u Tieru da promeni iskaz...

VII

Našavši se izvan doline, Holidej je odabrao zapadni put, uz reku blistave površine. Jahao je dosta žurno i posle izvesnog vremena oblaci su se sasvim razili. Sunce je pretvorilo tle u užarenu pećnicu sušeći zemlju i ispijajući blatnjave barice duž puta. Onda je napustio reku i uputio se ka tamnim brdskim vrhovima. Put se peo ispod krošnjastih oraha i sekao preko rumenog tepiha rascvetane žalfije. Pred njim, vrhovi su zasicali nebo kao pocrneli zubi.

Došlo je posle podne i senke su se počele izduživati.

Put se i dalje penjao i vijugao preko vrha od krečnjačkih stena i na jednom mestu Holidej je zategao uzde. Bacio je pogled preko ramena. Dolina mu je izgledala kao udaljena strašne planinske vrhove i video zelena mrlja.

Pogledao je prema zapadu na strašne planinske vrhove i video gde put ulazi u uzan prolaz. Orao je u tišini kružio iznad njega. Spustio se niz gladak prevoj i počeo dugo, zamorno penjanje do prolaza.

Kada je ujahao u prolaz visoki kameni zidovi zaklonili su mu sunce. Udari kopita o kameno tlo odzvanjali su dugačkim klancem. Pro-

laz je oštro vijugao da bi na kraju izbio na širok greben gde je Holidej odmorio konja.

Sjahao je i zapalio cigaru.

Iza prevoja dizali su se vrhovi strogog izgleda, tihi stražari u divljoj zemlji. Bilo je to poslednje utočište Apača. Posle decenija sukoba većina tog plamena saterana je u rezervate gde su ih hranili vladini službenici. Neki su, međutim, pobjegli otuda, pretpostavljajući tome život u slobodi pustara.

Holidejeve oči sledile su trasu puta do mesta gde se put ponovo peo prema tri drevna brda pre nego što je nestajao u senci okomito izraslog planinskog vrha. Bio je to put očigledno vrlo retko korišćen.

Pošto je ispušio cigaru, Holidej je ponovo pojahao i uputio se na zapad.

Kada je stigao do drugog uzvišenja, hvatao se sumrak.

Vetar je prestao da duva i nastala je skoro avetinska tišina. Ulogorio se u skućenoj uvali zaklonjenoj jednim usamljenim džinovskim orahom.

Odlučio je da ne spava već da se samo odmori i da u rano jutro nastavi put.

Kada je hladna ruka noći stegla indijansku zemlju, izronio je veliki mesec. Umotao se bolje u ćebe. Negde tim istim putem, nadao se, jedan drugi jahač, Vil Ingram, vraćao se kući. Bez sumnje da su džepovi kapa kopača zlata bili naduveni Baksterovim novcem.

Ponoć je došla i prošla.

U tri časa ujutro Holidej je digao logor i mesečinom obasjanim putem pošao dublje u divljinu. Kratko vreme zatim začuo je jezivo zavijanje pustinjaških vukova i jednom je u mraku ugledao njihove usiaktele oči. Put se peo sve više prodirući u sa-

mo srce planine. Onda je odjednom počeo da se spušta uzimajući pravac ka jednom kamenitom bazenu.

U rano hladno jutro Dok je stigao do potoka Blejz Krik. Dopustio je Arabu da pije vodu sa penušavih brzaka pre nego što je pošao označenim putem. Vetar je mreškao površinu vode kada je sunce izvirilo iza istočnog horizonta. Jutro je lagano odmicalo i povetarac se pretvorio u vreli dah. Sunce je lagano stiglo do zenita i zaplivalo iznad bazena.

Jedan čas kasnije Holidej je ugledao mesto gde se potok račva.

Korito potoka se pružalo do jedne velike gole stene gde se voda razdvajala na dva rukavca. Jedan je vijugao ka severu zalazeći dublje u dolinu. Drugi, žešći vodeni tok probijao se na zapad i tekao preko blatne ravnice.

Na obali tog šireg rukavca dizala se nakrivljena brvnara sklepana od borovih i orahovih stabala kojim je bazen bio naćičkan. Holidej je ostao u senci zupčaste stene ne skidajući oka sa kuće. Brvnara je počivala u tišini, pečena žutim, vrelim suncem.

Poterao je oprezno Araba sa puta preko blatnjave zaravni. Držeći ruku na dršci revolvera zategao je vodice ispred kolibe.

Sjahao je, obasjan bleštavim suncem, i čvrsto zakoračio ka verandi. Vrata su bila zaključana. Provirivši kroz jedini prozor, ugledao je malu odaju u polutami sa jednim ležajem, stolom, stolicom i ormarom u njoj. Posude za kuvanje bilo je razbacano pored ognjišta. Pustolov je poveo konja do zadnjeg dela brvnare i primitivno napravljene štale za konja, a zatim se opet vratio do prozora. Pre toga je uzeo nož iz bisinga i gurnuo sečivo između krila i

okvira. Gurajući oštricu niz okvir naišao je na metalnu rezu. Vrh noža izgurao je rezu iz ležišta i Dok je digao prozorsko krilo uvis. Preskočio je zid i ušao unutra.

Ingramova koliba zaudarala je na ustajali duvanski dim i vapila je za prostorom i vazduhom. Kada je Holidej zakoračio u sobu, dva pacova su pobegla kroz rupu u zidu. Na stolu su ležali neoprani sudovi dodajući zadahhu duvana kiseli vonj a talog na dnu lonca za kafu bio je stvrdnut u suhu koru mrke boje.

To je, dakle, bila koliba koju je Ingram želeo da podeli sa Ebi Barčard, razmišljao je Holidej paleći cigaru. Zatim se vratio do prozora i ponovo ga zatvorio.

Popodne je sporo odmicalo. Sunce se presijavalo na površini vode i Holidej je jednom čuo glasam šum praćkanja pastrmke. Do njegovog uha dopirali su i drugi šumovi divljine, zavijanje vukova, gladno kričanje lešinara u letu i udaljeni urlik jaguara. Kada se zlatna sunčeva kugla skotrljala iza zapadnog horizonta, Holidej je još uvek čekao.

Bio je skoro mrak kada je ugledao konjanika.

Izvukao je revolver iz futrole i stežući dršku revolvera, lagano pritisnuo ručicu brave. Santimetar po santimetar otkriningo je vrata. Vireći kroz dugačak uzan prorez, Holidej je pratio približavanje konjanika i pri rumenom osjaju crvenog zapadnog neba prepoznao mršavo bradato Ingramovo lice.

Ništa ne sluteći Ingram je prilazio sve bliže.

Beličaste linije pene i znoja šarale su kopačevog konja. Pola minuta kasnije bio je pred kolibom.

Holidej je odjednom širom otvorio vrata i uperio revolver na iznenađenog jahača.

— Ruke uvis, Ingame!

— Šta... šta je do đavola... — prokrkljao je Ingram i oči samo što mu nisu iskočile iz očnih duplji. — Holidej! Šta vi, do đavola, radite...

— Čekam tebe, Ingame — rekao je pustolov hladno. — U stvari, već dosta dugo te čekam. Zar ti je na Baksterovom ranču priređena zabava?

Ingram je podrhtavao. — Šta, do vraga, radite tu... u mojoj kolibi?

— Rekoh već, Ingame. Sem toga, ja ću postavljati pitanja — rekao je Dok. — Ipak, najpre sjaši s konja... lagano i mirno.

Kopač zlata je nosio revolver u futroli na bedru i pušku na sedlu. Za trenutak Ingram se kolebao i pogled mu se mahinalno spustio do kundaka.

— Ja to ne bih pokušavao, Ingame — rekao je Holidej zatežući obarač revolvera.

Ingram je lagano sjahao i stao pored svog konja a Dok mu je prišao i uzeo mu revolver iz futrole. Zatim ga je poterao u brvnaru.

— Žalim što ti nisam pripremio kafu — rekao je Dok suvo.

Ingram se okrenuo nakostrešen kao pas na lancu.

— Slušajte vi...

— Ne, nego slušaj ti, Ingame — presekao ga je pustolov. — Nisam prešao toliki put da bih ti napravio običnu posetu. Došao sam ovamo zbog toga što je zahvaljujući tvom lažnom iskazu jedan pošten čovek osuđen na vešala... jedan nevin čovek, Ingame. Zbog toga ćeš morati da izmeniš iskaz i kažeš istinu.

— Šta?

— Koliko ti je Bakster platio?

— Nije mi ništa platio.

— Isprazni džepove!

— Vraga ću ih isprazniti.

— Isprazni ih.

Ingram je nevoljno izvukao postavu džepova sakoa i smotuljak novčanica pao je na prljavi pod.

Kopanje zlata... se bogato isplatilo — rekao je Ingram jedva čujnim glasom.

— Koliko tu ima?

Ingram je slegnuo ramenima. — Pet stotina dolara.

— Iskop je bio mnogo veliki.

— I jeste — rekao je Ingram i usiljeno se osmehnuo.

— Lažeš Ingame. Taj smotuljak je plata koju si dobio od Bakstera. Krvava plata. Zaslužio si je lažući na sudu.

— Vi ste ludi.

— Lagao si na sudu... a lažeš i sada, ali vratićeš se u Tieru da kažeš istinu.

— Znaš šta, Holideje, lako vam je da se pravite važni sa uperenim revolverom u ruci — rekao je Ingram podrugljivo.

Holidej je stavio šestometak na sto i okrenuo se prema njemu. — Ne volim da prljam ruke ali vreme je da te neko ubedi da kažeš istinu, Ingame.

Podrugljiv osmeh na licu kopača zlata pretvorio se u grimasu straha.

— Samo pokušajte — rekao je izazovno.

Holidejeva pesnica se kao čekić zaletela u požutele zube i odbacila Ingrama na zid. Kopač zlata je trenuo leđima o brvna i cela brvnara se zatresla od udara tela. Svedok se posrćući zaljuljao napred dok mu se iz usta slivao mlaz krvi. Holidej mu je opet zadao jedan udarac u pleksus od koga je ovome zastao dah. Sledio je još jedan udarac u vrh brade, jedan u nos i jedan u levo oko posle čega se kopač zlata srušio na ležaj.

Holidej ga je zgrabio za prsa i povukao ga k sebi.

— Ovo što si dobio nije ništa. Gadove kao što si ti treba ubiti... a to ćeš i dobiti ako ne kažeš istinu, ništarijo.

Ingram se odjednom istrgao, skočio prema stolu i uz trijumfalna poklić dograbio revolver. Holidej je skočio da ga razoruža ali je Ingram bio dovoljno brz i revolver je grmnuo, a plamen iz cevi oprljio je Doka po licu. Tane je okrnulo puistolova po uhu i Ingram je ponovo nanišanio ali Holidej ga je zgrabio za ruku. Drugi metak probio je prozor kolibe. Holidej je izvio Ingramu ruku i oteo mu revolver.

— Dao si mi još jedan razlog da te ubijem, pseto! — prosiktao je. — Stani pored zida.

Ingram je poslušao i klateći se naslonio na zid.

— A sada hoću istinu.

— Čuli ste je... — promucao je Ingram. — Sve...

Pucanj je potresao kolibu i vrelo tane je otkinulo pramen kose sa Ingramovog temena, Kopač zlata je prestrašeno kriknuo.

→ Sledeći metak ciljaću pravo u čelo.

Ingram je muklo zastenjao i klonuo na pod. No snažne ruke su ga dohvatile i ponovo prislonile uz zid. Klateći se na klecavim nogama, Ingram je ostao da stoji. Krv mu je curila iz usta i nosa.

— Nemojte... nemojte me višetući — zacmizdrio je Ingram.

— Neću više da prljam ruke... ali dobićeš što zaslužuješ. Jeftino si prodao život.

— Šta hoćete od mene?

— Hoću istinu... ili si mrtav čovek.

— Za ime božje...

— Nisi se pozivao na boga kad si lagao. Istinu!

— Bakster će me ubiti... — zakukao je Ingram.

— A ja ću te ubiti ako ne progovoriš... i to odmah — zapretio mu je Holidej.

Suze su se mešale sa krvlju na Ingramovom licu. Vil Ingram je digao glavu.

— Bakster mi je platio pet stotina dolara.

— Za lažan iskaz?

— Bakster mi je rekao šta da kažem — zastenjao je Ingram.

— Nisi, dakle, video kako Lejf Klejton krade Baksterovu stoku?

— Nikada nisam ni prošao tim putem — priznao je bradati istraživač zlata.

Holidej je vratio revolver u futrolu. — Idemo u Tieru.

— Za ime božje, nemojte! — zakukao je Ingram.

— Polazimo iz ovih stopa, Ingrame. Idemo da šerifu Maniju ispričać tačnu verziju događaja. Mani može biti naklonjen stočarima i možda se pribojava Bakstera, ali svejedno, kada čuje tvoju priču neće imati drugog izbora nego da organizuje novo suđenje. Uzmi svoj krvavi novac, Ingrame. Pred nama je dugačak put.

— I to vrlo opasan put — dodao je Ingram prikupljajući novac sa poda.

— Kako to misliš?

Pošto je pokupio novac Ingram se bojažljivo uspravio.

— Apači.

— Ne pokušavaj da me zamajavaš, Ingrame — rekao je Dok. — Moram da budem u Tieri sutra uveče, nekoliko časova pre nego što jedan nevin čovek bude obešen.

— Naletećemo na Indijance — slutio je zlo Ingram.

— Neki od njih me poznaju, možda nas neće napasti. Krećil!

— Čujte Holideje — počeo je Ingram da preklinje. — Džekiz je po-

begao iz rezervata sa grupom ratnika željnih skalpova. To sam čuo kad sam bio na Baksterovom ranču. Računam da sam imao đavolsku sreću što sam uspeo da dođem ovamo sa kosom na glavi.

— Ipak ćemo poći za Tieru.

Ingram se preznjio.

— Možda... možda niste čuli za tog Džekiza...

— Čuo sam — prekinuo ga je Dok. — On je obično otpadničko štene koje je u rezervatu i svom plemenu pravio neprilike. No, Ingrame, da je čak i sam Džeronimo pobegao iz rezervata ništa me ne bi sprečilo da pođem. Mani će obesiti jednog nevinog čoveka i ti moraš stići u Tieru da to sprečiš. Prema tome, polazimo za Tieru.

— Neka nam Bog pomogne ako naletimo na Džekizove ratnike — prošaputao je Ingram kada ga je Holidej poterao iz kuće.

Tri minuta kasnije njih dvojica su jahali preko blatnjave zaravni. Poslednje rumene brazde zalazećeg sunca nestale su na zapadnom nebu i na nebo posuto zvezdama vinuo se čudan, kao iz vode izronjen mesec. Dok su jahali niz dolinu počeo je da duva vetar, hladan kao da nosi iglice leda. Holidej je računao da će, ako budu neprekidno u sedlu, biti u Tieri sledećeg dana u isto vreme.

Napustili su ravni bazen i ujahali u planinski prolaz. Ingram se nervozno vrpolio i svaki čas pogledao u tamu oko njih...

Posle ponoći Holidej je dopustio deset minuta odmora. Ingram je dograbio čaturicu i otpio malo vode. Lice mu je bilo izubijano, naduveno i modro i dok je pio on je napravio bolnu grimasu.

— Tu su... osećam ih — rekao je Ingram pustolovu.

Holidej je mirno pogledao u mrak. Zupčasti greben bio je zaklonio me-

sec-i kao da je mamio jahače u svoj zagrljaj.

— Ja sam imao sreće — promucio je Ingram. — Verovatno sam stigao do moje kolibe pre nego što su Džekizovi ratnici došli u planinu. Ali sada su tu. Kažem vam da osećam njegovo prisustvo.

— Apači nikad ne napadaju noću, to je protivno njihovom verovanju — rekao je Dok Holidej bezlično. — Oni veruju da, ako neko pogine u mraku, njegova duša neće naći put u večna lovišta.

Ali Holidejeve reči nisu raspršile strah bradatog kopača zlata. Ingramove oči igrale su kao na zejtinu trudeći se da prodru u tamu i kada su ponovo pojahali njega je obuzela drhtavica. Put je vijugao naviše, uvijajući se oko planine. Ispod njih pružala se dugačka dolina obavijena tamom. Kada su obišli planinu, Holidej je ugledao vatru.

— Stani Ingame — rekao je tiho.

Kopač zlata je naglo zategao vođice i pogled njegovih prestrašenih očiju ostao je prikovan za drhtavi sjaj vatre u dolini.

— Džekiz — prošaputao je Ingram promuklo.

— Izgleda da je tako — promrm-ljao je Dok. Njegov hladnokrvan oštar pogled obuhvatio je logor i on je na brzinu oko vatre izbrojao nekih pedesetak silueta umotanih u ćebad. Možda ih je bilo više, računajući stražare skrivene negde u tami. — Dakle, tu su pred nama, Ingame. Moraćemo da umotamo kopita naših konja u krpe i da se nečujno provučemo pored njih.

— Sigurno su negde postavili stražare.

— Verovatno.

— Oni će nas čuti.

— Neće ako učinimo ovako kao što sam rekao.

Holidej je sjahao, skinuo sedlo, odsekao komad od ćebeta koje se stavlja ispod sedla i ponovo osedlao konja. Onda je komad rasekao na četiri manja komada i vezao ih oko Arabovih nogu. Ingram je učinio isto sa svojim konjem.

Onda su povelj konje putem pri-ljubljenim uz planinu kao obrva uz čelo. Posle dva minuta našli su se tačno iznad logora i Holidej je pogledom pronašao trojicu stražara. Negde je huknula sova. U koralu od konopaca jedan konj je nemirno počeo da kopa nogom i jedan Indijanac se digao od vatre i zagledao se u mrak.

Holidej i njegov zarobljenik nastavili su da hodaju i prošavši pored logora zamakli u noć. Na zavoju puta Holidej je zastao i osvrnuo se. Konj se bio umirio a stražar je ponovo sedeo na travi.

— Jašimo — rekao je Dok — ali još nećemo skinuti krpe sa kopita.

Ingram je obrisao graške znoj sa čela.

— To je verovatno glavna grupa ali moguće je da ima i drugih — rekao je kopač zlata. — U ovim planinama možda vrvi od tih crvenih đavola.

Holidej nije ništa rekao već se lako vinuo u sedlo. Zarobljenik se žurno popeo na leđa svog konja i baciivši uplašeno pogled preko ramena pojahao za Holidejem.

Časovi su prolazili...

Nešto pre zore Holidej se zaustavio da odmori konje.

Malo minuta kasnije došla je sivkasta prijateljska zora sa suncem skrivenim iza koprene tankih oblaka. Holidej je otpio nekoliko gutljaja iz čiturnice, posmatrajući kako jutarnja svetlost lagano osvaja planine. Pred njima se nalazio usamljeni krečnjački greben, star koliko i sam svet.

Konjanici su se uputili ka grebenu i malo zatim sunce se probilo kroz oblake plaveći zemlju naglom toplotom. Senke su prošarale put. Iznad njih je počeo da kruži lešinar. Iza jedne stene izvirila je zvečarka i strašno zveckanje njenog repa poremetilo je tišinu divljine. No kada su izbili na vrh grebena, povetarac je prestao i sve je opet postalo tiho.

*

Oko podne Holidej je ugledao konjanike. Bilo ih je četiri, svi namazani ratnim bojama i sedeli su na golim ledima svojih konja.

Holidej je nastavio da jaše motreći Indijance uglom oka. Bili su dosta daleko ali je Dok sigurno znao da su to Indijanci. Put je zavijao preko grebena i Apači su pošli uporedo sa njima samo po jednoj višem grebenu jašući u dujoj koloni, tako da su se njihove siluete odslikavale na plavom nebu.

— Holideje — zabrzao je Ingram zategnuvši naglo vodice. — Tako... na grebenu. Prate nas.

— Znam, video sam ih već poodavno — rekao je Dok mirno — ali samo nastavi da jašeš kao da ih nisi primetio.

— Da nastavim da jašem? Sto mu gromova kako možemo...

— Samo jaši — naredio je Dok.

Ingram je poterao svog konja.

— Holideje — oglasio se posle nekog vremena promuklim glasom — oni su tu iznad nas. Mogu da nas uhvate za grla.

— Šta si se uplašio kao da prvi put vidiš Apače! To je samo mala izviđačka grupa. Možda nas neće ni dirati, ali ako nešto pokušaju moramo biti spremni da ih dočekamo. Mislim da ćemo ubrzo saznati šta ~~oni~~ toga biti.

Put je pravio krivinu i udaljavao se od grebena a onda oštro zavijao na zapad oko jedne skupine stena. Iza toga put je opet skretao na istok da bi dopro do samog podnožja grebena gde se krečnjačka stena lomila u niz neravnih stepenastih naslaga. Ako nastave istom brzinom dve grupe će se sresti u podnožju grebena.

Beli ljudi su obišli stene i lagano, naoko spokojno, uputili se ka stepenastim naslagama. Apači su već silazili niz greben i u podnevnoj tišini Dok je čuo njihov grleni razgovor. Čuo je takođe Ingramovo stenjanje.

Apači su zastali.

— Samo napred, samo napred — rekao je Dok.

— Na meti smo im kao glinene patke.

— Dvoume se šta da rade, zar ne shvataš? — ohrabrio ga je Dok — Ne osvrći se i samo jaši dalje.

Već su naišli na krečnjačku podlogu. Holidej je na ledima osećao pogled njihovih užarenih očiju. Indijanci su se nalazili na polovini stepenaste nizbrdice i Ingram je tiho cmizdrilo kao istučeno dete. No i dalje su mirno jahali.

Ingram odjednom nije više mogao da podnese. Uz zagušujući krik zario je mamuze u bokove svog konja. Konj je poskočio i jurnuo. Taj trenutak Ingramove panike doprineo je da se Apači odluče. Najmlađi ratnik je digao pušku nanišao konjanika u bekstvu i grmljavina puške potresla je podnevni mir. Tane je pogodilo konja u vrat, konj je pao na kolena i zbacio Ingrama na tvrdu stenu.

Holidej se okrenuo u sedlu u trenutku kada su četvorica konjanika sišli sa padine na krečnjački plato. Pustolov je digao revolver i oslonivši cev na podlakticu leve ruke nanišao na najbližeg jahača

Šestometak je bljunuo vatru i teško tane je izbacilo Apača sa golih konjskih leđa. Pogodeni je uz tup udar pao na tlo i ostao da leži u lokvi tamnocrvene krvi. Holidej je skočio s konja na zemlju dok su preostala trojica nastavili juriš urlajući ratne pokliče. Arab je otkasao napred na pustolov se pridružio Ingramu iza jedne niske stene.

— Holideje... pištolj — zavapio je Ingram.

Holidej je izvukao Ingramov revolver iz pojasa. — Ovo ti je samo za odbranu, Ingame, zapamti dobro. Pokušaj li nešto drugo ubiću te. Jesi li čuo?

Ingram je ćutke dograbio revolver oznojenim rukama.

Jedan Apač je skrenuo konja i odvojio se od ostalih, nastojeći da belim ljudima zađe za leđa. Okrenuvši se prema njemu, Holidej je digao revolver. Puške Indijanaca su grmnule i tanad su odbila komade stene desetak santimetara daleko od Ingramovog lica. Kopač zlata je sagnuo glavu niže iza stene a dvojica Apača su sjahali i uhvatili zaklon.

Za to vreme onaj treći Indijanac prišao je nešto bliže. Holidej je čekao sa naperenim revolverom. Baš kada je Holidej hteo da pritisne okidač, mladi Apač je ustao iza stene i pešice jurnuo na njih. Drhtavom rukom Ingram je ispalio tri hica i treći metak probio je ratnikov grudni koš kao nož hartiju. Apač je bez jauka pao na zemlju ali nije ispuštio pušku. Dok mu je krv bujicom točila iz tela on je nanišanio Ingrama u glavu. No umro je pre nego što je uspeo da opali i prst mu je mlitavo kliznuo sa okidača.

Za to vreme Holidej je nastavio da vreba. U jednom momentu je

dan od dvojice preostalih Indijanaca jurnuo je urlajući i pucajući u trku. Holidejev revolver je grmnulo i krv je zamrežila Apačevo lice. Probijene lobanje srušio se licem ka zemlji, mrtav pre nego što je dodirnuo tlo.

Poslednji Apač je skočio i potrčao ka svom konju. Holidej je nanišanio na begunca svestan da ga mora ubiti ako ne želi da im begunac natovari na vrat glavnu grupu ratnika. Pustolovljev revolver je bljunuo i smrtonosno tane se zarilo u Indijančeva leđa. Slomljene kičme Indijanac je klonuo kao slamna lutka i ostao da leži na stenovitom tlu.

Holidej se okrenuo.

Ingram je premeštao revolver iz ruke u ruku.

— Čini mi se da je vreme da ga uzmem natrag, Ingame — rekao je Holidej mirno pružajući ruku da prihvati revolver.

Ingram ga je netremice gledao. Revolver je bio uperen na pustolova i njegov drhtav prst napipao je okidač.

— Ingame... revolver.

Kopač zlata je za trenutak oklevao, a onda je pružio revolver. Holidej ga je uzeo i zadenuo ga za pojas.

— Znae šta, Holideje? — prošaputao je Ingram. — Onda... kada ste nišani Indijanca bili ste mi okrenuti leđima. Možda je trebalo da smognem hrabrosti i da vas onda ubijem.

— Nisi imao mogućnosti — rekao je Dok hladno. — U revolveru je bilo samo tri metka i ti si ih sva tri ispalio. Revolver je bio prazan.

Ingram je pobledeo.

— Tvoj konj je mrtav — rekao je Holidej — a uzelo bi nam suvi-

še mnogo vremena da uhvatimo jednog od konja ovih Apača. — Jahaćemo udvoje.

VIII

Jedan čas pre ponoći Dok Holidej je jahao u svetilkama osvetljenu glavu ulicu Tiere. Opterećen dvostrukim teretom, Arab je išao umornim korakom ali ga Dok nije požurivao još od trenutka kada su stigli u dolinu. Od izlaska sunca i zakazanog izvršenja kazne delilo ih je najmanje sedam časova. Stigli su, dakle, dovoljno rano da spasu život jednog nevinog čoveka.

Poterao je konja preko skvera. Salun „Veliki konj” bio je pun gostiju. Konji su u nizu stajali privezani za privezište ispred saluna, dok je prolazio idući ka šerifovoj kancelariji, iz unutrašnjosti se čuo zvuk čaša i raskalašni smeh. Dvojica kauboja su u prolazu bacili pogled na pustolova i njegovog zarobljenika ali su bez reči nastavili put. U šerifovoj kancelariji goreo je osvetljenje.

— Ingame, još jednom te prijateljski upozoravam — rekao je Holidej silazeći s konja. — Ako Maniju ne kažeš pravu istinu ubiće te na mestu. Ne treba da naglašavam da će tebi mrtvom biti sasvim svejedno šta će posle biti sa mnom.

Ingram je još kratke vreme ostao u sedlu kao da mu Holidejevo upozorenje odzvanja u svesti.

— Sad sjaši — naredio mu je Dok.

Umoran do srži kostiju i još uvek osećajući posledice udaraca koje je dobio, kopač zlata je sjahao. Suli nuo se niz konja i ostao za momenat naslonjen dok ga Holidej nije poterao ka tremu ispred zatvora. Prišli su vratima zatvora.

Holidej je okrenuo kvaku, širom otvorio vrata i ugurao Ingrama unutra. Iznenadeni šerif se ispravio kao strela na svojoj stolici a Holidej je nogom zatvorio vrata za sobom.

— Dobro več, šerife.

Neko vreme šerif je samo zur'o otvorenih usta i pogledom širom otvorenih iskolačenih očiju prelazio sa Ingrama na Holideja. Na kraju je zatreptao i Holidej je primetio da je prstima stisnuo ivicu svog pisaćeg stola.

— Uobičajeno je da se pre ulaska kuca na vrata, Holideje — prasnuo je šerif Mani, došavši na kraju do glasa.

— Mani — rekao je „pustolov gurnuvši Ingrama pred sto. — Bio sam neko vreme van grada... u stvari u traganju za pravdom.

— Zapazio sam da niste bili ovde — rekao je Mani.

— Pretpostavljam da poznajete ovog čoveka, Mani.

Mani je stavio cigarilos u usta kako bi izbegao da odmah odgovori. Paljenje palidrvca prekinulo je tišinu i dok je palio cigarilos, šerif je preleteo pogledom po zarobljenikovom licu i zapazio veliku modru oteklinu na obrazu i oku.

— Je li te Holidej zlostavljao Ingame? — zapitao ga je šerif.

Nastala je tišina. Ingram je znao da je sada nastupio trenutak kada bi mogao sve da porekne... mogao bi šerifu da izjavi da ga je Holidej tukao i naterao da protiv svoje volje da lažnu izjavu. No pogledao je iskosa Holideja i u njegovim ledenim sivoplavim očima pročitao smrtnu presudu. Znao je dobro da se Holidej nije šalio i da će učiniti ono što je zapretio. Ubiće ga ako ne prizna.

— Reci Maniju koliko ti je Bak-

ster platio da lažeš — rekao je Holidej meko.

Ingram se još uvek kolebao.

— Pet stotina dolara — rekao je konačno.

Šerifu Maniju je zastao dah. — Znaš li šta govoriš?

— Pokaži šerifu novac.

Smotuljak novčanica našao se na stolu.

— Jesi li ikada bio na putu i otuda video kako Lejf Klejton krađe stoku sa ranča „Dijamond“? — zapitao je Dok britkim glasom.

— Nisam nikada — priznao je Ingram.

Zaprepašćenom Maniju ispaio je cigarilos iz usta. Pružio je ruku i uzeo novac sa stola ali mu je ruka podrhtavala kao list.

— Ako proverite Baksterov bankovni račun, verovatno ćete otkriti da je u vreme suđenja podigao pet stotina dolara — rekao je Dok.

— Ti... ti si učinio zločin krivokletstva — izbrbljao je Mani. — Mogao sam da obesim nevinog čoveka.

Ingram je ćutke zurio u novac.

— Mislim da je njegovo mesto u ćeliji, šerife — rekao mu je Holidej.

Mani je pogledao Holideja. — Pošto su mi predloženi ovi novi dokazi, moraću da odložim sutrašnje vešanje. U stvari, moraće da se održi novo suđenje.

— Tako je. Ali mislim da u međuvremenu možete pustiti Klejtona na slobodu a uhapsiti Bakstera — predložio mu je Dok.

— Spreman sam da se složim sa novim suđenjem... ali to je za sada sve — rekao je šerif Mani.

— Još uvek se plašite Bakstera, šerife?

Mani nije ništa odgovorio. Ustao je i pogledao kopača zlata u oči.

— Vile Ingrame, uhapšen si — objavio je zvaničnim glasom. Uzeo je ključeve od ćelija. — Odeljak sa ćelijama je iza onih vrata.

— Mislim da je zgodna prilika da porazgovaram nekoliko reči sa Lejfom — obratio se Dok šerifu.

— Naravno — složio se Mani.

Mani je poterao uhapšenika u odeljak sa ćelijama. Farmer se nalazio u ćeliji broj 2 i videvši Holideja kako ide za šerifom skočio je na noge i pritrčao rešetkama. Holidej je zastao puštajući šerifa da Ingrama zaključa u susednu ćeliju.

— Dok — povikao je Klejton dograbivši kroz rešetke Holidejevu ruku.

— Lejf, noćas možeš mirno da spavaš — objasnio mu je Dok žurno. — Ujutro neće biti vešanja. Ovaj čovek je maločas priznao da je na sudu dao lažnu izjavu. Prema tome, protiv tebe nema dokaza i na novom suđenju, ako do toga dođe, bićeš sigurno oslobođen.

— Hvala Bogu! — prošaputao je Klejton i u polumraku ćelije njegovo lice se ozarilo olakšanjem.

Vrata ćelije broj 1 su škripnula i Ingram je ušao unutra.

Mani je zaključao vrata za njim.

— Uzgred rečeno, Holideje — rekao je šerif Mani. — Ako želite, možete i celu noć da razgovarate s Klejtonom.

— Biće dovoljno samo nekoliko minuta.

Još dok je govorio, Holidej je osetio pritisak okrugle revolverске cevi na rebrima. Šerifov „kolt“ pritiskao ga je kao hladna stena a njegov prst počivao je na okidaču.

— Rekao sam celu noć, Holideje, jer ćete ovde provesti celu noć.

— Šta to, do đavola, znači?

— Raduje me što ste se vratili, Holideje — rekao je Mani i senka

osmeha zaigrala mu je na licu. — Kao što vidite, ja vas hapsim.

— A pod kojom optužbom, šerife?

— Ubistvo — rekao je Mani kratko, otvarajući vrata do Klejtonove ćelije. — Pretpostavljam da se još sećate da ste pucali na Hasketa? E, pa on je prošle noći umro.

— Dobro znate da sam pucao u samoodbrani... postoji svedok...

— Postoje dva svedoka koji kažu da ste vi prvi pucali.

— Dvojica lupeža sa „Dijamonda“?

— To ćete saznati na sudu — rekao je šerif Mani, slegnuvši ramenima. — Ja samo vršim svoju dužnost, Holideje. Jedan čovek je mrtav. Dvojica svedoka tvrde da ste ga vi ubili. — Mani je pružio ruku i izvadio niklovani revolver iz futrole na Holidejevom bedru. — Da, zaista mi je drago što ste se vratili, Holideje.

— Želim nešto da vam kažem, Mani.

— Slušam.

— U početku sam verovao ono što sam o vama čuo... i što ste vi sami o sebi rekli. Verovao sam da igrate Baksterovu igru zato što ga se plašite. Sada mislim da tu postoji i nešto više. Niste samo kukavica nego i nevaljalac. Koliko vam je Bakster platio, šerife?

— Ulazite u ćeliju, Holideje! — rekao je Mani ljutito.

Zaključao je vrata i vratio se u kancelariju gde je našo sebi šolju kafe. Zatim se skljkao u stolicu. Holidejeva optužba još uvek mu je odjekivala u ušima i u njega se počelo uvlačiti nespokojstvo. Holidej je opasan protivnik i kada je zatvoren u ćeliji.

Pružio je ruku da dohvati pet stotina dolara sa stola, proždirući

pohlepnim očima zamotane novčanice. Dugo vremena priklanjao se Baksteru i postupao po njegovim željama zato što nije imao drugog izbora, izlagao je ruglu značku koju je nosio zbog toga što se boja. Prethodne noći, međutim, moćni rančer ga je nenadano posetio, najverovatnije zbog toga da bi mu stavio do znanja kako je zadovoljan njegovim načinom vođenja šerifskih poslova. U stvari Bakster je došao da mu ponudi naknadu „troškova“. Za čoveka koji je bio slabo plaćen još od dana kada je izabran, iskušenje je bilo suviše veliko. Bez obzira na sve ostalo nije imao hrabrosti da odbije ponudu. Uostalom, Bakster mu je obećao da će troškovi biti značajni i da će se njegova plata tako utrostručiti...

Mani je srkutao kafu i prstima preturao pet stotina dolara. Razmišljao je o tome da bi Bakster bio zainteresovan da zna da je Vil Ingram izbrbljao istinu. Možda će biti potrebno da o tome upozna Bakstera... posle vešanja. Da, Klejtonovo vešanje se mora obaviti. Ejbu Baksteru se ne bi svidelo da vešanje bude odloženo, razmišljao je Mani paleći cigarilos.

*

Te noći Fehner je odabrao da spava sa svojom mlađom ženom, Rebekom, i ona je ležala obavijena oko njega sa glavom na njegovim prsima. Vatra u dnevnoj sobi se već gasila ali u kolibi je još bilo dosta toplo.

Mormon je zevnuo osluškujući kako se njegova prva žena Sara kreće po susednoj odaji. Bio je srećan čovek. Čuo je da je u nekim mormonskim porodicama bilo pojava ljubomore kada je glava porodice odlučio da uzme više od jedne

žene, ali Sara je Rebeku dočeka a mnogo dostojanstvenije, čak je sedamnaest godina mlađu ženu dočekala sa dobrodošlicom...

Rebeka se pripila uz njega. Bila je topla i poželjna i mada u izvesnom smislu stidljiva, dodir njenih usana ga je uzbuđivao. Začuo je rzanje konja. Verovatno jedan d njihovih konja u koralu, pomislio je privlačeći Rebeku bliže sebi.

Odjednom je grmnula puška i tane je proletelo kroz prozor rasuvši staklo po postelji. U susédnoj odaji Sara je vrisnula. Fehner je skočio iz kreveta a Rebeka je ostala da leži sleđena od straha. Još dva pucnja su prolomila noć. Čuo se šum lomljenja drveta i ulazna vrata su se širom otvorila.

Fehner je dograbio pušku za lov i stao ispred histerične Sare. Tamne senke su se pojavile na vratima, mormonova puška je planula. Bio je to Bront Džekson; krv mu je linula niz prsa i on je pao licem okrenut zemlji.

Ljudi sa „Dijamonda“ odjednom su napunili odaju, jurišajući kroz lešinari na plen. Pre nego što je Fehner stigao da ponovo digne pušku, snažne ruke su ga zgrabile i istrgle mu oružje. Sara je stajala i vrištala dok su napadči vukli farmera iz kuće. Zatim je potrčala za njima moleći ih, da ga puste. Vandeppir je držao njenog muža za kosu, a O'Nil ga je gurao puškom. Videla je sa njima i jednog malog čoveka tamnog lica sa konopcem u ruci i omčom na kraju konopca. Napolju je bio još jedan čovek, još uvek u sedlu, lica zaklonjenog dubokom senkom. Taj čovek je samo posmatrao i izdavao naređenja.

— Obesite kućkinog sina! — naredio je konjanik.

— Ne! Oh, ne! — vrisnula je Sara.

Tamnokoži napadač ju je gurnuo kundakom puške u prsa i oborio je na zemlju.

— Tako treba, Klajme! — viknuo je O'Nil.

Tako, dakle, Klajm radi za njih, pomislila je Sara. Čovek koga su hteli da angažuju, radio je za Bakstera.

Sara je uzalud pokušala da se digne iz trave. Oštar bol razlio joj se celim telom i ona se mlitavo skljkala licem okrenuta zemlji. Izgubivši dah nije čak mogla ni da se makne kada su njenog muža digli na sedlo i namakli mu omču oko vrata. Čula je kada je jedan od napadača rekao da su mnogo puta upozoreni i da su imali vremena da odu, a pošto nisu onda će sada biti primer ostalima. Zatim je neko pljesnuo konja šakom po sapima. Konj je jurnuo napred ostavivši Fehnera da visi u vazduhu. Prestravljena žena videla ga je kako se očajnički bacaka na konopcu dok su napadači bezdušno urlali.

Zatim se farmer umirio a lice mu je postalo plavo.

— Zapalite kuću! — naredio je konjanik u senci.

O' Nil je revnosno zapalio baklju načinjenu od suvog rastinja i bacio je kroz otvorena vrata u kuću. Stojeći pored prozora kao skamenjena od straha, Rebeka je očajnički vrisnula i istrčala napolje. Na pojavu mlade mormonke, odevene samo u providnu spavaćicu, napadači su se osmehnuli. O'Nil i Klajm su jurnuli na nju kao gladni vuci.

Požudne ruke su je dograbile i pocepale tanku spavaćicu sa njenog mladog tela. Sara je mogla samo da jeca kada su Rebeku oborili na zemlju. Vetar je poneo pocepane ostatke njene spavaćice lepršajući

njima u tami crvenkastoj od požara koji se razbuktavao, dok su najpre O' Nil, a zatim Klajm brutalno silovali mladu ženu. Iza njih požar se razbuktavao šireći se kroz kuću i gusti oblaci dima kuljali su kroz prozore i dizali se u tamno noćno nebo. Klajm i O' Nil su se digli ostavljajući izubijanu i izmoždenu mormonku na zemlji.

Pošli su ka konjima koji su ih čekali.

— Ko je sledeći? — zapitao je čovek u senci.

— Ovčar Malkard.

— Onda krenimo. Hoću da još nekoliko naseljeničkih zmiya zaigra na konopcu pre jutra.

Ostavljajući mrtvog Fehnera, četiri konjanika su se udaljila.

Povrativši posle dugo vremena dah, Sara Fehner je ustala. Pri a je mladoj mormonki, pomogla j i da ustane i obgrlila rukama njeno telo zaprljano zemljom i prašinom. Rebeka je zajecala na njenim prsima. Sara je preko njene glave bacila pogled u daljinu. Još tri požara gorela su crveneći noćno nebo kao kule svetilje.

— Rebeka — prošaputala je kupivši svu veru preostalu u njoj.

— Ne plači. Bog će nas osvetiti. Poslaće nekoga da uništi ove đavole iz pakla.

Iza njih u kući je besnela vatra. Gladni plameni jezici lizali su uz zavese i proždirali nameštaj. Zidovi su već bili u plamenu. Zagrejanostaklo je poprskalo. Oblaci dima kotrljali su se kroz sobe da bi ih potom vetar ponco u vis ka zvezdama. Koliba će se ubrzo srušiti kao zapaljena kula od karata.

— Da — ponovila je Sara naglašavajući reči — Bog će ih uništiti.

IX

Ebi Barčard je stajala pored prozora dok se Džeson Vos oblačio u senci širokog baldahina oslonjenog na četiri fino izrezbarena stuba. Novčanica od deset dolara, nadoknada kauboja sa ranča „Dijamond“ za pola časa provedenih sa njom u sobi na spratu saluna „Veliki konj“, ležala je na krevetu. Punih trideset minuta bila je podvrgnuta mučnom trpljenju Džesonovog viskijem ispunjenog daha i njegovih od strasti oznojenih ruku, ali uprkos osećaja neprijatnosti koje je doživela, salunska zabavljačica nije razmišljala o onome šta se desilo.

Umesto toga, kao i mnogi drugi mirni građani Tiera, ona je preko gradskih krovova posmatrala desetak ili više vatri koje su kao udaljene kule svetilje sijale u noći. Ona je, naravno, znala kakve su to vatre. Skoro svako u Tieri je to znao. Te vatre bile su razbuktali, zadimljeni ostaci domova naseljenika koje je u toku te noći proždrao plamen paklene mržnje. Bio je to pravi smak sveta za one čija je sadašnjost i budućnost nestala u varničavom paklu požara. Samo nekoliko minuta pre toga, dok je grubim šakama živinski gnječio njeno telo, Džeson joj je čak otkrio da je Bakster tu noć odabrao za dovršenje svog plana i uništenje naseljenika. Te noći trebalo je da zauvek nestanu iz doline.

— Samo da ti kažem, ja nisam među onima koji su odabrani da to sprovedu u delo — rekao je stežući je u zagrljaj. — Mister Bakster za takvu vrstu posla plaća specijalno određene ljude. Za ovu priliku je čak najmio dvojicu novih. Klajm je jedan od njih. A tu je još jedan, stvarno opasan tip... ne

bih voleo da mu se nađem na putu...

Ebi je u tom trenutku začula škripavo kotrljanje točkova teških kola.

Njen prozor gledao je direktno na ulicu i bacivši pogled na dole ugledala je jednu ženu na sedištu rabatnih kola u koja su bila upregnuta dva konja. Lice te žene nosilo je pečat zaprepašćenja i praznine i bilo je mestimično zagrađeno i izgrebano. Komadi nametaja virili su iz na brzinu i bez reda natovarenih kola.

Zavlačeći košulju u pantalone, Džeson Vos je prišao i stao pored nje.

— Izgleda da se jedan od tih seljčina seli — rekao je.

— To je samo žena... bez svog muža — primetila je Ebi.

— Moguće — rekao je Vos sležući ramenima. — U stvari, verovatno da njen muž više nije među živima jer sam od nekih drugova čuo da će noćas u dolini biti nekoliko vešanja. Možda je njen muž jedan od tih.

Ebi je još jednom pogledala kroz prozor ženu na vozaškom sedištu i u želucu pod grudima osetila gađenje i mučninu.

— Uzgred rečeno, mislim da će rano ujutru biti još jedno vešanje, ali u gradu... — podsetio ju je Vos.

— Misliš na Klejtona?

— Da — Vos ju je ponovo obgrlio rukama. — A kako mi se čini to neće biti jedino. Uskoro treba da se odigra još jedno. Čuo sam od Klema Kingsvuda da je uhapšen i Dok Holidej i ako se ne varam...

— Holidej...

Njegove ruke milovale su je po struku, bedrima i grudima. U svakom drugom slučaju ona bi ga bez

mного obzira izbacila iz sobe jer je njegovo vreme bilo prošlo, ali kada je Vos pomenuo Holidejevo ime ona je zaželela da čuje nešto više.

— ...Uhapšen? Zbog čega?

— Zbog ubistva Džoe Hasketa — promrmljao je Vos zabalavljeno od strasti.

— Ali... ja sam izjavila šerifu Manju...

— Da, znam, izjavila si da je Holidej pucao u samoodbrani — prisetio se Džeson. — Slušaj medena, da sam na tvom mestu ja bih na tu izjavu zaboravio. To će za tebe biti mnogo bolje, veruj, tvoje Džesonu Vosu.

— Dobro, kad ti kažeš — rekla je kad su njegove grube ruke postale agresivnije tražeći skrovišta mesta njenog tela. — Zaboraviću da sam uopšte videla taj događaj... ako misliš da je tako bolje za mene.

On ju je okrenuo ka sebi i prislonio svoje debele usne na njene. Ebi mu je dopustila da je poljubi pre nego što ga je poterala iz sobe.

— Džesone, vreme je.

— Au!

— Videćemo se sledeće nedelje, dragi moj — izdeklamovala je ona mehanički.

Vos je nevoljno prišao vratima i izašao.

Kada su se vrata zatvorila, Ebi je ostala nepomična. Dok Holidej uhapšen i još optužen za quistvo za koje je dobro znala da je bilo najčistija samoodbrana. Nameštajka, dakle, podmukla i zverska nameštajka. Sve je to, naravno, Baksterovo delo, rekla je tiho, za sebe. Samo Ejb Bakster je imao razloga da Dok Holidej bude obešen. Dokova smrt upotpunila bi njegovu pobeđu. Stavila bi pečat na njegov (vrijumf. Naseljenici su popa-

ljeni, njihov lider Klejton biće obešen sutra posle izlaska sunca a sada je konačno doneta odluka da i zaštitnik naseljenika bude obešen zbog toga što se drznuo da se suprotstavi stočarskom kralju.

Njene misli zastale su na Doku Holideju, čoveku kojeg je nekada volela. Ona ga je i sada volela i želela ga uprkos činjenici da joj je diskretno stavio do znanja da neka njihova veza ne može doći u obzir. Ništa nije moglo da izmeni njena osećanja.

Holidej je bio čovek koga je oduvek volela i želela, bio je čovek njenog života... a on se nalazio u zatvoru.

Šta da radi?

Mogla je, naravno, čekati i nadati se u pravičnost suda, ali znala je dobro da nije mnogo verovatno da se tako nešto desi. Čak i ako bi ostala čvrsta i pred sudom rekla istinu, znala je da će Bakster isfabrikovati dokaze protiv Holideja, da će naći dovoljno lažnih svedoka koji će obesnažiti njeno svedočenje, svedoke koji će reći da su videli kada je Holidej hladnokrvno ubio Hasketa.

I kome će porota verovati... ljudima sa ranča „Dijamond” i njihovom gazdi ili jednoj salunskoj prostitutki?

Ebi je dobro znala šta mora da uradi... i možda je ona bila jedina u Tieri koja je to mogla da učini.

Prišla je čiviluku i uzela ogrtač...

Jedan pijani rudar ju je čekao na izlaznoj galeriji ispred njene sobe.

— Zdravo, srce — rekao je i osmehnuo se otkrivajući zube žute od duvana. — Čini mi se da je sada na mene red da uživam mojih pola časa.

— Kasnije — rekla je ona i odgurnuvši ga prošla.

Sišla je niz stepenice u salun zakrčen gostima i probijajući se kroz gomilu polupijanih gostiju i posmatrača okupljenih oko stolova za kartanje, stigla do izlaznih leptir vrata. U zaletu ih je širom otvorila i žurno izašla u noć.

Preko zamračenog skvera dolazila je grupa konjanika i Ebi Barčard se povukla u senku. Prepoznala je O'Nilu a zatim i Vanderpira, poslovođu ranča „Dijamond”. Pored dvojice ljudi sa „Dijamonda” jahali su i neki koje do tada nikada nije videla. Svi su zaustavili oznojene konje pored privezišta ispred saluna „Veliki konj”.

— Mislim da smo noćas pošteno zaradili piće — rekao je Vanderpir skočivši iz sedla.

— Gde je Bakster? — zapitao je jedan od nepoznatih.

— Mister Bakster će uskoro doći... — obavestio ga je O' Nil. — Rekao je da ćemo se svi ovde sastati da malo... proslavimo.

— I da nam isplati ono što smo zaradili — zamumljao je nepoznati.

Svi su sjahali i trupkajući čizmama ušli u salun.

Zabavljačica je pretrčala preko skvera gazeći po hladnoj prašini. Prikupivši ogrtač čvrsto uz telo, zakoračila je na trotoar i pošla prema šerifskoj stanici. Čak i u te kasne noćne sate u šerifovoj kancelariji je gorela svetiljka.

Došavši do vrata energično je pokucala.

— Ko je?

— Ebi — odazvala se. — Ebi Barčard.

Začula je šum vučenja čizama po podu, zatim metalno okretanje ključa u bravi. Vrata su se širom otvorila.

— Uđi unutra — rekao je šerif

sklanjajući se u stranu. Salunska gerla je ušla u toplu odaju. Zastala je pored peći izložena njegovom pogledu pre nego što je zatvorio vrata. — Nije li malo kasno, Ebi?

— Morala sam da te vidim.

Mani je nabrao čelo. Za čoveka kome je u posetu došla lepa devojka izgledao je zabrinut. — Na neki način mi je drago što si došla... sem razume se što mi je onako mило da te vidim — dodao je. — Znaš, trebalo je da nešto porazgovaram s tobom.

— Oh? Šta? — zapitala je lagano otkopčavajući ogrtač.

Bila je svesna da je njegove oči požudno gledaju i namerno je skinula ogrtač i ostala u oskudnoj haljini koju je nosila u salunu.

— Palo mi je na um da si ti prisustvovala jednom događaju... onda kada je Dok Holidej ubio Džoe Hasketa.

— Tako je.

— Ti si... izgleda ranije poznavala tog Holideja.

— Bart — slagala je osmehujući se — on mi je bio samo običan gost kao svaki drugi. Bili smo na polju i razgovarali kad je došlo do pucnjave. Posle toga odvela sam ga u svoju sobu... privatno, naravno. Platilo mi je izvanredno.

Mani je izgleda progutao njeno objašnjenje.

— Ebi, želim da zaboraviš to što si videla. Postoji druga verzija tog događaja i mister Bakster. ti ga naravno znaš, mnogo više je zainteresovan za tu drugu verziju nego za tvoju. Jednostavno, smatraj da ta tvoja verzija ne postoji. Ja ću zaboraviti da si uopšte bilo šta izjavila. Jasno?

— Bart, nisam došla ovamo da razgovaramo o tom Holideju i obračunu niti o bilo čemu drugom što se desilo te noći — rekla je

napućivši usne. — Došla sam zbog nečega mnogo važnijeg... bar po mom mišljenju mnogo važnijeg.

— A šta je to Ebi?

Njene meke, vlažne oči utopile su se u njegove. — Bart, sita sam ovog načina života, sita sam do grla gadnih ljudi otužnog zadaha koji za deset dolara prljaju moje telo. — Salunska gerla je začutala kao da se dvoumi. — Sećaš li se da si mi jednom ponudio nešto što bi mi omogućilo da napustim salun, da napustim ovaj gadan način života koji sada vodim...

— Ta ponuda i dalje stoji — prekinuo ju je Bart Mani žurno rijući požudnim pogledom pod njenu izazovnu haljinu.

— Hoćeš da kažeš da bi me uzeo za ženu i pored toga što sam kafanska kurva? — promrmijala je razrogačivši oči od čuđenja.

Šerif joj je prišao čvrstim koracima. Obgrlio ju je rukama i žestoko je privukao sebi. Ebi mu se voljno predala dopuštajući mu da njegove vrele usne utopi u njene vlažne, poluotvorene. Njegov poljubac joj nije prijao ali ona se očajnički upinjala da se saviđa i da mu odgovori na poljubac grleći ga pritom levom rukom oko vrata. Pritisnuta uz njega osećala je kako duboko i ubrzano diše. Onda ga je obgrlila i desnom rukom oko struka do kičme spuštajući lagano ruku naniže. Mani ju je ponovo vatreno poljubio.

— Priznajem da nikada nisam pomišljao da ćeš se urazumiti, Ebi — rekao je promuklim glasom jedva verujući u svoju veliku sreću. — Uvek si me odbijala.

Njena ruka je napipala futrolu revolvera

Dok ju je on ljubio po licu i kosi ona mu je nečujno izvukla revolver iz futrole. Stegnuvši čvrsto

držku revolvera ona ga je lagano podigla a onda ga snažno udarila po potiljku. Mada je zamah bio kratak udarac je bio dosta jak i šerif se srušio pred njene noge kao klada. Ona ga je preskočila i pritrčala pisaćem stolu gde je u fijoci našla svežanj ključeva.

Sa ključevima u rukama žurno je pošla ka odeljku sa ćelijama.

Otvorila je vrata i zastala da bi joj se oči privikle na škiljavu polutamu. Čuvši otvaranje vrata i videvši je na ulazu u hodnik, Holidej i Klejton su priskočili rešetkama. U trećoj ćeliji Vil Ingram je na ležaju hrkao kao svinja.

— Ebi...

— Dok, ja sam — rekla je stavljajući ključ u bravu Holidejeve ćelije. — Udarila sam šerifa i onesvestila ga.

— Učinilo mi se da sam čuo da se nešto događa — rekao je Dok širom otvarajući otključana vrata.

— Hvala vam, gospodo — rekao je Klejton grozničavo.

— Dok — prošaputala je Ebi žureći — noćas je u dolini pravi pakao. Bilo je ubijanja, paljevina... naseljenici odlaze. Vi to ne znate pošto ste zatvoreni ali ostali u Trieri znaju. Požari se jasno vide. Ima ih čitavo tuce, Dok, svuda po dolini.

— Baksterovi ljudi? — zapitao je Holidej ledeno.

— Da — klimnula je glavom ona. — Maločas sam ih videla kad su dojahali. Sad su kod „Velikog konja” gde čekaju Bakstera.

— Znaš šta Lejf? — obratio se Holidej svom saputniku u zatvoru. — Do sada sam se ponašao u skladu sa zakonom. Sećam se da sam ti savetovao da se predaš poteri. Posle toga sam otišao i vratio se sa Ingramom. Doveo sam ga da pred šerifom da istinitu izjavu. Da,

držao sam se zakona. Ali sada mislim da je došlo vreme da se kaže neka zakon ide do đavola. Kod „Velikog konja” su Bakster i njegove smrdljive ubice... i nameram da ih sve do jednog počistim.

— Ja sam sa vama.

— Uzmimo naše revolvare — rekao je Dok, odlazeći iz ćelije. — Postoji li sporedni ulaz u salun? — zapitao je obraćajući se Ebi.

— Moguće je popeti se uz oluk do prozora moje sobe i kroz prozor se uvući u kuću... naravno, ako je prozor sobe otvoren — rekla je Ebi. — Odatle iz sobe može se ući na unutrašnju galeriju odakle se ima pregled cele središnje prostorije sa šankom i stolovima.

— Ebi, vrati se u svoju sobu — naredio joj je Dok. — Otvori prozor da se Lejf uvuče unutra.

— A šta ćete vi? — zapitao je Lejf.

— Ja ću u salun ući normalno, na glavni ulaz — rekao je Holidej proveravajući da li mu je revolver pun. — Ući ću pravo na glavni ulaz.

Udruženim snagama Holidej i Lejf odvukli su onesvešćenog Barta Manija u odeljak sa ćelijama. Pošto su ga prethodno svezali i zapušili mu usta, bacili su ga u ćeliju broj jedan i zaključali vrata. Zatim su se uputili na ulicu.

— Kada uđeš u Ebinu sobu izađi na galeriju i čekaj moj znak — šapnuo je Holidej Lejfu. — Ne preduzimaš ništa bez mene.

Lejf je klimnuo glavom i udaljio se sa devojkom.

Holidej je sačekao da naseljenik i zabavljačica pređu preko skvera. Hteo je da Klejtonu da dovoljno vremena da zauzme poziciju na galeriji i da tek onda uđe u salun. Nadao se da pred Ebinim vratima neće biti upornih gostiju koji bi

zahtevali da odmah uđu u sobu, jer to bi moglo da pokvari sve. Gosti su, inače, počeli polako da napuštaju salun „Veliki konj” podsećajući Holideja da je već kasno. No Dok je sačekao još nekoliko minuta.

Noć je bila prohladna ali zvezdana i, donekle, podsećala ga je na noć njegovog prvog obračuna. Doduše, kada se sukobio sa Čezare Gonzalesom bilo je sparno (toplo leto, ali njega je prožimala jeza baš kao i sada. Da li je to bio strah? Pokušao je da odgonetne tu zagonetku pre nego što krene u obračun.

Ne, ipak mu se činilo da ta jeza nije dolazila od straha ni tada ni sada. Onda je to bila jeza nervoze i napregnutog iščekivanja, jeza nezvesnosti pred susret oči u oči sa smrću, a ona je bila neumitna, nepopustljiva, uvek je odnosila nekoga u svom koščatom zagrljaju. Gledao joj je mnogo puta u oči i moglo se reći da su na neki način postali bliski, skoro prijatelji. I sada je u tami polusenke slutio njeno prikradanje. Ali kao ni prvi put, nije znao po koga je došla. Onda, pre mnogo godina u El Paz-u odnela je Gonzalesa. A sada? Koga će odneti?

Uzdahnuo je duboko i prešao preko ulice.

Stavio je ruke na leptir vrata i preko njih pogledao u salun. Broj gostiju bio je nešto smanjen ali još uvek je veliki broj pijanaca i kartaroša uživao u toploj atmosferi „Velikog konja”. Mnoštvo ljudi još uvek se muvalo između stolova.

Preleteo je pogledom prostoriju i našao Baksterov sto. Za stolom je sedelo šest ljudi i Bakster im je obilno nalivao vino u čaše. Pored Bakstera sedeo je nadzornik Vanderpir, pušeći dugačku cigaru. Oči-

gledno je uživao u ulozi velikog čoveka. Sa leve strane od Bakstera sedeli su Klem Kingsvud i O'Nil, nalivajući piće u sebe kao u vulkansko grotlo. Dvojica su sedela leđima okrenuti ulazu.

Holidej je širom otvorio vrata saluna i zastao sa unutrašnje strane ulaza. Stajao je tako nekoliko sekundi a onda pustio vrata koja su se škripeći nekoliko puta zale-tala kao krila džinovskog leptira. Gosti bliži ulazu primetili su njegov dolazak i začuťali kada je pu-stolov izvukao revolver iz futrole.

Ejb Bakster je upravo stavio na sto još jednu flašu vina. Očigledno u dobrom raspoloženju, rančer je srdačno potapšao svog zeta po leđima bodreći ga da bude smeliji sa pićem.

Holidej je uperio revolver prema stolu.

Jedna salunska zabavljačica ras-kalašno zavaljena na krilu jednog kauboja koga je držala zagrljenog oko vrata, videla je taj pokret i kratko, prigušeno kriknula. Delić sekunde kasnije revolver je grm-nuó i kuršum je razbio bocu sa vi-nom u stotine komada koji su se poput vatrometa raspršali na sve strane.

U salunu je odjednom zavladała tišina.

Vrativši revolver u futrolu, Holidej je lagano pošao napred. Gosti su uplašeno uzimali pred njim ili su sledeni ostali da sede na stolicama.

Bakster ga je gledao siv u licu. Komad razbijenog stakla napravio mu je kratku posekotinu na desnom obrazu i tanak mlaz krvi sli-vao mu se pored tanko stisnutih usana. Iznenaden pojavom čoveka za koga je mislio da je uklonjen a puta, stajao je kao skamenjen. ●

povedeni njegovim primerom. ni ostali se nisu micali.

— Šta... šta vi, do đavola, ovde radite? — izustio je Bakster promuklo. — Samo pre nekoliko minuta Klem je bio u šerifskoj stanici i razgovarao sa Manijem i on mu je rekao da ste vi pod ključem.

— Da, to je tačno, bio sam pod ključem — rekao je Dok kratko. — Ali kao što vidite neki ljudi znaju da preskoče tu prepreku... i evo me ovde — dodao je povisivši ton.

— I šta sad hoćete? — zapitao je Bakster povrativši prisustvo duha.

— Pitanje je na svom mestu Bakstere... i postavio ga je pravi čovek. Hoću da kažem svima ovde prisutnima da sam lišen slobode jer ste vi platili lažne svedoke da me terete... i zato što je šerif Mani vaš plaćenik... baš kao i ti sa kojima sedite.

Holidej je začuo komešanje u salunu.

— Zaveži gubicu, Holideje! — zarežao je Bakster.

— Vreme je da ovaj grad sazna istinu o tebi, Bakstere — rekao je Holidej oštro oslovljavajući rančera sa „ti“ baš kao ovaj njega. —; Možda su ti svi ljudi verovali jer si veliki gazda. Ali grešili su. Ljudi! — obratio se Dok prisutnima. — U ovom momentu u zatvoru je čovek koji će posvedočiti da ga je Ejb Bakster podmitio da laže na sudu a cilj mu je bio da izigra pravdu i da udesi da nevin čovek bude obešen. Reč je o Lejfu Klejtonu, to svi pogađate, a razlog je taj što mu je Lejf smetao.

Žagor u odaji postao je šumniji.

— Isti taj Ejb Bakster naredio je ubistvo i paljevine, koje su se noćas odigrale u dolini. Svi ste vi-

deli vatre koje još gore. Bakster će verovatno reći da je počistio dolinu od nevaljalaca, kradljivca sto-ke, ali ja vam kažem da je Bakster pravi lupež i nevaljalac... ubica, prevarant, podmetač, nasilnik koji vašeg šerifa ima u džepu...

— Čini mi se — prekinuo ga je Bakster zapenušeno — da je vreme da te predstavim dvojici novih momaka koji su od skoro u mojoj službi. Verovatno si već čuo za Klajma. Pre nego što su našli tebe, ove seljačine iz doline pokušale su da ga angažuju ali kao pаметan čovek on je to odbio i završilo se tako što sada radi za mene.

Čovek tamne, masne kože se okrenuo prema Doku i njegove zlobne oči zadržale su se na njegovom niklovanom revolveru.

— Angažovao sam još nekoga — nastavio je Bakster žmirkajući.

I drugi čovek koji je do tada sedeo okrenut leđima Holideju, lagano se okrenuo i ustao. Mutan sjaj petrolejke iza njega obasjao je njegovu siluetu. Taj čovek je bio visok i mršav i nosio je potpuno crno odelo. Na bedru je nosio nisko pripasan revolver teškog kalibra, pričvršćen za butinu. Desni obraz ružio mu je dubok ožiljak.

— Ja sam Steret — rekao je revolveraš. — Gospodin Gat Steret za tebe, mister Holideje.

Holidej je netremice fiksirao pogledom omrznuto lice. Zadatak koji je sebi postavio pre mnogo meseci, konačno je priveden kraju. Trag koji je podsvesno pratio širom Divljeg zapada najzad ga je doveo do čoveka sa kojim je želeo da se pogleda oči u oči. Sudbina mu je bila naklonjena, tačnije rečeno uslišila je molbe Vilenove udovice, jer je dovela Stereta da radi za ranč „Dijamond“. Uspome-

na na Toma Vilen oživela je u njemu i pred očima mu se ukazala sveža Vilenova humka...

— Baš tebe tražim, Sterete — rekao je Dok pitomim, mekim glasom, ali glasom otežalim pod tere-
tom smrtonosne pretnje. — Već duže vremena želim da te sretmem.

— Znam — rekao je Steret pribrano i ružan osmeh iskrivio mu je lice. Steret je očigledno bio iskusan revolveraš kome nije bilo prvi put da se sretne sa opasnim protivnikom. On je pripadao onoj vrsti plaćenika već otupelih od prizora smrti, tako da ga susret sa nekim koga je smatrao ravnim sebi nije uzbudio. — Pre izvesnog vremena sam čuo da se neki polovni revolveraš raspituje za mene. Malo sam se iznenadio kad sam saznao da je taj čovek Dok Holidej. Nisam sa tobom imao nikakvih računa. Mogao sam da te negde sačekam ili da te potražim, ali nisam smatrao da je u pitanju nešto važno. Imao sam dosta posla i nisam hteo da gubim vreme. Uostalom ovaj svet je mali, znao sam da ćemo se kad tad sresti.

— Bio si u pravu, taj trenutak je, eto, došao — rekao je Holidej. — Znaš li zašto sam te tražio, Sterete?

— Ne, ali pretpostavljam da je nešto važno, inače se slavni Dok Holidej ne bi trudio.

— Dosta važno. Ti si, ako se sećaš, usmrtio jednog čoveka koji ti nije bio dorastao. Taj čovek se zvao Tom Vilen. Bilo je tu u...

— Ah, stari drvendeka! Spasao sam ga bede da još dugo vremena čopa po ovom svetu — isceric se Steret.

— On je bio moj prijatelj — rekao je Holidej kratko. — Ti si mu formalno pružio šansu, mada to nije bila nikakva šansa. Ti i on to

je kao da si protiv sebe imao malo dete. Ali ipak forma je zadovoljena i zato ne mogu da te predam šerifu.

— Nego?

— Mogu da te ubijem, Sterete.

— To možeš... ako si zaista tako brz kao što kažu... i ako si brži od mene.

— To ćemo lako proveriti... sada odmah — procedio je Dok Holidej, udaljavši se korak nazad. — Imaš šansu, Sterete! Potegni!

Holidejeva ruka počivala je na domak drške revolvera. Pustolov je čekao znak, onaj kratak blesak protivnikovog oka koji nagoveštava akciju i prethodi pokretu njegove ruke. I taj znak je došao ali ne pre nego što je Bakster kriknuo.

— Pucajte! Ubijte psa!

Ruke su se pružile ka futrolama i dograbile drške revolvera. Ali prvo je grmnuo revolver sa balkona, prolamajući kratak trenutak grobne tišine. Kuršum Lejfa Klejtona pogodio je Klajma u glavu i prosuo mu mozak... Sledеći kuršum presekao je O'Nilu kičmu. U samrtnom ropcu jahač sa „Dijamonda“ savio se kao komad nekorisne trule gume i skljkao se na sto... Klem Kingsvud se pružio u strugotinu na podu i ostao tamo da leži cvileći od straha... Bakster i Vanderpir su ustuknuli bežeći od kuršuma iz Klejtonovog pištolja koji je nastavio da grmi...

Holidejev revolver izleteo je iz futrole istovremeno kad i Steretov. Oba revolvera su skoro istovremeno bljunuli vatru ali je Holidejev prst našao okidač delić sekunde ranije i njegov metak se zario u revolveraševo srce. Steret je opalio onda kada je već bio ponet udarom kuršuma i njegov metak je probio naramenicu i samo okrnio

pustolova po ramenu. Steret se zaljuljao, pogledao Holideja staklastim očima ispunjenim nevericom i srušio se na Bakstera...

Ponet žestinom obračuna, Holidej je okrenuo pištolj ka vlasniku ranča „Dijamond”. U magnovenju je ugledao njegovo lice raspaljeno mržnjom i ovor cevi njegovog pištolja koji se dizao da ospe smrt. I opet se našao u položaju da se brani, da ubije da ne bi bio ubijen. Nije imao vremena da pažljivo nišani i da rančera samo rani, a nije ni smatrao da on to zasluži. Pritisnuo je okidač dva puta jedan za drugim i dva pucnja su se skoro slila u jedan. Dva kuršuma su pogodila Ejba Bakstera u grudi i dve velike crvene mrlje razlile su mu se po košulji. Stočar se zaneo unazad kao udaren nalemotom uragana i već bez svesti ispalio u pod ispred sebe svoj poslednji metak.

Onda ga je obavio večni mrak i on se srušio u strugotinu pored stola.

— Ne pucajte! — zakukao je Vanderpir mucajući i u panici odbacio revolver daleko od sebe. — Za ime božje nemojte me ubiti!

Holidej ga je pogledao preko zadržane cevi pištolja i prst na okidaču mu je zastao. Nikada nije pucao na čoveka ako to nije neophodno, ali sada je za to imao još jedan razlog.

— Čini mi se, Vanderpir, da nečim treba da zaslužiš što ćeš doživeti izlazak sunca. Budeći da si nadzornik „Dijamonda” mislim da znaš sve o Basterovim zločinima i da si najpogodnija ličnost da o tome kažeš pravu istinu. Više volim da se to čuje od nekoga kao što si ti.

— Svakako... svakako... — drhtao je Vanderpir sav okupan

znojem — sve ću reći samo me nemojte ubiti... Preklinjem vas nemojte...

— Mister Holideje — dozvao je pustolova neki kauboj sa ulaznih vrata. U njegovom glasu odzvanjalo je poštovanje.

— Da?

— Napolju vas čeka jedna... dama... — rekao je kauboj kao da bira reči. — Čini mi se da je to neko od vaših prijatelja naseljenika.

— To je sigurno Melodi — rekao je Lejf sa galerije.

Ebi se razočarano spustila na stolicu pored šanka i kada je Holidej izašao nasula sebi čašu vina.

Holidej je izašao na trotoar. Lice i haljina Melodi Klejton bili su garavi a haljina na nekoliko mesta nagorela. Oči su joj vlažile suze a rukama je čvrsto stiskala pušku.

— Melodi, šta je sa vama? — zapitao je Dok, zadovoljan što je vidio.

— Spaljeni smo... sve je izgorelo — rekla je jedva izgovarajući reči. — Kada su otišli, ja sam pošla da ih nađem ovde u gradu.

— I šta ste hteli sa tom puškom? — zapitao je Dok blago.

— Da im se bar osvetim... Da ih ubijem onoliko koliko budem mogla — rekla je Melodi odjednom čvrsta. — Ali vi ste to učinili pre mene.

— Lejf i ja — popravio ju je Dok.

*

Na uzvišenju obraslom retkim drvećem, Dok je zategao vodice i zastao. Sunce je još bilo toplo iako blisko zapadnom horizontu a povetarac je talasac more trave u daljini. Iz daljine je bacio pogled na

pocrnele ostatke kolibe Klejtonovih, ružan ostatak tragične prošlosti. Širom doline bilo je još ugljenisanih ostataka kuća, ali bilo je i novih, tek u gradnji. Toga jutra, dok je sedeo i hladu oraha kod Klejtonovih, došla je Fehnerova udovica da pozajmi čekić i testeru. Sada kada je avet nasilja bila proterana iz doline, svi su se spremali da tu ostanu.

Da, svi sem njega. On je morao da nastavi lutanje Divljim zapadom kao ukleti Holandanin lutanje morima.

U sumrak stigao je u grad i ostavivši konja došao u svoju sobu u pansionu. Tek što je zatvorio vrata za sobom, začulo se kucanje. Instinktivno je izvukao revolver i zapeo obarač, ali ga je odmah vratio nazad u futrolu. Opreznost je bila nepotrebna. Neprijatelji su bili mrtvi.

— Napred — rekao je glasno.

Ušla je Ebi. Holidej je zadržao oko na njenoj vitkoj figuri, tek opranoj bujnoj kosi i očima punim obećanja. Ali u tim očima bilo je i sumnje i snebivanja.

— Došao si? — rekla je.

— Da — rekao je kratko Dok.

Pogledao je kratko Ebi u oči i shvatio njenu čežnju i strahovanja. — Ebi, ne bih hteo da te žalostim jer svaki rastanak je žalostan, ali ipak ti moram reći. Odlazim sutra.

Njene oči zamračila je senka sete. — Odlaziš? Kuda?

— Eh, ti znaš mene... tu i tamo. Kuda me vetrovi odnesu.

Ona je počutala neko vreme. — A Melodi?

Holidej se osmehnuo ali je u tom osmehu bilo ljutnje i beznađa. — Melodi će biti divna žena nekog vrednog farmera, Ebi.

Njoj kao da je laknulo. — Šta nameravaš za večeras... sem spavanja pred put? — zapitala je sa prizvukom nade u glasu.

Holidej ju je pogledao i senka osmeha razvukla mu je usne. — Odigraću partiju pokera, draga moja. Ti znaš da ja volim rizik. Voleo bih da večeras dobijem kare dama.

Ona mu je prišla sasvim blizu. — Ako ih dobiješ četiri dobićeš i petu, dragi moj. Fortuna zna da bude vrlo štedra — rekla je i smejući se izašla u hodnik.

Pa neka bude, pomislio je Dok. Dugovao joj je život.

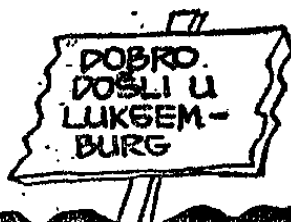
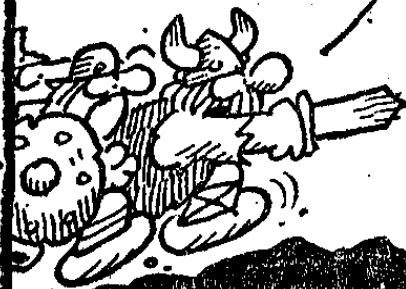
KRAJ

HOGAR STRAŠNI

by
DICK BROWNE

JURISS! DOLE
LUKSEMBURG!

10-1

DO VRAGA! OPET SMO
GA PROMAŠILI!!

© King Features Syndicate, Inc., 1977

NOVO

EDICIJA SVETSKIH BESTSELERA

DŽEMS BOND

Jan FLEMING
ŽIVI I PUSTI DRUGE
DA UMRU

AGENT 007

FORUM - MARKETPRINT

NA SVIM KIOSCIMA

